PRIMORSKI DNEVNIK

plačana v gotovini / postale I gruppo - Cena 35 lir — Leto XVIII. - Št. 271 (5355) — TRST, sobota 1. decembra 1962

U Tant soglasno izvoljen za tajnika OZN za dobo petih let, ki poteče 3. XI. 1966

Razprava o kolonializmu v skupščini - Objavljen U Tantov načrt o Kongu

YORK, 30. — Na priporočilo Varnostnega sveta je glavna skupščina OZN izvolila nocoj U Tanta za glavnega tajnika za dobo petih let, ki bo potekla 3. novembra 1966. U Tant je namreč postal začasen tajnik 3. novembra 1961 po Hammarskjoeldovi smrti. Varnostni svet je svoje priporočilo sprejel no, in prav tako tudi glav na skupščina.

ovanje v skupščini je bilo in U Tant je bil soglasno jen. Po izvolitvi se je U Tant lil skupščini in se obvezal, bo lojalno in vestno služil enim narodom v izključnem esu te organizacije, ne da bi navodila od zunanjih vlad blasti ali pa organizacij. «Ce mam podaljšanje svojega ata, je dodal U Tant, je to tega, ker mislim, da bom vsaj deloma prispeval k anju mednarodne napetosti zbližanju med velesilami.» il je zatem, da je bila najnejša faza kubanske krize gana, čeprav ni bil dosežen še popoln sporazum, ter je pozval vse države članice, naj prispevajo k rešitvi kongoškega vprašanja in k premaganju finančnih težav v OZN. Dejal je, da se danes ne more rešiti nobeno vprašanje brez medsebojnih koncesij in brez dobre volje in razumevanja.

Seja Varnostnega sveta, na kateri so soglasno priporočali izvolitev U Tanta, je bila tajna. Zatrjuje pa se, da je sovjetska delegacija sicer odobrila imenovanje U Tanta «zaradi sedanjih okoliščin», vendar pa se ni odpovedala načelu «trojke». Zvedelo se je, da je Zorin ponovil, da je edini dober način, da bo OZN lahko delovala, če se poveri vodstvo te organizacije predstavnikom treh skupin, na katere je po sovjetskem mnenju razdeljen svet. Toda «spričo sedanjih okoliščin» podpira sovjetska vlada potrditev U Tanta.

U Tant se je rodil v kraju Pantanav blizu Ranguna. Študiral je pred drugo svetovno vojno zgodovino v Rangunu. Leta 1947 je delal v tiskovnem uradu in na sektorju propagande v novi burmanski vladi. Leta 1952 je odšel v OZN, najprej kot član burmanske delegacije, leta 1957 pa kot voditelj te delegacije. 3. novembra 1961 je bil izvoljen soglasno za vršilca dolžnosti glavnega tajnika.

Po mnenju opazovalcev je izvolitev U Tanta tudi velike politične važnosti spričo dejstva, da se je Sovjetska zveza, vsaj začasno, odpovedala zahtevi v zvezi s «trojko».

Po mnenju krogov OZN je izvolitev U Tanta okrepila ugled Združenih narodov. Pripominjajo, da U Tantova izvolitev pomeni priznanje njegove objektivnosti in njegovih uspešnih posredovanj. Predvsem ugotavljajo, da ameriški in sovjetski sprejem U Tantove kandidature pomeni premaganje dolgega razdobja, ko je v OZN bil tajnik, kateremu je nasprotoval eden ali drugi blok, kakor se je to dogajalo n.pr. glede Hammarskjoelda, ki ga je sovjetska vlada dolgo časa bojkotirala. Na splošno se poudarjajo velike sposobnosti in zasluge U Tanta v majhnih in velikih krizah. Tako je bilo n.pr. uspešno njegovo posredovanje za rešitev spora o Zahodni Novi Gvineji. Dalje je U Tant pri več ko šestdesetih sestankih s sovjetskimi, ameriškimi in kubanskimi predstavniki uspel rešiti kubansko krizo. Še velike težave ima U Tant v zvezi s Kongom. To vprašanje je podedoval po svojem predniku Hammarskjoeldu. Vse pa kaže, da mu bo uspelo rešiti tudi to vprašanje.

Skupščina OZN je včeraj nadaljevala razpravo o kolonializmu. Številni govorniki so poudarili potrebo pospešitve naporov posebne komisije sedemnajstih glede priznanja neodvisnosti deželam, ki so še podložne.

Delegat ZAR je obtožil kolonialne sile, da uporabljajo razne spletke, da ohranijo nadzorstvo nad ozemlji, ki so jim podrejena. Venezuelski predstavnik je zahteval izboljšanje pogojev za delovanje komisije sedemnajstih. Iranski delegat je zahteval pospešitev procesa dekolonizacije in je poudaril, da je položaj nevaren zlasti v Jugozahodni Afriki, v Rodeziji in v portugalskih kolonijah. Tudi indonezijski delegat je izjavil, da je nujno potrebno razširiti komisijo sedemnajstih. Predstavnik Gane je obsodil kolonialne sile, ki se upirajo dekolonizaciji, in je ostro obsodil ravnanje Velike Britanije, Južne Afrike in Portugalske. Tudi ciprski delegat je poudaril nujnost dekolonizacije. Predstavnik Toga je izjavil, da je komisija sedemnajstih dobro izvedla svojo nalogo, ter je obsodil ravnanje oblasti v Južni Afriki in v portugalskih kolonijah, kjer ubijajo na tisoče Afričanov.

Tunizijski delegat je poudaril, da morajo pri dekolonizaciji vse kolonialne sile iskreno sodelovati. Zlasti je obsodil ravnanje Portugalske in Južne Afrike, ki se norčujeta iz načel listine OZN in iz resolucij glavne skupščine.

Danes so objavili celotno besedilo načrta za združitev Konga:

1. Priprava zvezne ustave; razdelitev dohodkov med osrednjo vlado in pokrajinskimi vladami; poenotenje valute, oboroženih sil in polvojaških enot; odpoklic predstavnikov v tujini, ki niso podrejeni osrednji vladi; splošna amnestija in sestava osrednje vlade, ki bi predstavljala vse politične in pokrajinske skupine. Te ukrepe sta odobrila tako Leopoldville kakor Elisabethville. Če bi Katanga postavljala ovire za izvedbo prvega načrta, se predvideva izvajanje naslednjih delov načrta, ki so:

2. Pritisk na katanške oblasti, ki lahko pripelje tudi do umika belgijskih tehnikov, do ukinitve poštne službe, telekomunikacij in letalskih komunikacij v Elisabethvillu, ter blokada katanškega izvoza in uvoza s postavitvijo cestnih nadzorstvenih postaj.

3. Poziv vsem prizadetim vladam, naj ukinejo uvoz bakra in kobalta iz Katange in naj ga nadaljujejo samo na podlagi pooblastila osrednje vlade.

4. Posvetovanja med prizadetimi vladami in OZN o nadaljnjih ukrepih, ki bi bili eventualno potrebni.

DANES

dolgem času ima Organizacija narodov zopet svonega tajnika. Kot je bikovati, je generalna skupizvolila včeraj za tajnika , ki si je pridobil s svodanjim delovanjem kot tajnik velik ugled na svetem je Varnostni svet tako soglasno priporočal izvolitev, pri čemer je sodelegat pripomnil, da se vlada ni odpovedala natreh tajnikov, ki bi predstavskupine, na katere je razsvet.

njši razgovor med Kennedyjem in Mikojanom pa se zdi, imel tistega rezultata glevanja velikih spornih medvprašanj, ki ga je svet oval. Iz Mikojanove izjave govorih s Kennedyjem in namreč sledi, da bi bilo rjeno le, da bosta obe vlanavodila svojim predstavza nadaljevanje pogajanj končno rešitev kubanskega nja. Predstavnik Bele hiše dodal, da je bilo govora o razorožitvi, jedrskih poizin Laosu in da je razgopotekal v pomirjenem ozračv duhu dobre volje ter v obeh strani, da se iščejo sposprejemljive rešitve za vprašanja.» O Berlinu Mikojan pogovarjal le z om.

dogodka — soglasna izvo U Tanta, (doslej je eden ali blok vedno nasprotoval izprejšnjih tajnikov) in poozračje washingtonskih orov, sta brez dvoma za miroljubni svet spodbudni

Včeraj je namreč U Tant nadvse realen načrt za Konga, ki vsebuje pet priprava zvezne ustave, pri katanške oblasti, poziv uvoznikom bakra in kobal Katange, naj ukinejo uvoz, posvetovanja z OZN o nadaljukrepih.

države so na razorokonferenci začele včeraj novo akcijo in indijdelegat je predvsem povedal, treba takole tolmačiti znamenico nevezanih držav: se mora začasno uveustanovi naj se komisija, določila število letnih ininšpekcije se izvajajo sapovabilo komisije; poropotresnih pojavih je obin končno, če neka drbi sodelovala s komisijo, pomenilo razbitje sporazumehiški delegat pa je dejal, najde delen sporazum že m., ter da niso inšpekcikraju samem življenjske

vlada je zahtevala večenja pojasnila od kitajglede ustavitve sovražDanes bi morale kitajske začeti umikanje, in Čuenlaj izjavil, da se bodo utudi čez črto, na kateri 8. septembra ali 20. oktoletos.»

Zahodni Nemčiji, kjer se je dokončno odpovedal sov Adenauerjevi vladi, godilo včeraj zopet nekaj, bolj označuje tiste, ki imatam oblast v rokah. Med v Berlinu proti antinanekdo iz občinstva spoizmed sodnikov bivpripadnika zloglasne naci«SA». Zaradi tega je bil odložen. Zato je še bolj pismo včerajšnjevo RankoviOllenhauerju v zvezi skim ustaškim napadom jugoslovanskega vele v Bonnu.

Mikojanov razgovor z Deanom Ruskom

Govorila sta o Kubi, razorožitvi in Berlinu - Pogajanja se bodo nadaljevala v New Yorku - Mikojan odpotuje danes iz ZDA

WASHINGTON, 30. — Anastas Mikojan je imel danes napovedan razgovor z ameriškim državnim tajnikom Deanom Ruskom na skupnem kosilu. Z njim sta bila tudi sovjetski poslanik v Washingtonu Dobrinin in svetovalec sovjetskega poslaništva Kornjenko. Z ameriške strani pa sta bila navzoča tudi državni podtajnik [illegible]ge Ball in bivši ameriški pos[illegible] v Moskvi Thompson.

Po razgovoru, ki je trajal dve uri in pol, je Mikojan izjavil časnikarjem, da pričakuje «nekaj napredovanja» v zvezi s kubansko krizo po svojem razgovoru s Kennedyjem in z Ruskom. Dodal je, da sta z Ruskom govorila o Kubi, Berlinu in razorožitvi. Izjavil je, da je razgovor potekal «v zelo pomirjenem ozračju in v duhu dobre volje ter v želji obeh strani, da se iščejo sporazumno sprejemljive rešitve za nerešena vprašanja». Dalje je Mikojan izjavil, da bodo ZDA dale navodila svojim predstavnikom v New Yorku, naj nadaljujejo pogajanja v zvezi s Kubo.

Nocoj je bil Mikojan gost na večerji ameriškega notranjega ministra Udalla. Jutri zjutraj bo zapustil Washington in odpotoval v Moskvo.

Po sinočnjem razgovoru v Beli hiši je Mikojan izjavil, da sta s predsednikom govorila predvsem o Kubi. Dodal je: «Po razgovoru smo sklenili dati nekatera navodila našim predstavnikom v New Yorku. Naša vlada bo dala navodila našim predstavnikom, in predsednik bo dal navodila svojim predstavnikom, da se nadaljujejo pogajanja za dokončno rešitev kubanskega vprašanja».

PO BANDITSKEM ATENTATU V BONNU

Rankovićevo pismo voditelju nemških socialdemokratov

Operacija ranjenega Popovića je trajala sedem ur - Opozorilo švedskega diplomata

BEOGRAD, 30. — Odpravnik poslov švedskega veleposlaništva v Bonnu, Lorenson, ki zastopa jugoslovanske interese v Zahodni Nemčiji, je danes obvestil načelnika državnega tajništva za zunanje zadeve Drndiča, da je švedsko veleposlaništvo v Bonnu opozorilo pristojne organe Zvezne republike Nemčije na resnost včerajšnjega ustaškega napada na jugoslovansko zastopstvo in na načela mednarodnega prava, ki ščitijo inozemska zastopstva.

V zvezi z obžalovanjem, ki ga je ob tej priložnosti izrekla zahodnonemška vlada, je Drndić opozoril Lorensona, da je nemška vlada tudi pri prejšnjih izzivanjih izrazila obžalovanje, toda ni sprejela učinkovitih ukrepov, da bi preprečila izzivanja, kar dokazuje tudi najnovejši zločin.

Lorensonu je bilo sporočeno, da jugoslovanska vlada vztraja, da zahodnonemške oblasti onemogočijo izbruhe in protijugoslovanska izzivanja in da si pridržuje pravico korakov, ki jih bo imela za potrebne za zaščito suverenosti Jugoslavije in varnosti svojih državljanov.

Ob zločinskem napadu so dodatno prispele v Beograd naslednje podrobnosti: napad je izvršila skupina ustaških banditov, pripadnikov iste organizacije, ki je zadnje čase organizirala protijugoslovanska izzivanja v Muenchenu, Friedrigshafenu, Stuttgartu in drugih zahodnonemških mestih. Del skupine ustaških banditov, ki so vdrli na hodnik stavbe, je s streli revolverja ranil hišnika Popovića, ki je skušal vdor preprečiti. Na pomoč mu je pritekel drugi jugoslovanski nameščenec Dolgan s sinom Bertom. Banditi so ranili tudi Dolgana v glavo in prisilili njegovega sina Berta, da se umakne v prvo nadstropje, da bi mu na ta način preprečili, da obvesti policijo. Toda ranjenemu Popoviću je uspelo priti na ulico, kjer se je hudo ranjen zgrudil. V splošnem metežu je 12-letni sin Dolgana, Berto, za katerim so banditi streljali, pobegnil iz stavbe v sosedno hišo, od koder je telefonsko poklical policijo, gasilce in postajo za zdravniško pomoč. Medtem so zločinci opustošili prizemne prostore in prvo nadstropje. Vrgli so več eksplozivnih in zažigalnih bomb. Ob eksploziji bomb je padel strop v predvorju, popokali so zidovi, pretrgane so bile električne žice in vodovodne cevi, tako da je prišlo do prave poplave v prostorih, ki so jih ustaški elementi razbili. Policija in gasilci so prišli na pomoč šele 15 minut po ustaškem napadu.

Napad ustašev na jugoslovansko zastopstvo je imel zelo širok odmev v svetu. Dopisniki vseh tujih listov in agencij opisujejo v svojih obširnih poročilih nezaslišano delovanje ustašev, ki uživajo neovirano gostoljubnost v Zahodni Nemčiji. V mnogih poročilih se ugotavlja brezbrižnost policije, ki je bila vnaprej opozorjena na možnost napada, pa ni ničesar storila.

Hudo ranjenega Popovića, ki ima prestreljena pljuča in več notranjih poškodb, so v naglici operirali. Operacija je trajala sedem ur. Njegovo stanje je zelo resno.

Generalni tajnik Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije Aleksander Ranković je zaradi ustaškega napada v Bonnu poslal brzojavko predsedniku socialdemokratske stranke v Zahodni Nemčiji Erichu Ollenhauerju, v kateri izraža zaskrbljenost zaradi stanja v Zahodni Nemčiji. Ranković ugotavlja, da protijugoslovanski izbruhi dokazujejo, da so fašistični elementi v Zahodni Nemčiji dobili ne samo zatočišče, temveč da uživajo tudi podporo za neovirano delovanje in to kljub izjavam in obvezam nemške zvezne vlade. Zadnji napad spominja na mračno delovanje iz časov Hitlerjevega režima. Aleksander Ranković je izrazil upanje, da bo socialdemokratska stranka Nemčije obsodila tako politiko, ki povzroča globoko nezaupanje pri narodih, ki so se borili proti Hitlerjevemu fašizmu in ki danes vidijo, da so se poraženi fašisti toliko opogumili, da mislijo, da lahko ponovno požigajo in mečejo bombe. «Sodimo, ugotavlja Ranković, da bi bila takšna akcija v interesu samega nemškega ljudstva, od katerega se pričakuje, da pokaže, da ne bo dovolilo in podprlo delovanja ustaških fašističnih sil. Takšna akcija, ugotavlja Ranković, bi bila tudi v interesu preprečevanja nadaljnjega poslabšanja že tako nezadovoljivih odnosov med našima dvema državama.»

B. B.

Strauss se je odpovedal sodelovanju v vladi

MUENCHEN, 30. — Zahodnonemški minister za obrambo in voditelj bavarske krščanske socialne stranke Franz Jozef Strauss je sporočil, da se odreka zahtevi, da bi sodeloval v novi koalicijski vladi. Ob zaključku sestanka krščansko-socialnih voditeljev so objavili sporočilo s tem v zvezi, ki pravi, da je Strauss s tem mnenja, da na ta način «najbolje služi skupni odgovornosti v sedanjih okoliščinah». Strauss sporoča tudi, da ne more sodelovati v novi vladi zaradi stališča, ki so ga proti njemu zavzeli liberalci.

Vodstvo krščansko-socialne stranke se v svoji izjavi zahvaljuje Straussu, «za njegovo plodno delo v korist varnosti zvezne republike in zaradi stališča, ki ga je zavzel».

Krščansko-socialna stranka je sklenila, da bo sodelovala pri pogajanjih za sestavo nove vlade. Dokončno stališče do nove vlade pa bo odvisno od poteka in izida teh pogajanj.

Predstavnik liberalne stranke je nocoj izjavil, da je Straussova odpoved olajšala rešitev krize. V Bonnu so imeli predstavniki demokristjanske in liberalne stranke sestanek, ki je bil prvotno določen za ponedeljek.

PONOVNO SE BODO SESTALI PO BOŽIČNIH POČITNICAH

Moro, Saragat, Reale in Nenni potrdili veljavnost politike in uresničenje programa

Razlika v stališčih glede deželne ureditve - Carlo Russo postal minister PTT
Trabucchi brani ukrep o povišanju cene cigaret - Interpelacije poslancev KPI v zvezi z «zadevo Fo» in ravnateljem vodstva RAI-TV

RIM, 30. — V vili «Camilluccia» so se danes dopoldne sestali politični tajniki štirih strank vladne večine in voditelji parlamentarnih skupin Moro, Saragat, Reale in Nenni ter Zaccagnini, Gava, Orlandi in Pertini. Sestanku je prisostvoval tudi Fanfani. Razgovori so se začeli ob 10.20 in so se zaključili ob 17. uri.

V skupnem sporočilu se poudarja med drugim, da so «predstavniki strank soglašali v tem, da ponovno potrdijo voljo nadaljevati z začeto politiko in podpreti z največjo zavzetostjo uresničenje vladnega programa; ugotovili so, da je predvideni potek parlamentarne dejavnosti zadovoljujoč in so sklenili, da se bodo ponovno sestali pred začetkom naslednjega zasedanja parlamenta, da bi, v okviru svoje pristojnosti, ocenili nadaljnji intenziven razvoj parlamentarne dejavnosti».

Po sestanku so Reale, Saragat in Nenni dali novinarjem izjave o poteku in zaključkih sestanka, ki so si v bistvu zelo podobne, zlasti kar zadeva deželno ureditev, glede katere so vsi trije poudarili, da je treba vse štiri okvirne deželne zakone, ki jih je vlada že predložila parlamentu, odobriti hkrati z deželnim volilnim zakonom, ki ga je Reale predložil parlamentu že pred leti. Nenni je poudaril, da sta s Pertinijem podčrtala, da ima program levega centra značaj globalnosti in da je nerazdružljivo povezan s tremi osnovnimi točkami: nacionalizacijo električne industrije, ukrepi glede kmetijstva in uveljavljenjem deželne ureditve. Kar zadeva deželno ureditev, se bodo tajniki štirih strank ponovno sestali, brž ko bodo ustrezni zakonski osnutki pripravljeni za razpravo v parlamentu, to je po božičnih počitnicah.

Predsednik vlade Fanfani je imenoval dosedanjega državnega podtajnika Carla Russa za ministra za pošto in telekomunikacije na mesto dosedanjega ministra Corbellinija, ki je postal minister brez listnice. Ustrezna odloka je že podpisal predsednik republike.

V poslanski zbornici so bile danes na dnevnem redu interpelacije v zvezi s povišanjem cen cigaret vseh vrst v višini 20 lir. Proti temu ukrepu so protestirali predstavniki desnice od liberalcev do misovcev in skušali dokazovati, da vlada levega centra zasleduje politiko sistematičnega povečanja davčnega pritiska, ki da je posledica «demagoškega popuščanja socialističnim zahtevam» in da gre pri tem za politiko «razsipanja javnega denarja». Komunistični poslanec Rossi je poudaril med drugim, da tega ukrepa ne opravičuje povečana potrošnja tobačnih izdelkov niti bilanca državnega monopola, hkrati pa da ta ukrep utegne spraviti v kritičen položaj «družinsko bilanco manj premožnih slojev». Pieraccini (PSI) je priporočil med drugim, naj bi finančni minister omejil povišanje cene na dražje vrste cigaret, ker nediskriminirano povišanje prizadene predvsem revnejše potrošnike.

Minister Trabucchi je ovrgel vse kritike in zatrjeval, da je povišanje potrebno ne le zaradi tega, ker mora vlada priti do sredstev, ki jih potrebuje za uresničenje programa, ampak tudi zato, ker je «razširitev blagostanja povzročilo povečanje potreb, ki jih je treba delno zadovoljiti s povečanimi javnimi izdatki»; pa tudi splošno povečanje potrošnje ni sorazmerno s povečano proizvodnjo, in je zato potrebno «brzdati to nevarno tendenco». Odklonil je tudi zahtevo, da bi izvzeli od povišanja cigarete najširše potrošnje (kakor so cigarete vrste «nazionali» in «alfa») in napovedal, da bodo v kratkem izdelali dve novi vrsti cigaret, ki bodo podobne omenjenima dvema vrstama, cena teh cigaret pa bo nižja od cene cigaret vrste «nazionali» in «alfa». Minister je hkrati zanikal, da je v načrtu povišanje cene bencina in metana; glede povišanja cene poštnih znamk pa je dejal, da to ne spada v njegovo pristojnost in da zato ne more nič povedati.

Nekateri komunistični poslanci so vložili interpelacijo v zvezi z «zadevo Fo». Dario Fo se je namreč sprl z vodstvom RAI-TV, ker mu je črtalo nekatere prizore iz satiričnega skeča na račun špekulantov z gradbenimi zemljišči in gradbenih podjetnikov, in tako je propadla televizijska oddaja «Canzonissima», ki je slonela pretežno na Foju in njegovi ženi Franci Rame. V interpelaciji vprašujejo predsednika vlade, kaj namerava ukreniti proti vodstvu RAI-TV, ki je «preprečilo ansamblu Fo-Rame nadaljevanje programa» samo zato, ker je gospodarska in politična desnica protestirala proti socialni vsebini njegovih satiričnih skečev. Na koncu še vprašujejo predsednika vlade, ali ne smatra, da bi bil že čas, da se tudi vprašanje RAI-TV (ki je podjetje s pretežno finančno udeležbo države) uredi z novim zakonom, ki naj prizna RAI-TV značaj javne službe, kakor to zahteva ustavno sodišče in kakor to predpisujejo tudi določbe ustave.

Prosvetna komisija poslanske zbornice je odobrila zakonski osnutek o obvezni srednji šoli, ki ga je senat že odobril; sedaj ga mora odobriti še poslanska zbornica. Pravosodna komisija poslanske zbornice pa je odobrila zakonski osnutek, s katerim se ustanavlja in ureja poslovanje novinarske zbornice.

Pogajanja za avstrijsko vlado

DUNAJ, 30. — Predstavniki avstrijske ljudske in socialistične stranke so imeli danes nov dolg razgovor in se posvetovali za sestavo nove vlade.

Kakor poroča «Sozialistische Korrespondenz» je ljudska stranka postavila naslednje predloge: Socialisti bi dobili mesto podkanclerja ter bi obdržali ministrstva za socialno upravo, za promet in notranje ministrstvo z nespremenjenimi pristojnostmi. Ljudska stranka bi obdržala mesto kanclerja ter bi prevzela finančno in zunanje ministrstvo (do sedaj je imel to ministrstvo socialist Kreisky), ministrstvo za kmetijstvo, za trgovino, za šolstvo in za narodno obrambo. Pravosodnega ministra bi imenovali na predlog socialistov, ki bi ga morala ljudska stranka odobriti. Radio in televizija bi odslej ne bila več pod skupnim nadzorstvom vlade, temveč bi prišla v pristojnost ministrstva za šolstvo. V vseh državnih ustanovah mora imeti ljudska stranka večino.

Na predlog socialističnih predstavnikov so se sporazumeli, da bosta obe strani predložili na prihodnji seji 3. decembra pismene predloge.

Razgovor Naser-K. Popović

KAIRO, 30. — Jugoslovanski državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popovič je imel danes razgovor z Naserjem in s predsednikom izvršilnega sveta ZAR Sabrijem o številnih mednarodnih vprašanjih in o indijsko-kitajskem sporu. Jutri bo Popovič odpotoval v Atene.

Delegacija CK ZKJ za 10. kongres KPI

RIM, 30. — Delegacija centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije pod vodstvom člana izvršnega komiteja Lazarja Koliševskega je prispela danes v Rim, kjer se bo udeležila 10. kongresa Komunistične partije Italije. V delegaciji sta tudi člana CK Zveze komunistov Jugoslavije Krsto Bulajić in Janez Vipotnik.

Bivši nacist - sodnik proti antinacistom

BERLIN, 30. — Proces, ki ga je bonska vlada organizirala v zahodnem Berlinu proti organizaciji antinacističnih preganjancev, so morali odložiti za en teden. Takoj po otvoritvi procesa se je namreč med publiko dvignil moški, ki se je predstavil za Augusta Baumgartena iz Hannovra, in je obtožil predsednika sodišča, da je pripadal nacistični stranki in njenim napadalnim oddelkom («SA»). Takoj zatem sta dva advokata antinacistične organizacije zahtevala odložitev procesa. Kljub protestu predstavnika državne advokature je sodišče odložilo nadaljevanje procesa.

Poziv na sklicanje konference o prepovedi jedrskega orožja

Nove pobude izvenblokovskih držav v Ženevi - Predlogi indijskega in mehiškega delegata

NEW YORK, 30. — Politični odbor OZN je odobril resolucijo afriško-azijskih držav, ki poziva glavnega tajnika, naj nadaljuje posvetovanja z državami članicami o umestnosti sklicanja posebne konference, ki naj pripravi konvencijo za prepoved jedrskega orožja.

Glavna skupščina pa je soglasno izglasovala resolucijo, ki zahteva sklicanje mednarodne konference o miroljubni uporabi jedrske energije, ki naj bi bila leta 1964. Konferenca bi bila enaka konferencam leta 1955 in 1958.

Na današnji seji razorožitvene konference v Ženevi so začeli predstavniki nevezanih držav novo akcijo. Najvažnejša govora sta imela predstavnika Indije in Mehike, ki sta znova pozvala na takojšnji sporazum o ukinitvi jedrskih poizkusov.

Indijski predstavnik Lall je omenil, da so glavne ovire v nesoglasjih med Vzhodom in Zahodom glede inšpekcij. Poudaril je, da rešitev tega vprašanja vsebuje spomenica osmih nevezanih držav. Toda to spomenico sta Vzhod in Zahod različno tolmačila. Tolmačiti pa jo je treba takole: 1. Spomenica se mora začasno uveljaviti in se povezati s pogajanji za dokončen sporazum. 2. Takoj se mora ustanoviti mednarodna znanstvena komisija, ki mora določiti število letnih inšpekcij. 3. Inšpekcije se bodo morale izvršiti na neposredno vabilo komisije prizadetih držav. 4. Določiti se mora obveznost, da se bodo komisiji dajali koristni podatki za ugotavljanje vseh potresnih pojavov. 5. Če neka država ne bo sodelovala s komisijo, bi to pomenilo razbitje sporazuma.

Drugi govornik je bil mehiški delegat Padilla Nervo. Pozval je odbor osemnajstih, naj najde tudi delen sporazum do 10. decembra, ko mora konferenca poročati skupščini OZN. Sporazum naj bi bil «začasen in preizkusen». Istočasno bi morale tri države članice atomskega kluba nadaljevati pogajanja za dokončen sporazum. Padilla Nervo je dejal, da sta glavne obrise začasnega sporazuma jasno naznačil tako švedski kakor indijski predstavnik. Po njegovem mnenju niso inšpekcije na kraju samem življenjske važnosti. Toda potrebno je formalno zagotovilo, da pogodbeniki ne bodo prekršili sporazuma. Zato bi morali najprej ustanoviti mednarodno komisijo znanstvenikov, ki bi morala zbirati podatke o sumljivih pojavih in bi imela pravico, da v primeru takih sumljivih eksplozij zahteva inšpekcijo na kraju v državi, kjer je do eksplozije prišlo. V primeru odklonitve bi ostale pogodbenice imele pravico odpovedati pogodbo.

Italijanski predstavnik Cavalletti je tudi poudaril, da bi bilo treba najprej doseči sporazum o prekinitvi jedrskih poizkusov. Omenil je obstoj raznih predlogov, med katerimi tudi angleškega in ameriškega, ki bi jih morala konferenca proučiti.

Tudi kanadski in egiptovski predstavnik sta podprla zahtevo izvenblokovskih držav.

Sovjetski delegat Carapkin je poudaril, da bi bilo treba glede jedrskih poizkusov doseči ne samo «začasen in preizkusen» sporazum, temveč dokončen.

Ponovno bodo o tem razpravljali na plenarni seji v ponedeljek.

Indija zahteva dodatna pojasnila glede izjave o ustavitvi sovražnosti

Peking napoveduje, da se bodo začele kitajske čete danes umikati, vendar pa so vsa poročila nejasna glede pravih namenov
Še vedno težave glede odnosov med Indijo in Pakistanom

NOVI DELHI, 30. — Indijska vlada je poslala danes novo noto kitajski vladi in zahtevala nadaljnja pojasnila o izjavi pekinške vlade glede ustavitve sovražnosti. Predstavnik indijske vlade, ki je to povedal, je izjavil, da je prva stvar, ki jo je treba storiti, «vzpostaviti dejansko stanje, kakršno je bilo pred 8. septembrom letos».

Na podlagi kitajskega predloga od 21. novembra bi se morale kitajske čete začeti jutri umikati na položaje 20 kilometrov za črto «dejanske kontrole», kakršna je bila novembra 1959. V omenjeni izjavi je kitajska vlada poudarila, da si kitajske sile «pridržujejo pravico zavrniti vsak napad», če ne bi indijska vlada izvedla podobnih ukrepov.

Predstavnik indijske vlade je sporočil, da se je nad šest tisoč indijskih vojakov, ki so bili odrezani od glavnine med kitajskim napredovanjem, vrnilo na svoje položaje.

Predstavnik je dalje dejal, da se danes izročena nota nanaša samo na predloge o ustavitvi sovražnosti in ne na pismo, ki ga je Čuenlaj poslal včeraj Nehruju. To pismo ločeno proučujejo.

Agencija «Nova Kitajska» je objavila danes vsebino pisma, ki ga je Čuenlaj poslal 28. novembra Nehruju. V tem pismu ponavlja Čuenlaj namero, da se kitajske čete od 1. decembra dalje umaknejo za 20 kilometrov za črto «dejanske kontrole» od 7. novembra 1959. Pismo pravi, da je kitajska vlada s predlogom za ustavitev sovražnosti kot uvod v pogajanja «v veliki meri upoštevala dostojanstvo, čast in koristi obeh strani».

Čuenlaj trdi, da na podlagi predlogov od 21. novembra bodo kitajske čete «ne samo zapustile ozemlje, ki so ga zasedle v zadnjem času, temveč se bodo umaknile tudi čez črto, na kateri so bile 8. septembra ali 20. oktobra letos». Čuenlaj pravi dalje, da bosta obe strani lahko še dalje upravljali ozemlje, ki ga bodo zapustile njih čete. Nato ponavlja predlog, naj se določijo predstavniki, ki bi na kraju razpravljali o vprašanjih, ki so povezana z določitvijo demilitariziranega področja. Na koncu izraža Čuenlaj mnenje, da «skupni prijatelji obeh držav upajo, da se bo ustavitev sovražnosti spremenila v mirno rešitev obmejnega vprašanja», ter poziva indijsko vlado, naj «pozitivno» odgovori.

Kar se tiče predloga predsednice cejlonske vlade za sestanek voditeljev šestih izvenblokovskih držav, ni še znano, kdaj bo ta sestanek. Do sedaj nista predloga še dokončno sprejeli ZAR in Gana. Kakor poročajo iz Kaira, mora Naser ostati v Kairu zaradi jemenske zadeve in zaradi organiziranja arabske socialistične zveze. Zato se ni še odločil, ali bo šel v Colombo. Prav tako se govori, da namerava Naser odpotovati 10. decembra na uraden obisk v Rabat in se od 17. decembra dalje udeležiti sestanka voditeljev skupine iz Casablance.

Včeraj sta indijski minister za pravosodje in glavni tajnik indijskega zunanjega ministra R. K. Nehru imela razgovor z Naserjem in mu obrazložila mnenje indijske vlade glede kitajskih predlogov. V sredo sta se oba indijska predstavnika sestala v Kairu z jugoslovanskim državnim tajnikom Kočo Popovičem, ki ga je nocoj sprejel Naser. Indijska predstavnika sta odpotovala danes v Akro, da obrazložita indijsko stališče predsedniku Nkrumahu.

Indijski ministrski predsednik Nehru je v zvezi z včerajšnjo indijsko-pakistansko izjavo med drugim poudaril: «Vsaka sprememba v sedanjem dejanskem stanju v Kašmirju bi bila škodljiva za ljudstvo Kašmirja, kakor tudi za ljudstvo Indije in Pakistana». Zanikal je trditve, da bosta ozemlji Jamu in Kašmir razdeljeni in da bo dolina Kašmir dodeljena Pakistanu, ter je nadaljeval: «Dejansko smo predlagali razgovore, in jaz sem naštel načela naše politike. Na podlagi razgovorov angleškega ministra Sandysa s predsednikom Ajubom Kanom sem predlagal odobritev skupne izjave».

Pakistanski zunanji minister je na tiskovni konferenci izjavil, da je Pakistan mnenja, da je nujno potrebno rešiti kašmirsko vprašanje, ter je pripravljen začeti čimprej pogajanja. Dodal je, da njegova vlada «dobronamerno tolmači» današnje Nehrujeve izjave.

Britanski minister Duncan Sandys je na današnji tiskovni konferenci izrazil upanje, da so razgovori z Ajubom Kanom ter z ministri pakistanske vlade in člani parlamenta omogočili odpravo prejšnjih nesoglasij. Dodal je, da kitajski napad ustvarja «nova nujna vprašanja», in da bo stalno večanje kitajske vojaške moči nedvomno pomenilo nevarno ogrožanje sosednih držav na azijskem podkontinentu.

Sandys se je vrnil danes v Novi Delhi, ker so Nehrujeve izjave glede Kašmira povzročile nezadovoljstvo v Ravalpindiju. Ameriški državni podtajnik pa je izjavil, da je Nehru izrekel pripravljenost začeti pogajanja s Pakistanom brez prejšnjih pogojev.

Evropska gospodarska skupnost

Vzajemno znižane carine in prve posledice

Letos avgusta je mogla «Evropska skupnost za premog in jeklo» (Montanunion) pregledati desetletne izkušnje. Leta 1958 so ustanovile v Montanunion včlanjene države s pogodbami, podpisanimi v Rimu, «Evropsko gospodarsko skupnost» (EGS) in «Evropsko skupnost za atomsko energijo» (Evratom) z namenom, da bi se v dvanajstih letih medsebojno zlila narodna gospodarstva šestih včlanjenih držav. V prehodnem obdobju bi članice uvedle skupno carino v odnosih z drugimi deželami, hkrati pa povsem odpravile medsebojne, torej notranje carine.

Zniževanje carin znotraj EGS poteka linearno, se pravi hkrati za vse postavke v carinskih tarifah šestih članic. Doslej so se takole zniževale carine:

a) Prvo 10-odstotno znižanje carin znotraj EGS so uvedli s prvim januarjem 1959; delno je veljalo tudi za tiste dežele, ki niso članice Skupnega trga, vendar se je ta ukrep nanašal samo na tiste carine članic EGS, ki so bile višje od enotnih carinskih postavk Evropske gospodarske skupnosti.

b) Prvega julija 1960 je začelo veljati drugo znižanje, ki mu že 1. januarja 1961 sledilo tretje. To je bilo izredno, uvedli pa so ga po sklepu sveta ministrov EGS — sprejeli so ga 12. maja 1960 — o pospešenem izvajanju carinskih ukrepov v okviru EGS (Hallsteinov načrt). To pot so znižali carino za industrijsko blago za 10 odstotkov, za tiste kmetijske pridelke, za katere so še veljale količinske uvozne omejitve, pa za 5 odstotkov. Za preostale kmetijske pridelke prvega januarja 1961 še niso znižali carin.

c) Četrtič so znižali carine z letošnjim prvim januarjem, in sicer v vseh postavkah včlanjenih dežel za 10 odstotkov. Hkrati so uveljavili prvi ukrep za postopno izenačevanje carin včlanjenih dežel z enotno carinsko tarifo EGS za kmetijske pridelke.

d) Prvega julija letos je začel veljati tudi sklep o ustanovitvi Skupnega trga kmetijskih proizvodov; ta sklep se nanaša na 90 odstotkov nomenklature kmetijske proizvodnje članic EGS. V skladu z njim so odločilna vprašanja agrarne politike odtegnili pristojnosti nacionalnih vlad (na primer urejanje uvoza in izvoza, oblikovanje notranjega trga za kmetijske pridelke in dajanje državne pomoči kmetijstvu) ter jih prenesli v pristojnost nadnacionalnih organov Skupnega trga (torej «visokega sveta» in «komisije»).

V tej zvezi naj zgolj omenimo letos marca med EGS in ZDA sklenjeni sporazum o vzajemnem znižanju carinskih tarif povprečno za 20 odstotkov.

DOLOČILA RIMSKE POGODBE...

Po določilih rimske pogodbe naj bi se carine nadalje zniževale takole (vsakikrat za 10 odstotkov): 1. julija 1963, 1. januarja 1965 in 1. januarja 1966. Rok za ukinitev preostalih zahodnoevropskih notranjih carin bi določili v letu 1967, s tem da bi bile znotraj Skupnega trga v celoti odpravljene najkasneje do konca leta 1969. Vendar so pripravljeni tudi predlogi za nadaljnjo pospešitev, in sicer večinoma tako, da bi že v letu 1967 odpravili medsebojne carine. Ker ti načrti še nimajo dokončne oblike, se na tem mestu ne bi podrobneje ukvarjali z njimi.

Sedanje stanje carin je naslednje: od leta 1957 so se po zgoraj naštetih znižanjih in ukinitvah kontingentov zmanjšale carine znotraj Skupnega trga za industrijsko blago povprečno za kakih 40 odstotkov, za kmetijske pridelke brez količinskih omejitev za 35 ter za vse druge agrarne proizvode za 30 odstotkov.

Zaradi teh vzajemnih trgovinskih olajšav med šestimi članicami EGS se je znatno razširila za odnoevropska notranja trgovina: že do lanske jeseni se je notranji izvoz držav EGS povečal za 49 odstotkov, medtem ko je izvoz Evropske gospodarske skupnosti v druge dežele narasel le za 22 odstotkov. V primerjavi z jesenjo 1961 se je letošnji interni izvoz šestih članic EGS povečal po približnih ocenah za nadaljnjih 15 odstotkov, če upoštevamo dejansko vrednost izvoza. Račun pokaže, da se je vrednost internega izvoza povečala povprečno za 11 odstotkov vsako leto, odkar obstaja Evropska gospodarska skupnost; predstavnik komisije EGS v svojem najnovejšem poročilu sicer omenja naraščanje notranjega izvoza povprečno za 18 odstotkov na leto, vendar pri tem očitno ni upošteval inflacijskih teženj zahodnoevropskih valut.

Vsekakor pa je dejstvo, da je medsebojna zunanja trgovina šestih držav EGS od začetka leta 1959 večja od izvoza teh dežel v države EFTA, da je Nizozemska odrinila ZDA s položaja najvažnejšega odjemalca zahodnemških proizvodov, da je zdaj interna trgovina držav EGS tolikšna kot notranja trgovina socialističnih dežel in da bo notranji trgovinski promet med članicami EGS bržkone že letos količinsko presegel izvoz industrijskih držav v ZDA.

Tako naglo notranje prepletanje mora vplivati tudi na ustroj zahodnonevropskega gospodarstva. Preden si bomo ogledali te vplive, najprej nekaj besed o spremembah v trgovinskih tokovih med šestimi državami v obdobju po ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti.

Na splošno lahko rečemo, da se je trgovina med vsemi šestimi članicami EGS razširila, vendar glede podrobnosti v dokaj različnem obsegu!

SALDO TRGOVINSKIH BILANC...

Največ pozornosti zaslužijo naslednje podrobnosti v razvoju trgovine po letu ustanovitve Evropske gospodarske skupnosti (1957):

Francoski izvoz v Zvezno republiko Nemčijo se je povečal približno za 700 v Francijo za 600 in v Italijo za prav toliko milijonov dolarjev, francoski v Italijo, belgijsko-luksemburški v Zahodno Nemčijo, zahodnonemški v Nizozemsko in izvoz te dežele v zahodnonemško Zvezno republiko pa vsak za 400 milijonov dolarjev. Manj se je povečala trgovinska menjava med naslednjimi državami: le za 300 milijonov dolarjev je narasel italijanski izvoz v Zahodno Nemčijo, belgijsko-luksemburški na Nizozemsko ter zahodnonemški v Belgijo in Luksemburg; samo za 200 milijonov dolarjev večji je izvoz Italije v Francijo, Nizozemske v Belgijo in Luksemburg, belgijsko-luksemburški v Francijo in narobe, pa tudi francoski izvoz na Nizozemsko; le za kakih 100 milijonov dolarjev je povečala Nizozemska svoj izvoz v Italijo in v Francijo, Belgija-Luksemburg kot celota sploh ni dosegel omembe vrednega povečanja. (Ker smo v ta prikaz vključili tudi letošnje leto, smo vrednost izvoza zaokrožili in jo izrazili v številih z ničlami na koncu.)

V odstotkih pa je podoba te trgovine vsekakor nekoliko drugačna: do lanske jeseni se je povečal interni izvoz Francije za 90, Italije za 47 in Zahodne Nemčije za 40 odstotkov, medtem ko je interni uvoz Italije, Francije in Zahodne Nemčije narastel mnogo bolj kot interni uvoz Belgije, Luksemburga in Nizozemske.

Ta prikaz v odstotkih pa lahko le nakaže, da se predvsem Zahodni Nemčiji niso izpolnili najbolj smeli upi in sanje. «Visoka oblast» EGS je postavila zahodnonemški ofenzivi za izvoz na notranji zahodnoevropski trg močno oviro na primer s tem, da je zavrnila zahodnonemški predlog za združitev dveh velikih podjetij «August Thyssen Huette AG» in «Phoenix-Rheinruhr AG» v monopolno družbo z letno proizvodnjo 5 milijonov ton jekla. V skrbeh zaradi konkurence so posegli vmes predvsem gospodarji francoskih in belgijskih jeklarn. Podobno usodo so doživeli porurski premogovniki s svojim predlogom za ustanovitev enotne prodajne organizacije. V svetu ministrov so ga odobrili zastopniki petih vlad, le Nizozemska se je na zaključnem glasovanju 18. julija 1961 vzdržala, ker bi porurski prodajni kartel po njenem pojmovanju povsem onemogočil vsakršno tekmovanje. Na «Evropskem sodišču», ki mu je predsedoval Nizozemec, je ta predlog propadel.

Če pa pogledamo saldo trgovinskih bilanc šestih držav, ne da bi pri tem upoštevali njihov trgovinski promet v drugimi deželami, ugotovimo prav znaten izvozni uspeh zahodnonemške Zvezne republike: v petih letih, odkar obstaja in deluje EGS, se je poslabšala notranja evropska trgovinska bilanca Italije od 10 na 60 milijonov dolarjev in Nizozemske od 20 na 50 milijonov (oboje v negativni vrednosti). Franciji je uspelo zboljšati trgovinsko bilanco od prvotnih 10 milijonov dolarjev primanjkljaja na 20 milijonov plusa, medtem ko sta se morala Belgija in Luksemburg zadovoljiti z nekoliko manjšim uspehom: svojo bilanco sta spravila s prvotnih 10 negativnih na sedanjih 10 pozitivnih milijonov dolarjev. Samo zahodnonemška Zvezna republika izkazuje nenehno pozitivno notranjeevropsko trgovinsko bilanco, ki se je po letu 1958 zboljšala od takratnih 50 na sedanjih 80 milijonov dolarjev.

Šele zdaj — po brezpogojno potrebnem prikazu grobe strukture trgovinskih tokov znotraj EGS — se moremo posvetiti nekaterim podrobnostim.

PRODOR ZAHODNE NEMČIJE...

Kakor smo mogli razbrati iz gornjih številk, je dober izvozni uspeh zahodnonemške Zvezne republike tudi znotraj Skupnega trga zasnovan predvsem na podvojitvi izvoza v Francijo in v Italijo. Francijo je ta razvoj prizadel tako močno zato, ker so njeno industrijo ščitile najvišje carine, preden so začeli veljati v Rimu sklenjeni sporazumi. Pridružile so se še posebne krize: ustavitev obratovanja 20 odstotkov vseh tekstilnih tovarn, ki so zaposlovale manj kot 20 delovnih moči, je ena takih sekundarnih posledic. Možnost, da bi odpravili to primerno in sekundarno škodo francoske zunanjetrgovinske bilance nasproti Zahodni Nemčiji, se je nakazala že leta 1957, torej še pred Montanunion: francoski petrolejski koncerni so takrat zahtevali spričo svojih, glede cen ugodnih konkurenčnih položajev tako imenovano svobodno tekmovanje, medtem ko so se italijanski in nizozemski monopolni krogi kot uvozniki energije zavzemali za cenen uvoz nafte. Predvsem zahodnonemške, razen njih pa tudi belgijske firme so vse doslej sabotirale ta načrt za skupno oskrbovanje Zahodne Evrope z energijo. Z objektivno pravico opozarjajo na to, da bi zaradi popolne sprostitve uvoza nafte predvsem iz nevčlanjenih dežel porabili leta 1975 le še kakih 90 milijonov ton črnega premoga, ki ga zdaj nakopljejo in tudi porabijo v glavnem na območju dežel EGS skupno 240 milijonov ton. Potem ko so tri evropske eksekutive nedavno ponovno predložile «spomenico o energetski politiki», zahtevajo zdaj zahodnonemški interesenti za premog:

a) določitev enotne subvencijske cene za vsako tono nakopanega premoga;

b) tri dolarje davka od porabe vsake tone tekočega goriva in oddajanje teh zneskov v skupno blagajno, ki bi jo ustanovili pri IGS z namenom, da bi odpirala tiste premogovnike, ki bi sicer ne bili konkurenčno sposobni;

c) uvedba enotne carine za premog (5 dolarjev na tono) in začasni uvozni kontingent 15 milijonov ton na leto;

d) sredstva, ki bi se zbrala v obliki carine na premog, bi porabili za zniževanje obresti od kreditov, najetih zaradi zboljševanja in racionalizacije proizvodnje v premogovnikih, in

e) uvoz surove nafte bi nadzoroval in urejal centralni urad pri EGS.

V eni teh točk omenjena «pogojno konkurenčno sposobna proizvodnja premoga» vsekakor pomeni, da niti v Zahodni Nemčiji niti v Belgiji ne morejo več ostajati gluhi za južne članice EGS: po letu 1957 so v Zahodni Nemčiji opustili že 13 premogovnikov (devet večjih in štiri manjše) s skupno letno proizvodnjo 4,6 milijona ton. Opustitev posameznih delov premokovnikov ali jam v njih je pomenila omejitev proizvodnih zmogljivosti za nadaljnja dva milijona ton na leto. Razen tega je nehalo obratovati šest briketarn in devet koksarn. V bližnji prihodnosti naj bi zaprli osem nadaljnjih premogovnikov s skupno letno zmogljivostjo 6.3 milijona ton. To popuščanje Zahodne Nemčije južnim trgovinskim partnerjem je prizadelo predvsem Belgijo: samo na območju Liegea (Luika) se je v obdobju 1953—1960 skrčilo število obratujočih premogovnikov od 34 na 18, število zaposlenih rudarjev pa od 30.000 na 18.000. V letu 1961 — naj omenimo tudi ta podatek — se je 54.000 zahodnemških in 29.000 belgijskih rudarjev premogovne industrije in 50 tistih, ki so prej delali v drugih rudnikih, «ponovno vključilo», kar pomeni, da so si poiskali delo v novih poklicih. Francija in Italija sta bili z 8000 delavci vsaka znatno manj prizadeti, toda zaradi še vedno neurejene strukture zahodnonemške preskrbe z energijo je moralo 30 odstotkov francoskih električnih družb zapreti obrate.

Pred novimi gradnjami elektrarn na Dravi od Maribora do Ormoža

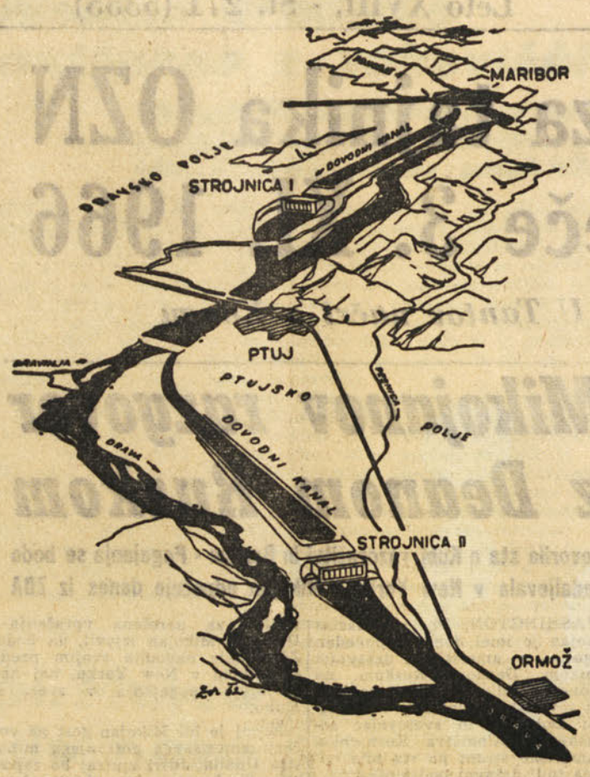

Dasi deluje na zgornji Dravi — od Maribora proti Koroški — šest hidroelektrarn, je vendar potrebno reko izkoristiti tudi v njenem srednjem delu, južno od Maribora.

Komisija, v kateri so delali najvidnejši strokovnjaki jugoslovanskega elektrogospodarstva, je pred dnevi končala pregled osnovnega projekta energetskega sistema srednje Drave, ki ga je izdelal Inženirski biro Elektroprojekta Ljubljana.

Projekt predvideva energetsko izrabo srednje Drave v dveh stopnjah — prva na odseku Maribor-Ptuj s strojnico pri Slovenji vasi in druga na odseku Ptuj-Ormož s strojnico pri Forminu. Obe stopnji predstavljata enoten hidroenergetski objekt in bi tudi izgradnja obeh v neprekinjeni zaporedni gradnji zaradi sličnosti del in uporabe enake mehanizacije nudila velike ekonomske prednosti in skrajšanje časa gradnje. Z letno proizvodnjo 1.3 milijona kWh in investicijsko vrednost 37 milijard dinarjev je objekt pomemben v jugoslovanskem merilu.

Komisija je predloženi projekt zelo ugodno ocenila, zlasti glede na njegovo ekonomičnost in glede na jasno razviden energetski pomen srednje Drave v jugoslovanskem elektrogospodarstvu.

ZA NAVIDEZNO MIRNOSTJO VENDAR ZASKRBLJENOST

Nerazpoloženje papeža Janeza XXIII. je kar prava in tudi resna bolezen

Avtomobilska nezgoda treh jugoslovanskih škofov na povratku iz Loreta v Rim - Franić in Bukatko sta posegla v diskusijo

VATIKAN, 30. — Tiskovni urad pri «Osservatore Romano» je danes sporočil, da «se stanje svetega očeta izboljšuje. Predpisano zdravniško in dietetično zdravljenje daje pričakovane rezultate. Papež se je včeraj popoldne in danes dopoldne za nekaj časa dvignil ter se zanimal za nekatera vprašanja v zvezi z vodstvom Cerkve in je dal nekatera navodila».

Sam list «Osservatore Romano» pa danes poroča, da je papež prejel brzojavke, s katerimi mu žele okrevanja državni poglavarji, kardinali, škofje, zunanji ministri, kulturniki, znanstveniki, umetniki in toliko drugih, tudi nekatoličanov.

Čeprav se je skušalo spočetka prikazati stanje papeža, zaradi katerega je bilo treba prekiniti njegovo redno dejavnost, zgolj kot nepomembno «nerazpoloženost», se je pozneje izkazalo, da gre vendar za bolj resno stvar. In čeprav verjetno ni vzroka za hujšo vznemirjenost, je vendar mogoče iz nekaterih izrazov v poročilih sklepati, da je papež zares bolan. Bolezen je lahko dolgotrajna, to se pravi, da žrtve ne zahteva takoj pač pa človeka vedno bolj izpodkopava. Že pred letom dni so se namreč pri papežu zbrali zdravniki, ki so ugotovili, da bi za njegovo bolezen bila potrebna operacija. Prav tako pa so tudi ugotovili, da je v njegovih letih ta operacija že tudi nepotrebna, poleg tega, da ni bila zelo nevarna. Zdi se torej, da je papeževo stanje bolj odvisno od njegove narave kot pa od kakega zdravljenja.

Današnja poročila poudarjajo, da se papež počuti bolje. Danes ga je pregledal njegov zaupni zdravnik prof. Antonio Gasbarrini, ki je že pred dnevi prispel iz Bologne v Rim. Govorilo se je, da je prišel Gasbarrini v Rim po drugih poslih, vendar je bila njegova prva pot v Vatikan, kjer je papeža pregledal. Pregledal ga je že tudi danes dopoldne ter mu potem svetoval, naj se strogo drži počitka, ker se vidi, da se je nekoliko utrudil, ko je šel iz postelje. In čeprav je danes Gasbarrinijeva soproga, ki je skupno z možem pripotovala v Rim, odpotovala nazaj v Bologno je dr. Gasbarrini sklenil, da ostane še v Rimu za nekaj dni.

Pri današnjem nadaljevanju koncila so razpravljali o edinosti Cerkve. Obenem pa so glasovali o nekaterih predlogih, ki se nanašajo na liturgijo. Glasovati je bilo treba o devetih točkah in objavljeni so že bili rezultati glasovanja o prvih petih točkah. Od okrog 2130 oddanih glasov pri posameznih točkah jih je bila ogromna večina «za», vendar jih je bilo tudi do 150 «proti». Pri razpravi o vprašanju na dnevnem redu sta govorila kardinala Wyszynski in Bea, med drugimi pa tudi splitski škof Frane Franić ter beograjski pomožni nadškof Anton Bukatko.

Pri Piano d'Orta blizu Pescare se je trem jugoslovanskim koncilskim očetom dogodila avtomobilska nesreča, ki pa ni imela hudih posledic. Avtomobil, na katerem so trije škofje potovali iz Loreta v Rim, se je zaletel v neko drugo vozilo. Samo eden izmed škofov, Pavel Gudarac iz Dubrovnika, je bil laže ranjen.

Zaradi poledenele ceste trije mladeniči mrtvi

BOLOGNA, 30. — V bližini Bolognine je zaradi poledenele ceste v nekem ovinku zaneslo avto «600», ki ga je vozil 24-letni Graziano Buganè. Prav v tistem času je z druge strani privozil tovornjak, ki se ni mogel več ustaviti, čeprav je vozač močno zavrl. Tovornjak je z vso silo trčil v «600» in ga zagnal kakih 20 m daleč, nato pa je še sam zavozil v obcestni jarek. Buganè ter še dva mladeniča, ki sta bila z njim v avtomobilu, so bili takoj mrtvi, medtem ko se vozaču tovornjaka ni nič zgodilo.

Kmalu po nesreči je tam mimo privozil Buganèjev oče. Izstopil je ter se za hip ustavil pri pokritih truplih, ne da bi si mrtve natančneje ogledal. «Ubožčki,» je dejal in se odpeljal dalje; pri tem niti ni mislil na žalost, ki ga je čakala, ko je pozneje zvedel, da je bil med tremi mrtvimi tudi njegov sin.

Svetovna prvakinja v umetnem drsanju Holandka Sjoukje Dijkstra se v Richmondu v Angliji potrpežljivo ukvarja z malo gojenko, ki bo mogoče tudi kdaj prvakinja

Mila kazen za esesovskega morilca

HANNOVER, 30. — Bivši esesovski narednik Oskar Waltke je bil obsojen na 8 let prisilnega dela zaradi sodelovanja pri umoru štirih Židov, do katerega je prišlo med zadnjo svetovno vojno.

Waltke, ki ima danes 52 let, je bil spoznan za krivega, da je spremljal tri židovske transporte iz nekega koncentracijskega taborišča v taborišče Lemberg na Poljskem, kjer so Žide uničevali. Ostale točke obtožnice, na osnovi katerih naj bi bil odgovoren tudi za pokol okrog 1000 nacističnih žrtev, so mu bile črtane zaradi pomanjkanja dokazov.

Tudi ancoloxina nevarna za nosečnice

LONDON, 30. — V zadnji številki angleške revije «Medical Journal» je objavljen članek, ki ga je napisal dr. George Watson. V tem članku zatrjuje Watson, da *ancoloxina*, poseben preparat proti slabosti, lahko povzroči rojstvo deformiranih otrok. To potrjuje, pravi, vrsta poizkusov, ki jih je bil on sam opravil. Od 29 žensk, ki so med nosečnostjo zaužile kakršno koli sredstvo proti slabosti in so potem rodile mrtve ali deformirane otroke, jih je 10 jemalo *ancoloxino*, ki med drugim vsebuje meclozin, torej preparat, katerega prodaja je bila prepovedana v številnih deželah.

Tvrdka, ki *ancoloxino* proizvaja, pa je omenjene trditve energično zavrnila.

NEAPELJ, 30. — Z današnjim dnem se je začela operacija «mirni božič», ki jo je tudi letošnje leto organizirala neapeljska kvestura, in sicer z namenom, da se ob skorajšnjih božičnih in novoletnih praznikih zatre izdelovanje in razpečevanje nevarnih sredstev za umetne ognje. Posebna skupina agentov javne varnosti je najprej obiskala ter pregledala pirotehnično tovarno, ki je last Umberta Alette. Ob tej priliki so agenti zaplenili določeno količino prepovedanih sredstev umetnega ognja, ki so jih zatem odvrgli v morje. Na ukaz kvestorja je bila tovarna zaprta.

Hradec Kralove in Alessandria

PRAGA, 30. — V češkem mestu Hradec Kralove, kakih 120 km severovzhodno od Prage, se je vršila kulturna manifestacija, ki sodi med pobude v okviru pobratimstva med že omenjenim mestom in mestom Alessandria. Omenjeni kulturni manifestaciji, ki sta se je udeležila tudi župan Hradca Kralova ter italijanski veleposlanik V Pragi Ferrero, so prisostvovale tudi številne druge osebnosti

Na manifestaciji je spregovoril tudi italijanski veleposlanik, ki je med drugim poudaril tudi zelo ugodne perspektive v pogledu nadaljnjega razvoja trgovinskih odnosov med Italijo in Čehoslovaško. S tem v zvezi je omenil in še posebej podčrtal protokol za leto 1963, podpisan 10. novembra letos v Rimu, v katerem je predvideno 18-odstotno povečanje trgovinske izmenjave v obeh smereh. To povečanje, je zaključil veleposlanik svoj govor, bo gotovo imelo svoj vpliv tudi na industrijo Hradca Kralova, ki bo v omenjenih trgovinskih odnosih nedvomno udeležen v vedno večji meri.

Vohun na dve strani

PARIZ, 30. — Clan francoske protivohunske službe Pierre Cardot, star 33 let, je bil aretiran pod obtožbo, da je v prid Čehoslovaške opravljal vohunsko dejavnost.

Cardot, rojen v Čehoslovaški vendar francoskega porekla, si je pridobil francosko državljanstvo leta 1957. Zatem se je vrnil v Francijo, da bi odslužil vojaški rok v francoski vojski. V njegovem stanovanju so našli radijsko oddajno postajo, tajne kodekse in razne druge dokumente.

WINSTON 88 LET

LONDON, 30. — Danes slavi Winston Churchill svoj 88. rojstni dan. Bivši ministrski predsednik, ki se še vedno zdravi zaradi preloma stegnenice ob padcu v Montecarlu lansko pomlad, bo dan prebil v družinskem krogu

Nova antologija sovjetskih pesnikov

MOSKVA, 30. — *Tass poroča, da so v SZ izdali novo antologijo mladih pesnikov. V antologiji so pesmi 200 mladih avtorjev, vendar pa je v zbirki tudi nekaj doslej še neobjavljenih pesmi Borisa Pasternaka. Dve drugi pesmi — «Od nekod blizu Magadana» in «Cesta, gore» — avtorjev Nikolaja Zabolotskega ter Vladimira Logovskoja sta bili napisani v znak protesta proti zatiranju v stalinski dobi in sta bili objavljeni šele sedaj po smrti obeh pesnikov.*

Številne razstave jugoslovanskih umetnikov

Moderna galerija iz Ljubljane je v sodelovanju z Likovnim salonom pripravila v Celju razstavo «Izbor sodobne slovenske grafike». Na njej razstavljajo Janez Bernik, Riko Debenjak, Božidar Jakac, Vladimir Makuc, France Mihelič, Marjan Pogačnik, Marij Pregelj in Karel Zelenko. S to razstavo so v Celju otvorili Likovni salon.

V Zagrebu pa razstavlja Združenje likovnih umetnikov Hrvatske dela svojih članov. Razstavljenih je čez sto likovnih stvaritev 82 slikarjev in 21 kiparjev. Del eksponatov bo kasneje prepeljan v Italijo ter razstavljen na razstavah v Anconi in Bologni. Likovni umetniki iz teh dveh mest pa bodo spomladi razstavljali v Zagrebu. Nadalje je bila v počastitev dneva republike v klubu «Mladost» v Zagrebu odprta razstava slik in skulptur mladega kmečkega slikarja Stjepana Stankira. S svojimi deli na platnu, steklu in lesu prikazuje milje podravske pokrajine.

Jugoslovanski «naivni» v Leningradu in v Moskvi

Decembra bodo v leningrajskem Ermitažu odprli razstavo jugoslovanske naivne umetnosti. Za to razstavo, ki se bo potem še ponovila v Muzeju likovnih umetnosti «Puškin» v Moskvi, so izbrali 95 del jugoslovanskih naivnih slikarjev in kiparjev. Komisariat razstave, v katerem so umetnostni zgodovinarji in likovni kritiki Oto Bihalji-Merin, Božo Bek, Miča Bašičević in Mirijana Gvozdanović, je odbral dela, nastala v razdobju od 1953. leta do danes. Na razstavi bo zastopanih 18 slikarjev in trije kiparji. Organizator razstave je Komisija za kulturne zveze z inozemstvom. Z njenim posredovanjem bo decembra v Beogradu razstava sovjetskega slikarstva.

* * *

NEAPELJ, 30. — *Pri «generali» za «Falstaffa», s katerim se jutri prične sezona v gledališču San Carlo, se je sopranistka Renata Tebaldi spotaknila ob neko stopnico na odru in je padla. Takoj ji je priskočil na pomoč Tito Gobbi. Vendar ni bilo nič hudega in pevka je nadaljevala vajo.*

«Dan kobalta»

MILAN, 30. — V prisotnosti številnih italijanskih in tujih tehnikov so v domu Združenja znanstvenikov in tehnikov proslavili «dan kobalta». Potem ko sta profesor Scortecci, predsednik Italijanskega združenja za metalurgijo, ki je prevzel tudi pokroviteljstvo nad zborovanjem, in profesor Mazzoleni, predsednik zborovanja, izrekla svojo dobrodošlico gostom, je doktor René Marmot vsem prisotnim obrazložil teme diskusije. O proizvodnji kobalta in njegovih zlitin, kakor tudi o njihovi uporabi so poročali profesor Zoja, predavatelj milanske politehnične šole, ing. Viktor Rixhon, predstavnik «Union Minière Du Haut — Katanga», in Boggia, predstavnik neke industrijske družbe.

Boggia je pojasnil, da se svetovna poraba kobalta vrti okrog 15 do 18 tisoč ton letno. Dve tretjini te količine prihaja iz Katange, ostala ležišča pa so še v Kanadi, Rodeziji, Nemčiji, na Finskem, v Rusiji, Burmi in Novi Kaledoniji. Svetovna poraba se je povečala za 50, v Italiji pa za okrog 500 odstotkov.

Nadaljnja pojasnila glede proizvodnje v gornji Katangi je dal ing. Rixhon, ki je hkrati tudi nakazal, kakšni verjetno bosta svetovna proizvodnja in poraba kobalta v bodoče.

Zaradi psa priziv na vrhovno sodišče ZDA

WASHINGTON, 30. — Neki Jim Laing je vložil pri vrhovnem sodišču ZDA priziv, ker je bil njegov pes, nemški ovčar Ricky, obsojen na smrt. Bržkone je to prvič, da je bil podoben primer predložen najvišjemu državnemu sodišču.

Rickyja je obsodilo na smrt neko sodišče države Virginija, in sicer zaradi tega, ker so februarja 1960 našli psa ob truplu neke ovce. Vrhovno sodišče je obsodbo potrdilo, Laing pa zatrjuje, da je bil Ricky posebno izšolan za varovanje, zaradi česar je tudi ovco, ki so ga ob njej našli, samo varoval, medtem ko so jo gotovo umorili drugi psi.

Zapazili so «Nino II» 800 milj od Portorica

MADRID, 30. — «Nina II», ladja, ki predstavlja natančen posnetek Kolumbove karavele, je imela s sabo zapečateno radio-oddajno postajo, katero bi smela posadka uporabiti samo v primeru nevarnosti. Tako poroča časopis «Pensamiento Navarro» iz Pamplone. Ladji «Nina II» je poveljeval upokojeni poročnik bojne ladje španske mornarice Carlos Etayo iz Pamplone.

«Nina II», katere naloga je bila «ponovno odkriti» Ameriko, sledeč poti, ki jo je bil začrtal Krištof Kolumb, je odplula iz baskovskega pristanišča Guetaria letos 24. avgusta. Dne 3. oktobra je priplula v Las Palmas na Kanarskih otokih, nakar je ponovno odplula 12. oktobra. Dne 16. novembra so jo pričakovali na otokih Bahamas. «Nina II», ki o njej ni več sledu, je imela 6 mož posadke in enega samega potnika, ameriškega novinarja Roberta Marxa. Krištof Kolumb je za svojo pot čez Atlantik potreboval dva meseca.

Madridski časopis «Pueblo» piše, da je «Carlo Etayo gotovo vrgel v morje tako radijski aparat kot čoln in rešilne pasove, ki jih je moral vzeti s seboj po nalogu španskih oblasti». Poveljnik ladje «Nina II» je bržkone za vsako ceno hotel prepluti Atlantski ocean v istih pogojih kot Krištof Kolumb. Tega svojega namena, namreč, da bo, brž ko bo prišel izven teritorialnih voda, vrgel v morje vse rešilne pripomočke, ki jih nalagajo pomorski predpisi, ni skrival.

Izvedelo se je, da je neka španska družba razpisala 1000 dolarjev nagrade tistemu, ki bi bil v stanju dati kakršnekoli natančnejše podatke glede usode ladje «Nina II».

Toda upanje, da bi jo našli, je praktično zelo majhno, oziroma ga sploh ni. Včeraj so angleške in ameriške pomorske enote raziskovale vse področje, ki se razteza okrog 400 morskih milj severno od Portorika. Doslej pa še ni nobenih sporočil, da bi bile te enote kaj našle.

NEW YORK, 30. — Neko letalo ameriške obalne straže je opazilo «Nino II» ob Portoriku. Vest še ni uradno potrjena.

Poznejša vest navaja, da so opazili «Nino II» okrog 800 morskih milj vzhodno od Portorika.

VPRAŠANJE, KI ZAOSTRUJE ODNOSE NA BALKANU

Albanija in njeni odnosi z Jugoslavijo

Združeni napori obeh narodov v borbi proti turški nadoblasti - Bratsko sodelovanje v času protifašističnega boja - Skrajno škodljiva politika od l. 1948

Zaradi svojih stališč in vloge tako v mednarodnem pogledu kot v notranjosti same dežele, še prav posebno pa zaradi svojih odnosov z ostalimi socialističnimi državami, je majhna Albanija danes predmet dokajšnje pozornosti najširših političnih krogov.

Te dni, prav tako kot v sosedni Jugoslaviji, so tudi v Albaniji proslavljali 29. novembra svoj nacionalni praznik. To pot pa je ta osemnajst let stara republika dne 28. novembra slavila tudi petdesetletnico proglasitve svoje nacionalne neodvisnosti, ki je bila eden rezultatov stoletne borbe balkanskih narodov proti turškemu cesarstvu. Ta boj, ki je s posebno močjo plamtel v 19. stoletju, je končno omogočil ustanovitev vrste neodvisnih balkanskih držav. Svoj vrhunec je dosegel z balkansko vojno, ko je bila praktično odpravljena turška oblast v Evropi.

V tem svojem spopadu s turško oblastjo, so se balkanski narodi — katerih zgodovinske usode so močno izpreplетene in kateri žive pomešani na prostranih ozemljih — hkrati srečali in spopadli tudi z interesi velikih evropskih sil. Te so se, namreč, na osnovi razmerja sil ter svojega vpliva vsakokrat skušale vmešavati v zgodovinska dogajanja balkanskih narodov, v cilju, da tudi tu uveljavijo svoje znane interese.

V tem pogledu je bila dokaj težka tudi usoda Albanije. Že od prvega dne, ko je l. 1912 bila v Valoni proglašena njena neodvisnost, se je morala postaviti po robu najrazličnejšim pritiskom ter poizskusom velikih sil, da bi si razdelile njeno ozemlje, oziroma, da bi Albanijo uporabile za plačilno sredstvo v medsebojnem mednarodno-političnem mešetarjenju. A v drugi svetovni vojni je bila med prvimi državami, ki so postale žrtev fašističnega napada.

Balkanski narodi so si izbojevali svojo neodvisnost z lastnimi močmi v narodnoosvobodilnih bojih, ki so jih v preteklosti pogosto skupno vodili in si pri tem medsebojno pomagali, neglede na vmešavanje velikih sil. V mejah razvitosti osvobodilnih gibanj in moči ter orientacije njihovih vodilnih sil, je takšno sodelovanje obstajalo ne samo v preteklih fazah — v teku 19. stoletja ter v balkanski vojni — marveč tudi v drugi svetovni vojni, ko je bil prav Balkanski polotok najmočnejše in najvidnejše središče oboroženega protifašističnega odpora sredi okupirane Evrope.

Ko gre za vprašanje jugoslovansko-albanskih odnosov — ki predstavljajo že vrsto let enega najbolj perečih problemov — je potrebno poudariti, da so se jugoslovanske napredne sile tudi v preteklosti vselej odločno zoperstavljale raznim ekspanzionističnimi težnjam nasproti Albaniji, naj so prihajale od katere si bodi strani. Te sile so se obenem zalagale za dobre sosedske in prijateljske odnose z njo. Že v času balkanske vojne, se je voditelj srbskih socialistov, Dimitrije Tuvoič, boril za prijateljstvo med balkanskimi narodi ter se odkrito postavljal proti osvajalnim namenom srbske buržoazije v odnosu do Albanije. In neizpodbitna zgodovinska resnica ostane tudi dejstvo, da je v času druge svetovne vojne komunistična partije Jugoslavije albanskemu narodnoosvobodilnemu gibanju nudila največjo pomoč. Skupne borbe jugoslovanskih in albanskih oboroženih protifašističnih sil, tako na jugoslovanskem kot albanskem ozemlju, so predstavljale izrazit primer in potrdilo prijateljstva med obema narodoma. A v prvih povojnih letih, je socialistična Jugoslavija vsestransko in obilno podprla napore albanskega ljudstva pri postavljanju temeljev in razvijanju njegovega zaradi vojnih dejanj uničenega gospodarstva. S tem pa je bila nedvomno postavljena izredno solidna osnova za široko in vsestransko sodelovanje med obema sosednima državama, in to v obojestransko korist.

V naporih za izgraditev nove socialistične Jugoslavije — mnogonacionalne skupnosti, katera je, zahvaljujoč dosledni in pravilni jugoslovanski politiki, pošteno in vseskozi pravilno rešila tudi nacionalno vprašanje — pripada posebno mesto tudi politiki v odnosu do narodnostnih manjšin. Pripadniki teh manjšin, med katere sodi tudi albanska, so postali enakopravni državljani Jugoslavije, s čemer je narodnostnim manjšinam bil prvič zagotovljen enakopraven gospodarski, kulturni in nacionalni razvoj v mejah jugoslovanske države.

Zatem je prišlo leta 1948, katero je prineslo velike spremembe v jugoslovansko - albanskih odnosih, ki so bili praktično pretrgani. Za te in takšne spremembe, seveda, kot znano, ne nosi odgovornosti Jugoslavija. Albansko vodstvo pa je vse do danes vodilo politiko, ki jo je bilo začelo 1948. Ta politika temelji na skrajno ostri in z ničemer utemeljeni protijugoslovanski kampanji, kakor tudi na doslednem preprečevanju kakršnega si bodi normalnega sodelovanja. V vsem tem obdobju se v Albaniji ni vršila niti ena javna manifestacija, da bi se ob tej priliki na najhujši način ne napadala in blatila Jugoslavija ter njena stvarnost, kakor se tudi ni zgodilo, da bi albanski časopisi kar zapovrstjo ne objavljali najrazličnejših žaljivih protijugoslovanskih pamfletov. Razumljivo je, da je takšna politika onemogočala vsako normalizacijo meddržavnih odnosov in zbližanje med obema narodoma.

Zanimivo je, da je albansko državno vodstvo s svojo politiko domala v polnosti pretrgalo odnose tudi z ostalimi balkanskimi deželami, katere so sicer — posebno glede na izkušnje skupne zgodovinske preteklosti — bolj ali manj zainteresirane, da bi se ti odnosi normalizirali in razvijali. Pri takšnem stanju stvari je očitno, da je treba odgovornost za vse to pripisati izključno uradni politiki Albanije, katera na vse načine onemogoča vsako sodelovanje, a pri tem še bolj zaostruje medsebojne odnose. Albansko vodstvo, na čelu z Enverjem Hodžo in Mehmedom Sehujem, pa gre še naprej. Od njihove strani se nasproti Jugoslaviji od časa do časa postavljajo celo nekatere ozemeljske zahteve, in sicer v pogledu Kosova in Metohije, zahteve, ki temelje na grobem nacionalizmu in nepriznanju balkanske stvarnosti, kakršna se je bila ustvarila v teku dolgotrajnega zgodovinskega razvoja.

In, končno, lahko tudi rečemo, da je albanska uradna politika danes instrument izrecno tujih interesov in vplivov, kar v tudi največji meri ovira razvoj dobrih sosedskih odnosov. Obenem predstavlja, stalen element napetosti in vojnega hujskaštva na Balkanskem polotoku.

Vsekakor treba ob 50-letnici proglasitve albanske neodvisnosti hkrati izraziti tudi prizadetost in obžalovanje, da se je albansko ljudstvo, mesto da bi se razvijalo v pogojih polne svobode in iskrenega prijateljskega sožitja s sosedno Jugoslavijo ter ostalimi balkanskimi deželami, da se je kot rečeno, to albansko ljudstvo, nasprotno, naenkrat znašlo v pogojih, ki so morda najtežji v vsej njegovi zgodovini. Upati pa je, da bo s svojimi energijami premagala vse te težave in zapreke, hkrati pa ustvarilo nove pogoje za svoj neovirani razvoj, za sodelovanje in prijateljstvo z vsemi sosednimi ter ostalimi narodi.

Sonce in sence

(Foto Magajna)

Film o procesu v Veroni

V zadnjih letih smo imeli priložnost videti kar več filmov, ki so obravnavali temno dobo fašizma. Na to področje se je spustilo kar večje število italijanskih, švedskih, francoskih in tudi drugih režiserjev in če vzamemo v poštev le italijanske režiserje, smemo reči, da smo videli tudi nekaj zelo dobrih, celo odličnih filmov, kot na primer zgodovinsko reportažo «All'armi, siam fascisti», ki je Mussolinija in njegovo dobo spravila na pravo mesto v zgodovini. Nekje smo pred kratkim brali, da De Laurentiis pripravlja sedaj celo film, ki naj bi prikazal življenje Mussolinija in ki naj bi ga v filmu poosebil Marlon Brando. S tem v zvezi se je govorilo precej tudi o negodovanju v vodstvu MSI, češ da ne bi smeli dopustiti, da bi se ta film sploh delal, ker da nihče ne bi smel omadeževati «velikega lika» pokojnega diktatorja. Sicer pa so fašistične in profašistične skupine skušale predvajanje filma «All'armi, siam fascisti» najprej preprečiti, nato so pa tu in tam predstave tudi motili, toda brez večjega uspeha. Sedaj pa smo zvedeli, da je režiser Carlo Lizzani dokončal film, ki nosi naslov «Il processo di Verona».

Ne bomo ocenjevali filma, ker ga še ne poznamo. Kot sam naslov pove, gre za film v zvezi s procesom proti zetu pokojnega diktatorja Galeazzu Cianu in oni skupini članov fašističnega visokega sveta, ki so 25. julija 1943 glasovali proti Mussoliniju in ki jih je nacifašistična oblast ujela in jih v januarju 1944 na procesu v Veroni obsodila ter usmrtila. V filmu igra vlogo Ciana Frank Wolf, starega De Bona je poosebil Gennaro De Gregorio, ki smo ga mogli videti tudi v de Sicovem filmu «Vesoljni potop». Stari De Gregorio je zares zelo podoben prav tako staremu De Bonu, le da so mu morali pritakniti značilno brado fašističnega hierarha. Pareschija, ki je bil prav tako obsojen na smrt, je v filmu poosebil Gianni Di Benedetto, Gottardija Umberto D'Orsi, Marinellija pa Filippo Scelzo. Kaznilniškega kaplana Chiota je v filmu poosebil Umberto Raho. Tako smo našteli glavne vloge, ki pooseblјajo nekdanje visoke fašistične hierarhe,

Kot smo že rekli, filma ne bomo ocenjevali, hoteli bi pa povedati, da je režiser Lizzani, vsaj kot sam zatrjuje, hotel ostati zelo blizu resnici, ker da se je posluževal dokumentarnega materiala, prič in spominov iz tedanje dobe. Kar se tiče procesa samega pa je poklical na pomoč odvetnika Cersosima, ki je bil pri veronskem procesu preiskovalni sodnik.

Glavno žensko vlogo in sicer Eddo Ciano, Mussolinijevo hčer in Cianovo ženo, je upodobila Silvana Mangano.

Ponekod v italijanskem tisku smo v zvezi s tem filmom mogli zaslediti tudi to, da nekateri člani Mussolinijeve in Cianove družine nad filmom niso preveč navdušeni, kar je povsem razumljivo, hkrati pa da vdova pokojnega diktatorja kot tudi njegova hči, Cianova vdova Edda ter drugi ožji sorodniki ne nameravajo načeti kake sodne intervencije. Tega mnenja so tudi oni, ki so film videli in ki menijo, da je režiser zares ostal strogo v okviru objektivnosti in da je skušal napraviti film, ki bi bil v marsičem podoben filmu «Zmagovalci». In vendar je, kljub takšnemu razpoloženju, režiser Lizzani moral nekatere kadre skrajšati ali celo iz filma izločiti. Sicer pa bomo točnejšo oceno mogli dati, ko bo film predstavljen občinstvu, kar bo po vsej verjetnosti kmalu.

NA PODROČJU PIROTA V SRBIJI VEDNO VEČ NEVARNIH ZVERI

Volkovi se začenjajo pojavljati že tam kjer so živeli le še v pravljicah

Prvič so se letos približali vasem že septembra Znak, da bo zima huda?

Otroci so se na poti iz šole srečali s krdelom - Je splošen lov umesten?

Zares ne more biti prijetno, če naletiš na krdelo teh divjih zveri

PIROT, konec novembra, — Vremenoslovci napovedujejo ostro zimo. Toda tudi bolj «otipljivi znaki» s tem soglašajo. Stari ljudje, «ki se na vreme spoznajo», pravijo, da bo letošnja zima zelo huda, kajti volkovi so se spustili v dolino. Pravzaprav volkovi tokrat niso niti počakali zime in snega, saj so prvič obiskali naselja že konec septembra. Bilo je to v vasi Rsavci, kakih 30 km od Pirota. Ker je veliko ljudi tega naselja, ki se ukvarja v glavnem s kmetijstvom in pastirstvom, bilo prejšnji dan na sejmu v Pirotu in so se vrnili domov bolj pozno, so trdno spali, ko je krdelo volkov napadlo stajo, v kateri je bilo zaprtih okoli 100 ovac. Še preden se je zdanilo, se je po vasi slišalo meketanje ovac. Zato so ljudje vstali in pohiteli k staji. Pogled je bil žalosten. Nekaj ovac je bilo razmesarjenih v sami staji, nekaj so jih našli mrtve ob poti v gozd, za drugimi pa je vodila le krvava sled. Od 100 ovac jih je zmanjkalo 43.

Da volkovi napadajo ovce, ni v teh krajih nič novega. Toda to se dogaja pozimi, ko zveri ne najdejo v gozdu in ravnini nič, s čimer bi si utešile večno lakoto. Toda septembra, to je nekoliko prezgodaj.

Področje je bilo glede tega nekaj časa pri miru. Toda konec oktobra so volkovi napadli kar celo vrsto ovčjih staj v okolici naselja Visočka Ržana.

Predrznost te zveri, ki se je po vojni kar nevarno razmnožila, gre že preko vseh meja. Proti koncu oktobra se je neki pastir iz Visočke Ržane le z ognjem ubranil krdelu volkov, ki so napadli njega in njegovo čredo. Znano je, da se volk ognja boji. Toda tokrat je moral pastir kar z žarečim poleno nad volkove, posebno nad tistega, ki je že zagrabil najbližjo ovco. Kako napadalni so volkovi, moremo sklepati iz sledečega: samo v naselju Lukanji so v oktobru in do srede novembra volkovi zaklali že okoli 70 ovac in 24 goved. Se huje so prestali ljudje iz naselja Dojkonci. To je planinsko področje in vasi so razmetane po obronkih, med gozdovi in pašniki. V vasi Dojkinci ter v bližnjih naseljih so letos že do sedaj volkovi zaklali najmanj 300 ovac ter 20 goved.

Nekateri, ki se na volčje navade spoznajo, trdijo, da je tolikšna škoda, ki so jo utrpeli ti kraji, posledica dejstva, da so se volkovi prezgodaj spustili v doline, ter tega, da pastirji svojih čred še niso spravili v zaprte hleve, pač pa jih puščali še vedno v odprtih stajah, ker pač niso še pričakovali zime. Zato menijo tudi, da bo s tem treba pohiteti, da bi se preprečila nadaljnja in še večja škoda. Področje je namreč polno volkov, kar je tudi razumljivo, saj gre za planinske kraje z mnogimi izviri vode. Kmetje in pastirji, ki jih je letošnji zgodnji obisk volkov tako prizadel, na veliko razpravljajo o kaki skupni akciji proti tem škodljivcem. K temu jih sili še drugi dogodek, ki se je na srečo končal le z nekoliko strahu. Pred kratkim je skupina otrok iz Dojkincev, ki obiskujejo osemletko v Visočki Ržani, naletela na poti proti domu na krdelo volkov. Otroci, ki so se srečali z volkovi, so začeli kričati, volkovi pa so jih le gledali, vendar se niso premaknili. Niso jih napadli, kajti nihče tod ne pomni, da bi volkovi napadli človeka. Otroci so ostali kot pribiti, kričali in klicali na pomoč, toda volkovi so jih gledali nekako radovedno, vse dokler se ni slišal ropot traktorja.

Prej smo rekli, da je to področje znano po tem, da je tod precej volkov, toda nekateri si tolmačijo letošnji zgodnji obisk kot znak ostre zime, drugi pa menijo, da so ti volkovi prišli sem iz Bolgarije, kjer se je bil pred kratkim začel proti njim velik lov. Lovci, ki se iz leta v leto ukvarjajo z lovom na volkove, menijo, da ti volkovi, razen kakega redkega primerka, niso prišli iz Bolgarije. Prav tako so prepričani, da bi bil nesmiseln in neučinkovit vsak množičen «pohod» na volkove, ker bi jih s tem sicer nekaj pobili, ostale pa pognali drugam, kjer bi ponovno bili ljudem v nadlego in škodo. Vsekakor pa menijo, da bo treba nekaj proti njim ukreniti, posebno ko bodo te zveri z nastopom ostrejše zime postale vse bolj nevarne. Ker je v Jugoslaviji razpisana nagrada za vsakega ubitega volka, se nekoliko čudno zdi, da se je mogla ta nevarna zver tako razmnožiti. V tem ko je medvede prepovedano streljati in ko je prepovedano streljati tudi srne in jelene, sme volka pobiti kdor hoče. Celo nagrado dobi za to. Toda ponekod, kot na primer v Liki, se kmetje pritožujejo, da se je preveč razmnožilo tudi srnjadi. Ponekod delajo veliko škode tudi medvedi. Sedaj pa se je začelo pojavljati še mnogo hujša zver, nevarni volk, ki ga vedno pogosteje opažajo tudi tam, kjer je praktično izginil že pred davnim in je nanj ostal spomin le v pravljicah.

Z. L.

ŽIVINOZDRAVNIK SVETUJE IN POJASNJUJE

Vzreja prašičev za meso in slanino

Reja prašičev je med našimi kmeti zelo razširjena in tudi donosna. Zato ne bo odveč, če spregovorimo nekaj o prehrani teh zelo koristnih živali. Predvsem ne moremo primerjati prehrane prašičev s prehrano prežvekovalcev in konjev. Prežvekovalci in konji se hranijo pretežno s senom, v katerem je dosti vlaknine. Prašič pa ne mara hranil, v katerih je dosti surovega vlakna ter jih tudi slabše izkorišča. Iz prebavljivega dela krme pa naredi mnogo več kakor prežvekovalci. Zaradi tega moramo prašiču pokladati krmo, ki je laže prebavljiva in v kateri je zelo malo vlaknine. Naše pridne gospodinje to prav dobro vedo in pujskom še najraje pokladajo korenčnice, gomoljnice in pa mlado deteljo. Prašiču pa ne smemo pokladati le lahko prebavljivo krmo, ampak tudi dovolj bogato na hranilnih snoveh in še prav posebej bogato na beljakovinah. Prašič izredno rad je beljakovine živalskega izvora. Prav zaradi tega rije po zemlji, kjer najde razne majhne živalice, ki jih slastno požre.

Kakšen bo prašič ob zakolu, je odvisno od tega, kako bomo prašiča krmili, oziroma kako ga bomo opitali. Pred pitanjem pa moramo določiti, ali naj postane naš prašič pršutar ali špehar. Poleg moramo tudi ugotoviti približno težo prašiča in pa kakšno krmo imamo na razpolago.

Ko bomo pitali za meso, bomo izbirali le mlade živali, ki še rastejo, in pri tem delajo meso. Pitati jih bomo začeli kar hitro in sicer takoj ko jih bomo odstavili. Prašiči za meso pa morajo popreje sesati materino mleko vsaj svojih osem tednov, če že ne več. Taki prašiči bodo zreli za zakol, ko bodo stari 6-7 mesecev. Tak način pitanja imenujemo tudi hitro pitanje. Prašič, ki ga pitamo za meso, mora ves čas pitanja dobivati prvovrstno krmo in pa predvsem dovolj beljakovin v hrani. Pri pitanju takih mladih pujskov mora biti del beljakovinskih hranil živalskega izvora, ker drugače ne bo uspeha. Zato takim živalim pokladajmo ali posneto mleko, ali pa ribjo ali mesno moko in krmilni kvas. Izmed ostalih krmil prideta v poštev zlasti ječmen in koruza. Velik del žita pa lahko nadomeščamo s krompirjem. Prašiči se v 3 mesecih pitanja zrede od 20-30 kg na kakih 90-110 kg žive teže. To so predvsem mesnati prašiči s prav malo slanine. To lahko dosežemo s starimi domačimi passmami prašičev. Danes je pa živinorejskim strokovnjakom uspelo vzgojiti neko novo pasmo — tako imenovano «Landrace» pasmo. Ta pasma prašičev proizvaja odlično meso s prav malo maščobe. Ker je pa danes pri nas v Italiji veliko povpraševanja po prašičjem mesu, a zelo majhno po prašičji masti, ki je poleg vsega tudi izredno poceni, lahko rečemo, da je pasma «Landrace» pasma bodočnosti.

Intenzivno pitanje prašičev domačih pasem za meso pa ni vedno možno, ker nimamo vedno na razpolago primernih hranil. V takih primerih bo še najboljše, da pujske — zlasti še spomladanske — sprva bolj preprosto hranimo z deteljico in drugimi domačimi krmili. Pitati jih pa pričnemo šele na jesen. Taki prašički nam bodo dali poleg mesa nekaj več masti kakor prejšnji, katere smo ves čas krmili izključno za meso. Ta način pitanja pride v poštev takrat, ko ni pri hiši dosti žita, a več druge krme, zlasti krompirja. S pitanjem pričnemo, ko so prašički težki okrog 60 kg in nehamo po treh do štirih mesecih, ko so težki okoli 140 kg. V tem primeru pravimo, da pitamo za meso in mast. Temu načinu pitanja pa pravimo tudi gospodarsko pitanje. Tudi za ta način pitanja je potrebna dobra krma, ki pa naj ima manj beljakovin kakor v primeru pitanja samo za meso.

Se manj beljakovin je treba, če pitamo starega prašiča oziroma svinjo, ki smo jo izločili iz plemena. Taka svinja ne bo več rastla, naredila bo le slanino. Ta način pitanja pa imenujemo pitanje na mast. Tako opitana svinja pa doseže svojih 200, 250 in še več kg žive teže. Pri tem pa moramo paziti, da ne bomo predolgo krmili, ker je škoda krme, ki bi jo pokladali prašiču, ki se ne redi več.

Marsikdaj se kdo pohvali, kako težkega prašiča je zredil. Pri tem pa ne pove, koliko krme je za to porabil. Morda je porabil za to več krme kot je mast vredna. Pri krmljenju na mast je treba paziti, da se čim več masti priredi s čim manj krme. Zelo verjetno bo mnogo manj krme uporabil tisti, ki je vzredil dva prašiča vsakega po 80 kg kakor oni, ki je vzredli enega samega težkega 160 kg. Pri krmljenju mladih prašičev za pleme pa moramo paziti, da se hitro in enakomerno razvijajo. Zato naj taki prašiči sesajo čimveč časa mleko pri materi. Pozneje pa naj dobivajo dosti beljakovinske hrane.

Doječe svinje pa moramo zelo dobro hraniti. Hrani pa dnevno dodajmo eno ali dve žlici ribjega olja in pa nekaj klajnega apna. Ob dobri, primerni krmi, bo tudi dovolj mleka, ob slabi pa malo. Dobra svinja ob nezadostni krmi včasih neverjetno shujša in jo je sama kost in koža.

Klajno apno pa mešajmo tudi med krmila, ki so določena za prehrano mladih prašičkov.

Kadar pitamo na meso, to je kadar začnemo pitati prašiča takoj ali kmalu po odstavljenju do kakih 100-110 kg, tedaj porabimo za 100 kg prirasta kakih 310 kg zdrobljene koruze in 45 kg beljakovinskih hranil. Od teh pa naj bo vsaj 1/4 ribja, mesna ali krvna moka ali krmilni kvas, ali pa vsaj ustrezajoča količina posnetega mleka, ostale 3/4 pa kako drugo hranilo, bogato na beljakovinah, n. primer bučne ali lanene tropine ali kaj podobnega. Koruzo pa lahko delno nadomestimo s kuhanim krompirjem. Tedaj pa potrebujemo vsega skupaj 900 kg krompirja, 115 kg zdrobljene koruze in prav tako 45 kg beljakovinskih krmil. Da pridelamo koruzo in krompir pa potrebujemo naslednje površine:

Krmilo	Pridelek na 1 ha kg	Prašič potrebuje za pitanje kg	Za pitanje enega prašiča je treba ha
Koruza sama	2000	310	0,15
ali koruza	2000	115	0,06
skupaj			0,10
krompir	20.000	900	0,04

Pri pridelkih, ki smo z njimi računali, potrebujemo za pitanje prašiča s krompirjem in koruzo le kakih 10 arov njive, torej nekoliko večjo površino. Kar se pa tiče beljakovinskih hranil, bo najbolje, da tisto četrtino živalskega izvora kupimo, seveda, če je to možno, sicer jo moramo nadomestiti s posnetim mlekom. Ostala beljakovinska hranila, kakih 33 kg, nam od domačih pridelkov lahko da le soja, ki jo pridelamo na približno 2 arih površine. Kar se pa koruze in krompirja kot prašičjih hranil tiče je bilo dognano, do 400 kg koruze zaleže toliko kot 2000 kg krompirja.

Dr. D. R.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Dobro bi bilo, da se v teku jutra otresete nekaterih nevšečnih dolžnosti. Zanimivo srečanje v popoldanskih urah. Zdravje dobro.

BIK (od 21.4. do 20.5.) V poslu se odločite za neko pot, ki ni najlažja, je pa najbolj koristna. Ogibajte se prevelike čustvenosti. Zdravje nespremenjeno.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Lotite se čimprej dela za uresničitev neke svoje izvrstne zamisli. Vaša čustvena odločitev vas bo pripeljala do sreče. Zdravje rahlo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Izboljšajte način svojega poslovnega delovanja. Prijetna sprememba v čustvenih načrtih. Zdravje zadovoljivo.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Rešiti boste morali nekaj važnih poklicnih vprašanj, pri čemer bodite previdni. Vaše moralno ravnovesje vam bo pomagalo premagati neki osebni odpor. Zdravje dobro.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Dan je posebno primeren za dosego uspeha, ki ga v preteklosti niste mogli uresničiti. Kovali boste načrte za bodočnost. Zdravje odlično.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) V svojem delu boste več dosegli z razumevanjem in ljubeznivostjo. Prebili boste večer v miru in zadovoljstvu. Zdravje dobro.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Za dosego uspeha, ki si ga že dalj časa želite, je potrebna največja vztrajnost. Uresničili boste neko svojo čustveno željo. Zdravje zadovoljivo.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Zahvaljujoč svojemu prijatelju, se boste rešili iz neke izredno neprijetne situacije. Upoštevajte nekoliko bolj občutljivost drage osebe. Zdravje dobro.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Ne bodite lahkomiselni v pogledu sprejemanja svojih nalog. S svojo željo po vse večji neodvisnosti, povzročate trpljenje osebi, ki vas ljubi. Zdravje zelo dobro.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Samo če boste izredno diplomatični, vam bo uspelo uresničiti svoje načrte. Zadovoljstvo za vse, ki ljubijo glasbo. Zdravje dobro.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Preden sprejmete neke ukrepe, ki zadevajo vašo bodočnost, premislite vse še enkrat. Srečne ure z ljubljeno osebo. Zdravje odlično.

RADIO VELEVIZIJA

SOBOTA, 1. DECEMBRA 1962

Radio Trst A

7,00: Koledar; 7,30: Jutranja glasba; 11,30: Šopek slovenskih; 11,45: Vrtiljak; 12,00: Po širnem svetu; 12,30: Za vsakogar nekaj; 13,30: Plošče; 14,40: Maya Gabor in Polonca Lesjak; 15,00: Mali koncert; 15,30: «Zdravilo za bolno dekle» igra v enem dejanju; 16,25: Gojenci Glasbene Matice; 16,45: Znane melodije; 17,20: Vatikanski koncil; 17,30: Lahka glasba; 18,00: Sodobna slovenščina; 18,15: Umetnost, književnost in prireditve; 18,30: Jazz panorama; 19,00: Družinski obzornik; 19,15: Ital. popevke; 20,00: Sportna tribuna; 20,40: Zbor «France Prešeren»; 21,00: Schubert: Rozamunda; 21,30: Vabilo na ples; 22,30: Godalni orkestri; 23,00: Luis Armstrong.

Trst

12,00: Plošče; 12,25: Tretja stran; 13,15: Opereta, kolikšna strast; 13,35: Eno uro v diskoteki; 14,30: Furlanski glasbeniki; 14,45: Dantejev «Pekel».

Koper

6,15: Jutranja glasba; 7,00: Prenos RL; 7,15: Glasba za dobro jutro; 12,00: Glasba po željah; 12,45: Lahka glasba; 12,50: Glasba po željah; 13,40: Popevke in ritmi; 14,30: Zabavna glasba; 15,30: «Caše nalijmo si»; 16,00: Izbrali ste; 16,30: Dogodki in odmevi; 16,45: Chopinovi valčki; 17,00: Srečanje med notami; 17,40: Jazzovski koktaji; 18,00: Prenos RL; 19,00: Poje Zdenka Vučkovič; 19,30: Prenos RL; 22,15: Plesna glasba.

Nacionalni program

6,30: Vreme na ital. morjih; 8,20: Omnibus; 10,30: Radijska šola; 11,00: Omnibus; 12,00: Jih pojemo danes; 13,30: Sodobni motivi; 14,55: Vreme na ital. morjih; 15,15: Upodabljajoče umetnosti; 15,30: Ital. pesmi; 15,45: Jutrišnje športne prireditve; 16,00: Radijska šola; 16,30: Komorna glasba; 17,25: Izžrebanje loterije; 17,30: V Metropolitanski operi; 18,30: Psihologija v prehrani; 18,45: Godala; 20,25: Igra «Il sonno del vecchio boxer»; 21,20: Ital. pesmi; 22,00: Zgodovinske seje ital. parlamenta; 22,25: Plesna glasba.

II. program

8,00: Jutranja glasba; 8,35: Achille Togliani; 9,35: Varietejski program; 10,35: Pesmi; 11,00: Glasba za vas, ki delate; 14,05: Pevci; 14,45: Plošče; 15,00: Filmska glasba; 15,15: Glasbeni kotiček; 15,35: Popoldanski spored; 16,50: Plesna glasba; 18,35: Vaši izbranci; 19,50: «Cappello a cilindro»; 20,35: Mesto ob luninem svitu; 21,35: Operna glasba.

III. program

18,30: Gospodarska rubrika; 18,40: Prejeli smo; 19,00: Grške skladbe; 19,15: Gledališki pregled; 19,30: Vsakovečerni koncert; 20,30: Revija revij; 20,40: Schumannove Tri romance; 21,00: Verdijeva opera «Falstaff».

Slovenija

5,00: Dobro jutro!; 6,30: Napotki za turiste; 8,05: Poštarček; 8,35: Kratka matineja; 8,55: Radijska šola; 9,25: Glasbeni avtomat; 9,45: Narodne; 10,15: Concertino in divertimento; 10,40: Tečaj ruskega jezika; 10,55: Nova popevka; 11,00: Pozor, nimaš prednosti!; 12,05: Radijska kmečka univerza; 12,30: Koncertne drobtine; 13,15: Obvestila; 13,30: Za vsakogar nekaj; 14,05: Iz baleta «Trnjulčica»; 14,35: Naši poslušalci čestitajo; 15,15: Veliki orkestri; 15,40: Zborovska glasba; 16,00: Vsak dan za vas; 17,05: Gremo v kino; 17,50: Glasbena medigra; 18,00: Aktualnosti; 18,10: Plesni ansambli; 18,25: Vesele domače; 18,45: Okno v svet; 19,00: Obvestila; 19,05: Glasbene razglednice; 20,00: Novo v studiu 14; 20,20: Copič: Doživljaji Nikoletine Bursača; 21,00: Za konec tedna; 22,15: Oddaja za izseljence.

Ital. televizija

8,30, 12,15 in 15,00: Šola; 17,30: Program za najmlajše; 18,30: «Nikoli ni prepozno; 19,00: Dnevnik; 19,20: Oddaja za delavce; 20,30: Sedem dni v parlamentu; 20,20: Sport; 20,30: Dnevnik; 21,05: «Rinaldo in campo»; 22,05: Edoardo Anton: «Življenje z mačeho»; 23,30: Dnevnik.

DRUGI KANAL

21,05: Film: «Furia del tropici»; 22,20: Dnevnik; 22,45: Emilio Cecchi.

Jug. televizija

Beograd 18,00: J. Mihajlović: Skrivnostna ugrabitev — otroška igra; 19,00: Po muzejih in galerijah; 19,15: Rezerviran čaš. Zagreb 19,30: TV pošta. Ljubljana 19,30: TV obzornik; 19,45: Propagandna oddaja. JTV 20,00: TV dnevnik. Beograd 20,30: S kamero po svetu. Italija 21,05: Glasbena revija. Ljubljana 22,15: Tretji človek. Zagreb 22,15: Interpol.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9.8, najnižja 3.3, ob 19. uri 6.4; zračni tlak 1021 rahlo narašča, veter 4 km vzhodnik, vlage 65 odst., nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 12.4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 1. decembra
Marijan
Sonce vzide ob 7.23 in zatone ob 16.24. Dolžina dneva 9.01. Luna vzide ob 10.04 in zatone ob 19.16
Jutri, NEDELJA, 2. decembra
Blanka, Nataša

NA POBUDO TRŽAŠKE POKRAJINSKE UPRAVE

Sestanek odgovornih predstavnikov za rešitev krize pri Rdečem križu

Zanimiv predlog vladnega generalnega komisarja o sodelovanju med RK, pokrajino in zavarovalnimi ustanovami

Včeraj je prispel v Trst vsedržavni tajnik italijanskega Rdečega križa odv. Edoardo Roccetti. Njegov obisk je povezan z izredno težavnim finančnim položajem tržaškega RK, ki je bil zato celo prisiljen omejiti službo prve pomoči in umakniti iz prometa en rešilni avto, tako da vrše pomoč samo v dopoldanskih urah.

Na pobudo tržaške pokrajinske uprave je bil ob 18. uri na prefekturi širši sestanek, na katerem so govorili o tem pomembnem vprašanju, ki neposredno zanima vse prebivalstvo. Na sestanku so bili poleg vladnega generalnega komisarja dr. Mazze prisotni tudi: tržaški župan Franzil, miljski župan Pacco, predsednik splošne bolnišnice Mozzera, predsednik otroške bolnišnice Burlo Garofolo in pokrajinski zdravnik Scerino, predsednik tržaškega sedeža RK Hausbrandt, predsednik zdravniškega združenja, ravnatelj vojaške bolnišnice, predsednik pokrajine Delise in ravnatelji vseh zavarovalnih ustanov (INAM, INAIL, INPS, INADEL).

Kot smo že omenili, je bil sestanek posvečen težavnemu položaju službe prve pomoči, ki jo vzdržuje RK in načinu, kako bi zagotovili potrebna sredstva. Na sestanku ni bilo nič dokončnega sklenjeno, ker je imel samo posvetovalni značaj. Vendar pa je vladni generalni komisar predložil zanimiv predlog, na osnovi katerega bo mogoče urediti to pereče vprašanje. Komisar je namreč prelagal, da se prepusti RK prevoz kroničnih in drugih bolnikov, ki jih sedaj vrši pokrajina za občino, kar bi plačala pokrajina Rdečemu križu. Poleg tega naj bi Rdeči križ skrbel tudi za prevoz bolnikov vseh zavarovalnih ustanov. To službo naj bi forfetizirali, tako da bi vsaka ustanova plačala določeno okroglo vsoto za prevoz svojih bolnikov. Na tej osnovi bi lahko Rdeči križ prejel že določeni predujem.

O tem predlogu so podrobneje razpravljali, vendar niso prišli do končnih sklepov. Dogovorili pa so se, da se bodo razgovori nadaljevali in to na osnovi neposrednih stikov med RK in posameznimi ustanovami ter tržaško in ostalimi okoliškimi občinami.

Trenutno ima Rdeči križ potrebna sredstva, da zagotovi službo do konca leta, kasneje pa bo še v težjem položaju, zato je nujen odločnejši poseg oblasti, da se celotno vprašanje čim prej uredi v korist vsega prebivalstva.

Predsednik tržaškega Rdečega križa Hausbrandt je sinoči po tržaškem radiu obrazložil obsežno in koristno delo, ki ga vrši Rdeči križ. Tako je dejal, da povprečno dnevno odpeljejo rešilni vozovi po 48-krat, v izjemnih kritičnih primerih pa tudi do 70-80-krat. Povprečno se vsak dan odzovejo dvema pozivoma zaradi cestnih nesreč, in odpeljejo v bolnišnico po deset težko obolelih oseb.

Ta služba zahteva stalno prisotnost treh rešilnih avtomobilov ustrezne ambulante, pomožnega osebja itd., kar vse predstavlja resno breme, ki ga s sedanjimi sredstvi tržaški RK ne zmore.

Eno izmed dveh vozil RK za službo hitre pomoči pred postajo RK na Trgu Vittorio Veneto

Prof. Sema potrjen za tajnika tržaške federacije KPI

V četrtek 29. nov. so se sestali zvezni odbor, zvezna nadzorstvena komisija in člani razsodišča, ki so bili izvoljeni na II. kongresu avtonomne tržaške federacije KPI, da izvolijo tajnika, tajništvo in zvezni izvršni odbor.

Za tajnika je bil soglasno potrjen prof. Paolo Sema, v zvezni izvršni odbor pa so bili izbrani: Attilio Battalana, Marija Bernetič, Giuseppe Burlo, Jole Burlo, Arturo Calabria, Mario Colli, Giordano Pacco, Lucijan Padovan, Davide Pescatori, Paolo Sema, Claudio Tonel, Vittorio Vidali in Adolf Wilhelm. V tajništvo so bili izvoljeni: Marija Bernetič, Lino Crevatin, Davide Pescatori, Paolo Sema in Vittorio Vidali.

Ob zaključku sestanka se je zvezni tajnik v imenu vseh novoizvoljenih zahvalil za dosedanje delovanje prejšnjim članom vodstvenih organov

Skupščina uslužbencev čistilnih podjetij

FILCAMS-CGIL vabi vse uslužbence podjetij, ki se ukvarjajo s čiščenjem prostorov raznih ustanov, uradov itd., da se udeležijo skupščine, ki bo v ponedeljek ob 15.30 v Ul. Pondares 8 v prvem nadstropju. Na skupščini bodo razpravljali o pogodbenih, normativnih in sindikalnih vprašanjih.

PO PODATKIH TRŽAŠKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Indeks življenjskih stroškov se je v oktobru znova povečal

Rekordna raven industrijske proizvodnje - Nazadovanje železniškega prometa

V oktobru je stavkalo 13.940 delavcev, ki so izgubili 491.200 delovnih ur

Tržaška trgovinska zbornica je izdala svoje redno mesečno poročilo, v katerem so navedeni številni zanimivi podatki o gospodarskem položaju našega področja v mesecu oktobru. Iz poročila posnemamo nekatere zanimive ugotovitve, ki se nanašajo na posamezna gospodarska področja.

Trgovina na drobno je zabeležila izboljšane prodaje zlasti oblačil in obutve in to v zvezi z nakupi jesenske in zimske garderobe. Občutno je povečano delo papirnic v zvezi s pričetkom šolskega leta. Mrtvilo pa so zabeležili pri prodajah živil, normalne so kupčije s sadnjem in zelenjavo in na ostalih področjih. V celoti ni bilo večjih izpremeмb in so zaloge blaga narastle kljub naglejšemu kroženju.

Indeks industrijske proizvodnje je dosegel ponovno rekordno raven, saj je znašal 258,6 točke (osnova 1953. leta je enaka 100), medtem ko je znašal septembra letošnjega leta 225.9 in oktobra lanskega leta 218.8.

Kot je razveseljiv nagel porast indeksa industrijske proizvodnje, pa je nedvomno negativno izredno povečanje življenjskih stroškov, saj je tozadevni indeks znašal oktobra 72.24 (osnova 1938. leta je enaka 1), medtem ko je znašal septembra 71.68 in oktobra lanskega leta 67.43. V primerjavi z lanskim oktobrom se je indeks povečal za 7.1 odst.

Pomorski promet tržaškega pristanišča je oktobra dosegel 436.055 ton in je bil za 9.9 odst. višji kot septembra istega leta, odnosno za 5 odst. višji kot oktobra lanskega leta. V razdobju januar-oktober je pomorski promet dosegel 4.364.616 ton in je bil za 4.2 odst. višji kot v istem lanskoletnem razdobju, ko je dosegel 4.189.805 ton.

Železniški promet je dosegel oktobra 168.328 ton in je bil za 11.8 odst. nižji kot septembra, ko je znašal 190.888 ton. Železniški promet je v primerjavi z oktobrom lanskega leta nižji za 16.1 odst. Železniški promet prvih desetih mesecev je dosegel 1.915.720 ton in je bil za 4.6 odst. nižji kot v istem razdobju 1961. leta ko je znašal 2.008.522 ton.

Do padca železniškega prometa, ko se istočasno zvišuje pomorski promet, prihaja iz dveh razlogov. Znatno se je namreč okrepil promet s tovornimi avtomobili, ki pričenjajo resno konkurirati železnici. Bistveno pa se tudi izpreminja struktura pristaniškega prometa, kjer je vedno večji delež dobav za potrebe industrijskega pristanišča in zlasti dobav mineralnega olja, o čemer bomo še podrobneje poročali. Na vsak način pa predstavlja izpremenjena struktura načina prevozov v bistvu tehnični napredek, izpremenjena struktura prepeljanega blaga pa govori o dejanski krizi pristanišča.

Oktobra je stavkalo 13.940 delavcev, ki so izgubili 491.200 delovnih ur, medtem ko je septembra stavkalo 4470 delavcev, ki so izgubili 320.840 ur in oktobra 1961. leta 6680 delavcev, ki so izgubili 46.240 delovnih ur.

Na celotnem področju je bilo 31. oktobra 94.912 zaposlenih oseb in torej 616 več kot 30. septembra letošnjega leta. V primerjavi z 31. oktobrom lanskega leta se je število zaposlenih povečalo za 1.6 odstotka, saj je bilo lani vseh zaposlenih 93.377.

Brezposelnih pa je bilo 31. oktobra letošnjega leta 9675 in torej 833 več kot septembra. V primerjavi z oktobrom lanskega leta se je število brezposelnih znižalo za 19.1 odstotka, saj je bilo lani 31. oktobra vseh brezposelnih 11.967 in torej 2292 več kot letos.

Hud padec z lestve

Včeraj ob 12,15 so prepeljali na ortopedski oddelek 22-letnega Romana Cernigoia iz D'Annunziovega drevoreda 8, ki se je ponesrečil v novi prosti luki v bližini hangarja št. 72. Cernigoj, ki je uslužben pri Javnih skladiščih, je po nesreči padel z lestve z višine dveh metrov. Pri padcu se je pobil po čelu ter si zlomil levo stegnenico. V bolnišnici se bo moral zdraviti kakih 70 dni.

Prepoved sekanja smolnatih dreves

Ravnateljstvo za kmetijstvo in gozdarstvo pri vladnem generalnem komisariatu opozarja, da je v času med 1. dec. in 6. januarjem strogo prepovedano sekanje kakršnih koli smolnatih dreves. Lastniki, ki bi taka drevesa hoteli sekati v omenjenem razdobju, morajo takoj vložiti prošnjo na inšpektorat za gozdarstvo v Ul. Monte S. Gabriele 35 in označiti kraj sekanja, vrsto in velikost dreves in svrho sekanja.

Vsak posek brez predpisanega dovoljenja bo kaznovan z globo, ki jo predvideva zakon. Če pa bi posek dreves imel zločinski značaj (tatvina ali poškodba), se bo proti krivcu ravnalo v smislu kazenskega zakonika.

ŽE 16 DNI SE BORIJO ZA SVOJE PRAVICE

Stavka pomožnega osebja v otroških vrtcih OAI

Posebna delegacija uslužbenk bo zahtevala posredovanje pristojnih oblasti

Stavka pomožnega osebja v otroških vrtcih ustanove OAI še vedno traja, in sicer danes že 16. dan. Vodstvo OAI še ni ugodilo upravičenim zahtevam uslužbenk ter jim noče priznati enakih pogojev, kot jih uživajo uslužbenke iste kategorije v občinskih otroških vrtcih. Kot smo že pisali, opravlja pomožno osebje v vrtcih mnogo dela, saj pripravljajo uslužbenke hrano, skrbijo za red in snago v vrtcih, za oblekce otrok ter sploh pomagajo vrtnaricam opravljati še razna druga dela. Uslužbenke delajo po 9 ur na dan in dobivajo samo 24.500 lir plače na mesec ter ostanejo v poletnih mesecih od konca junija do oktobra brezposelne. Konec junija jih namreč odpustijo in jim dajo samo eno mesečno plačo, ki pa je v resnici 13. plača, ki pritiče vsem uslužbencem. Spričo vsega tega je razumljivo, da vztrajajo pri svoji upravičeni borbi in da ne bodo odnehale, dokler ne ugodijo njihovim zahtevam. Zaradi te stavke je seveda prizadeto zelo veliko število družin, ki pošiljajo svoje malčke v vrtce. Vrtci so namreč ves čas stavke zaprti, ker same vrtnarice ne morejo opravljati vsega dela. Sicer pa so popolnoma solidarne s pomožnim osebjem.

Uslužbenke so tudi sklenile, da bodo izbrale iz svojih vrst delegacijo ter jo poslale k pristojnim oblastem s prošnjo, naj posreduje, da se spor ugodno reši.

V nedeljo stavka zakupnikov železniških služb

V nedeljo bodo stavkali zakupniki železniških služb, ki so posebna kategorija, ker niso v neposrednem službenem odnosu z državnimi železnicami. Ti uslužbenci imajo v zakupu službo na manjših postajah in skrbijo za zapornice na progah. V oktobru so že stavkali zakupniki, vključeni v Sindikat italijanskih železničarjev CGIL na področju tržaškega železniškega ravnateljstva, sedaj pa bodo enotno stavkali vsi zakupniki ne glede na sindikalno pripadnost. Ministrski svet je namreč svoj čas že odobril zakonski načrt za zvišanje prejemkov železniških zakupnikov, toda ga še ni predložil parlamentu v odobritev. Zato so zakupniki proglasili stavko, da bi pripravili vlado do tega, da se končno zgane.

Na tržaškem področju se tiče stavke kakih 80 uslužbencev. Poleg vseh čuvajev zapornic in čuvajev na progah se tiče stavka tudi uslužbencev tovorne postaje v Rocolu ter postaj v Miramaru, Križu, Sesljanu in Devinu, ki so vse oddane v zakup. Računajo, da bodo državne železnice za nekatere najbolj nujne službe uporabile redne uslužbence, vendar bodo vsaj zapornice na manj važnih mestih gotovo ostale odprte in nenadzorovane in bodo morali zato zlasti avtomobilisti in motociklisti paziti pri prečkanju prog.

Danes stavka mesarskih pomočnikov

Tajništvo pokrajinskega sindikata trgovinskih uslužbencev in sindikat mesarskih uslužbencev FILCAMS-CGIL ugotavljata, da se ni položaj, ki ga je proučila skupščina mesarskih pomočnikov, nič spremenil. Zato potrjujejo sklep o proglasitvi stavke pomočnikov. Stavka se prične danes ob 13. uri in se konča jutri opolnoči.

Danes ob 16. uri pa bo na sedežu sindikata v Ulici Pondares 8 skupščina stavkajočih mesarskih pomočnikov.

Uspela stavka pri Sv. Marku

V ladjedelnici Sv. Marka je bila danes enourna stavka vseh delavcev, ki so izrazili s tem solidarnost z delavci ladjedelnice, ki hodijo delat v Tržič in jim nočejo priznati dnevnic. Stavka je popolnoma uspela. Sami prizadeti delavci pa so stavkali v Tržiču štiri ure. Danes ob 14.30 se bodo sestali na skupščini na sedežu v Ulici Pondares 8, kjer se bodo pomenili o nadaljnji borbi.

Žensko je podrl

Sinoči ob 20.40 so prepeljali na ortopedski oddelek 72-letno Amedeo Geniran iz Ul. Tor S. Piero 6, ki jo je povozil neki motorist v Rojanu. Ko je ženska prečkala cesto v bližini kina Astra jo je podrl na tla 18-letni Roberto Sferza iz Furlanske ceste 101, ki je upravljal vespo. Ženska si je zlomila desno nogo ter se bo morala zdraviti v bolnišnici okoli 40 dni.

OB KONGRESU ZVEZE UPOKOJENCEV CGIL

Zahteve po preureditvi pokojnin uvod v sistem socialne varnosti

Kdaj bodo imenovali komisijo za preureditev pokojninskega sistema?

Te dni je bil v Rimu kongres Zveze upokojencev CGIL. Na njem so obravnavali glavne neposredne potrebe in zahteve upokojencev, kot so priznanje pregibne lestvice tudi za upokojence, izenačenje minimalnih pokojnin in izboljšanje zdravstvene oskrbe, za katero veljajo sedaj neupravičene omejitve, saj potrebuje upokojenec zaradi svoje starosti na splošno še več zdravstvene pomoči in oskrbe. Poleg teh neposrednih zahtev pa se je kongres seveda tudi ukvarjal z bodočimi perspektivami, to je s preureditvijo pokojnin, izboljšanjem delovanja zavarovalnih zavodov in končno z uvedbo resnične socialne varnosti, ki mora biti smoter vse socialnozavarovalne politike v razvitih državah.

V zvezi s tem je treba upoštevati, da je parlament izglasoval predlog ministra za delo Bertinellija, po katerem je treba ustanoviti komisijo za ureureditev pokojninskega sistema. Ta komisija bi morala končati z delom že do 31. marca 1963, nato poročati o svojih izsledkih in predlogih ministrstvu za delo in socialno skrbstvo. Nato se bo o teh predlogih izrekel Vsedržavni odbor za gospodarstvo in delo (CNEL). Končno bo ministrstvo za delo v teku 6 mesecev predložilo zakonski načrt za preureditev predpisov o obveznem invalidskem, starostnem in družinskem zavarovanju.

S tem sta vlada in parlament nedvomno napravila korak naprej in priznala, da je treba preurediti naš pokojninski sistem ter pričeti z uresničevanjem splošnega sistema socialne varnosti, kakor je že predlagal izvršni svet CGIL v marcu. V omenjeni komisiji bodo zastopane razne kategorije, to je sindikati, delodajalci, ministrstvo za delo, Zavod socialnega zavarovanja itd. Toda te komisije do sedaj še niso imenovali, kar pomeni, da so določeni krogi že začeli metati polena pod noge, ker ne marajo nobene reforme, in da pristajajo komaj na to, da bi imela komisija izključno tehnične naloge, ne pa da bi pomenila njena ustanovitev začetek nove socialne politike.

Kar se CGIL tiče, je predložila svoje zahteve za temeljito reformo upokojitvenega sistema sploh. Predvsem zahteva CGIL izenačenje minimalnih pokojnin kakor tudi izboljšanje teh in drugih pokojnin, tako da se zajamči izboljšanje življenjskih razmer vseh upokojencev. Bodočim upokojencem se mora priznati pokojnina, ki bo v neposrednem sorazmerju s plačo, ki so jo prejemali v zadnjem obdobju zaposlitve. Nadalje zahteva preureditev kriterijev za določitev mere invalidnosti, tako da se zagotovi pokojnina vsem, ki se jim je skrčila delovna sposobnost zaradi bolezni ali telesnih hib najmanj na polovico. Nadaljnje zahteve so:

Revizija kriterijev za določitev pokojnin svojcem umrlih delavcev ali upokojencev (to je tako imenovanih družinskih pokojnin), tako da se zagotovi stoodstotna pokojnina, ko ostanejo za umrlim delavcem trije ali več svojcev.

Raztegnitev družinskih doklad, ki jih dobivajo sedaj delavci, na vse upokojence, ki imajo v breme svojce.

Periodična prilagoditev pokojnin zvišanju indeksov življenjskih stroškov in plač.

Pravica do starostne pokojnine s 60. letom starosti za moške in 55. letom za ženske. Ta starostna doba naj se zniža za pet let slepim delavcem in tistim delavcem, ki so opravljali vsaj 5 let težka in zdravju škodljiva dela.

Preureditev socialnih prispevkov za pokojnine, tako da se zniža breme za delavce ter postopno zvišajo prispevki države.

Demokratizacija Zavoda za socialno zavarovanje, tako da se ustanovijo krajevni organi in organi v večjih podjetjih, preureditev sestave organov osrednje in krajevnih uprav zavoda, tako da bodo v njih močno zastopani delavci in uradniki in bodo upravljali prispevke predvsem v interesu delovnih ljudi, to je zavarovancev.

Ko bo omenjena komisija imenovana, bodo seveda predstavniki CGIL v njej odločno zagovarjali te zahteve. Pot za izboljšanje socialnega skrbstva bo strma in polna zaprek, saj je treba računati z odporom delodajalcev in tudi samega birokratskega aparata zavarovalnih ustanov; toda v sodobni družbi se ni moč več izogniti nujnemu uresničenju socialne varnosti.

Važno obvestilo za avtoprevoznike

Tajništvo Slovenskega gospodarskega združenja obvešča člane avtoprevoznike, da je v pristojnem uradu za avtoprevozništvo zvedelo, da bodo z Novim letom v veljavi novi predpisi za dosego avtoprevozniških dovoljenj na relaciji Italija-Jugoslavija.

Še dalje bodo veljavni isti predpisi kot do sedaj za «roza dovoljenje», medtem ko bo spremenjen postopek za dosego «belih dovoljenj». Bela dovoljenja bodo veljala za neomejeno število prevozov za določeno dobo in bo treba za dosego teh vložiti prošnjo vsaj do 5. decembra. Tajništvo združenja je z zadovoljstvom sprejelo vest, ker bodo novi predpisi vendar izboljšali, saj tako kaže, dosedanji zamotani postopek izdajanja dovoljenj avtoprevoznikom. Še dalje bo spremljalo vprašanje in bo na razpolago članom za vsako pojasnilo.

V nedeljo začetek Miklavževega sejma

V nedeljo se prične tudi v Trstu živahni Miklavžev sejem, ki se bo tokrat pričel v Ul. Timeus, saj je del Akvedota razrit, ker obnavljajo tlak. Zato bo sejem sicer nekoliko krajši, vendar pa nič manj živahen, pester in hrupen, kot je bil pretekla leta. Danes bodo na sedežu združenja malih trgovcev žrebali domači stojničarji, katere prostore bodo dobili, v soboto pa bo žrebanje za stojničarje, ki bodo prispeli od drugod. Domačih stojničarjev bo tokrat nekaj manj, saj se jih je do sedaj prijavilo 40, medtem ko jih je bilo lani 58. Tujih stojničarjev, ki potujejo iz mesta v mesto, s sejma na sejem, pa bo mnogo, saj jih je do sedaj kar 160 prijavilo svojo udeležbo.

Na stojnicah bo razstavljeno običajno tradicionalno blago: slaščice, okrasni predmeti, cenena oblačila in letos zagotavljajo, da bo zlasti mnogo igrač, ki gredo vedno bolj v denar. Stojničarji bodo poskrbeli tudi za razkošno razsvetljavo v začetku in ob zaključku sejma, pa tudi ostali prostori bodo močno razsvetljeni. Poleg tega bo za zabavo mladih in starih poskrbljeno s strelišči, otroci pa se bodo lahko zavrteli na vrtiljaku, ki bo nameščen v bližini gledališča Rossetti.

Plačevanje pokojnin in 13. mesečnine INPS

Poštna uprava sporoča, da bodo poštni uradi v decembru izplačevali poleg običajnih pokojnin tudi 13. mesečnino upokojencem INPS. Sklenjeno je bilo, da bodo pokojnine in 13. mesečnino izplačali 3. decembra namesto 14. decembra. V glavnem bodo poštne podružnice izplačevale upokojencem kategorije IO — SO v dneh 3., 4. in 5. decembra. Ostalim kategorijam pa od 6. decembra dalje.

Na glavni pošti na Trgu Vittorio Veneto pa bodo izplačevali pokojnine in 13. mesečnino INPS za kategorije IO — SO v dneh 3., 4., 5. in 6. decembra. Za kategoriji VO in VR (samo 13. mesečnina) pa v dneh 7., 10., 11. in 12. decembra.

Prvi dan bodo izplačevali upokojencem, ki imajo priimke z začetno črko: A — B — C — D; drugi dan: E — F — G — H — I — K; tretji dan: L — M — N — O — P; četrti dan: Q — R — S — T — U — V — W — X — Y — Z.

Gornje obvestilo ne velja za pokojnine PM in BT, katere bodo poštni uradi plačali redno 1. decembra. Poštna uprava poziva upokojence, naj se držijo omenjenega reda, da ne bo prišlo do zaprek pri izplačevanju.

600 v 1100

Na ortopedski oddelek so prepeljali včeraj popoldne ob 15.15 42-letnega Antonia Piola iz Istrske ceste 31, ki se je ponesrečil z avtom v Ul. Fabio Severo v bližini poslopja št. 26. Piol, ki je upravljal avto znamke Fiat 600, je trčil v avto Fiat 1100, ki ga je ritenski vozil 31-letni Cesare Aguccioni iz Ul. Coroneo 36. Aguccioni je bil pravkar zapustil parkirno mesto ter se je hotel napotiti proti Trgu Dalmazia. Pri trčenju se je Piol pobil po desni roki, po ustnicah ter si mogoče zlomil desno nogo. Zato se bo moral zdraviti v bolnišnici od 4 do 30 dni.

Kolesar v avto

Sinoči ob 20.30 so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 15-letnega Borisa Buzzaia iz Domja št. 280, ki se je poškodoval pri neki prometni nezgodi v Ulici Flavia. Mladi Buzzai je prihajal iz Ul. Benussi ter je hotel zaviti po Ul. Flavia proti Domju. V tistem trenutku je privozil po glavni cesti 58-letni Umberto Dallosta, ki je upravljal avto Fiat 600. Prišlo je do trčenja in mladi Buzzai je padel s kolesa ter se poškodoval po levem kolku in levem stegnu. Če bo šlo vse po sreči, bo mladenič ozdravel v 8 dneh.

LANSKI FEBRUARSKI DOGODKI PRED KAZENSKIM SODIŠČEM

Nezaslišana oprostitev udeležencev fašističnih protislovenskih demonstracij

Motivacija: Ker niso zakrivili dejanja! - Odv. Wondrich (poslanec MSI) pozval sodišče naj izreče «pogumno razsodbo» - Znani fašist Fabbri ploskal razsodbi

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Edel, tožilec Pascoli, zapisnikar Strippoli, obramba Wondrich, Guccino, Caprio, Lonciari, Uglessich, Strudhoff in Bogna) je bila včeraj obravnava proti skupini fašističnih mladeničev, ki so se v prvih dneh v februarju lani udeležili številnih manifestacij nahujskane šovinistične mladine «proti dvojezičnosti». Kot je znano, so se te manifestacije začele kot odgovor na znane dogodke v Gornjem Poadižju, takoj pa so se izrodile v divjaško protislovensko gonjo, in sicer pod pretvezo odpora proti uvedbi dvojezičnosti v javnih ustanovah. Naščuvana šovinistična mladina je tedaj, kot se vsi naši čitatelji dobro spominjajo, nemoteno gospodarila več dni po tržaških ulicah. Bili smo tedaj priča neverjetnih dogodkov, ko so fašistični pobalini nemoteno razbili slovensko knjigarno in poskušali napasti slovensko šolo itd.

Kako pa se je s pravnega stališča končala vsa ta zadeva? Na najbolj cenen način za devetorico obtožencev, ki so se morali zagovarjati pred kazenskimi sodniki: vse fašistične pobaline (med njimi je bil tudi prosluli Ugo Fabbri, atentator na vilo prof. Schiffrerja) so sodniki oprostili s formulacijo, da «niso zagrešili dejanj», za katere so jih policijske oblasti obtožile.

Zdi se neverjetno, toda v Trstu se dogajajo take stvari. Več dni nahujskana drhal drvi po mestnih ulicah, zmerja Slovence s «ščavi», prepeva sramotilne pesmi, razbija izložbena okna (v Tržaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška) vdira v urade Kreditne banke, skuša napasti prostore še nedograjenega Kulturnega doma v Ul. Petronio, v spopadih s policijo povzroči številne telesne poškodbe 30 ali 40 policistom, skuša napasti slovenski licej v Ul. Lazzaretto vecchio, napada slovenske dijakinje po mestnih ulicah itd. in nazadnje zvemo, da ljudje, ki so se na tak ali na drug način udeležili teh manifestacij «niso zagrešili» inkriminiranih dejanj. Včeraj je prirti Ugo Fabbri, znani fašistični mladinec, ki je letos pomladi popolnoma odkrito pokazal svoje zaničevanje do sodnijskih oblasti, ploskal razsodbi sodišča. Menimo, da je ta dogodek zelo značilen. Fabbri in njegovi somišljeniki so najbrž prepričani, da si bodo na podlagi te razsodbe lahko dovolili jutri ponovne protislovenske in protidemokratske izpade.

Do te neverjetne razsodbe je prišlo kljub temu, da je javni tožilec zahteval za krivce določene kazni, čeprav v bistvu zelo mile: največ 6 mesecev in najmanj 15 dni zapora. Dr. Pascoli pa je v svojem govoru vendarle poudaril, da so patriotična čustva eno, a kršitev zakona in odpor proti policijskim oblastem druga stvar.

Njegova izvajanja pa so preplavili s svojimi dolgoveznimi govori zagovorniki obtožencev, ki v precejšnji meri pripadajo neofašistični politični stranki. Odv. Wondrich je na primer ves glas trdil, da je nevarnost dvojezičnosti še vedno aktualna ter je zato zahteval od sodnikov naj izrečejo «pogumno razsodbo». Tudi drugi zagovorniki so brenkali na struno nacionalizma najslabšega kova.

Na zatožni klopi so se znašli naslednji mladeniči: 19-letni Sandro Semsey iz Zgornjega Kjadina 1059, Benito Di Mauro (ki je bil eden izmed obtožencev na procesu v zvezi z atentatom na profesorja Schiffrerja in na naš dnevnik in ki je sedaj v Nemčiji), 20-letni Renzo Gobbo iz Vidma, 22-letni Italo Minca, 20-letni Ezio Barbieri iz Sesljana 86-C, 21-letni Lucio Rosin iz Istrske ulice 138, 22-letni Ugo Fabbri iz Ul. Foscolo 10, 22-letni Gabriele Forzati iz Salita Promontorio 11 ter 20-letni Dorlinguzzi iz Ul. S. Nicolò 7.

Obtožnica pravi, da so se udeležili raznih prevratnih manifestacij ter da niso ubogali policijskih agentov, ko so jim ukazali, naj se razidejo. Dorliguzzi je imel pri sebi tolkalo, Fabbri je hotel prisiliti dijakinjo Gabriello Corsi (ki je pohabljena zaradi posledic otroške paralize), da se udeleži šovinistične manifestacije. Njegovo namero je preprečil neki profesor, ki se mu je uprl.

Kot smo že dejali, so sodniki oprostili vse obtožence v pogledu obtožbe, da so se udeležili prevratne manifestacije in da se niso hoteli raziti na poziv policijskih oblasti. Dorlinguzzija pa oprostili tudi obtožbe nošnje tolkala, češ, da ni zagrešil dejanja (baje so sodniki menili, da je imel mladenič v rokah le nekakšno palico). Oprostili pa so tudi Fabbrija, ker so spremenili smisel obtožbe. Po njihovem mnenju ni šlo za zasebno nasilje, temveč samo za udarce. Ker pa se ni zasebna stranka pritožila, so ukinili kazenski postopek.

Nezgoda na ladji

Na ortopedski oddelek splošne bolnišnice so prepeljali včeraj popoldne 58-letnega pomorščaka Bartola Apollonia iz Ulice Valentini 38, ki se je ponesrečil na ladji «Aquilea». Apollonio je padel z lestve z višine 3 metrov ter si zvil levo ramo. Ob 16. uri so ga prepeljali v splošno bolnišnico, kjer so zdravniki menili, da bo ozdravel v 8 dneh.

DRAMATIČEN LOV ZA TATOM V GRLJANSKEM ZALIVU

Pred svojima zasledovalcema je brez pomisleka skočil v morje

Gre za mladega, toda nevarnega kriminalca, ki se je komaj vrnil iz neke kazenske kolonije

Predvčerajšnjim zvečer sta poveljnik karabinjerske postaje v Miramaru brigadir Jeronimo in njegov namestnik Fusco aretirala po dolgem zasledovanju nekega tatu, ki je prejšnjega večera vdrl v neko vilo v Grljanu, ki je last nekega Fragiacoma iz Trsta. Trenutno biva v vili samo čuvaj.

Sliši se neverjetno, toda dejstvo je, da se je tat predvčerajšnjim zvečer vrnil na kraj zločina. Prav na to dejstvo so verjetno računali karabinjerji ter so zato postavili zasedo v bližini vile. Bilo je morda okoli 22. ure zvečer, ko sta omenjena karabinjerja opazila neko osebo, ki se je skušala približati vili. Orožnika sta pozvala neznanca, naj se ustavi, toda ta se je spustil v beg. Zdi se, da je v begu oddal strel iz revolverja. V odgovor sta karabinjerja izstrelila v zrak 4 strele. Zasledovanec pa se ni prestrašil, temveč je nadaljeval svojo pot do obale, kjer se je iz višine kakih 4 metrov vrgel v vodo. Karabinjerja pa, ki sta se pri zasledovanju ubežnika opraskala po raznih delih telesa, nista pomišljala, temveč sta ga zasledovala v vodi in ga nazadnje zgrabila. Šlo je za 26-letnega Marcella Racherja brez stalnega bivališča, ki je kmalu nato priznal, da je prejšnjega večera kradel v Fragiacomovi vili ter da je predvčerajšnjim zvečer skušal ponoviti svoj tatinski podvig.

Racherja so karabinjerji prijavili sodišču zaradi tatvine in nedovoljene nošnje strelnega orožja. Čeprav je Racher še zelo mlad, je njegova kazenska preteklost precej pestra. Komaj pred dobro polovico meseca so ga izpustili iz neke kmečke kolonije na Sardiniji, kjer je bil zaprt zaradi raznih tatvin.

Slovensko gledališče iz Trsta

priredi v nedeljo 2. dec. ob 15.30 v prosvetnem domu «Albert Sirk» v Križu

Boško Trifunovič

«Pravljica o carju in pastirju»

Mladinska igra v treh dejanjih

Prevedel Janko Moder, scenograf Jože Cesar, glasbena oprema Oskar Kjuder, režiser Jožko Lukeš

Gledališča

GLEDALISCE VERDI

V nedeljo zadnja predstava opere «Zaljubljen v tri oranže» za dnevni red v vseh prostorih.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic za nocojšnjo predstavo in začenja prodaja za nedeljsko.

V pripravi je opera «Figarova svatba».

AVDITORIJ

Tržaško stalno gledališče bo otvorilo svojo 9. sezono v torek 4. dec. ob 21. uri s «Procesom proti Jezusu» Diega Fabbrija. V glavnih vlogah bodo nastopili Fosco Giachetti, Mariu Pisu, Marisa Fabbri, Edda Valente, Lino Savorani. Režija Fulvio Tolusso. Rezervacija in prodaja vstopnic pri glavni prodajalni vstopnic v Galeriji Protti tel. 36372 od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30.

Razstave

V umetnostni galeriji «La Cavana» bo v ponedeljek 3. dec. otvoritev osebne razstave Lojzeta Spacala. U metnik bo razstavil svoje zadnje «pomikane lese», ki predstavljajo posebno fazo v njegovem umetniškem ustvarjanju.

Kino

Nazionale 16.00 «Lov na poročnika» (Caccia al tenente). Metrocolor. — Jim Hutton, Paula Prentiss.
Fenice 15.30 «Poganska ljubezen» (Amore pagano). Eastmancolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Excelsior 16.00 «Neurje nad Washingtonom» (Tempesta su Washington). Henry Fonda, Charles Laughton, Gene Tierney.
Grattacielo 15.30 «Ti-Koyo in njegov morski pes» (Ti-Koyo e il suo pescecane). Technicolor.
Arcobaleno 15.30 «Seksualnost» (Sessualità). Prepovedano mladini pod 18. letom.
Supercinema 16.30 «V vrtincu» (Via col vento) Technicolor. Clark Gable, Vivien Leigh.
Alabarda 16.00 «Dnevne izkušnjave» (Le tentazioni quotidiane). Françoise Arnoul, Alain Delon. Prepovedano mladini.
Filodrammatico 16.00 «Vojščakov počitek» (Il riposo del guerriero). — Brigitte Bardot, Robert Hossein. — Prepovedano mladini.
Aurora 16.30 «Ippolitina lepota» (La bellezza di Ippolita).
Cristallo 15.30 «Sladke peruti mladosti» (La dolce ala della giovinezza). Technicolor. Prepovedano mladini.
Garibaldi 16.00 «Prikazni kapetana Clegga» (Gli spettri del capitano Clegg). Technicolor. Prepovedano mladini.
Capitol 15.30 «Ljubimci se morajo naučiti» (Gli amanti devono imparare). Angie Dickinson, Troy Donahue.
Impero 16.00 «Totò in Peppino ločena v Berlinu» (Totò e Peppino divisi a Berlino).
Massimo 16.00 «Legenda Robin Hooda» (La leggenda di Robin Hood). Technicolor.
Moderno 16.30 «Jezdeci apokalipse» (I 4 cavalieri dell'apocalisse). — Technicolor. Glen Ford, Charles Boyer.
Astoria 16.30 «Oklepnik» (Il corazziere) Renato Rascel.
Astra 16.30 «Nekaj, kar žge» (Qualcosa che scotta).
Vittorio Veneto 16.15 «Nikdar ob nedeljah» (Mai di domenica). Melina Mercouri, Jules Dassin. Prepovedano mladini.
Abbazia 16.00 «Romul in Rem». Technicolor. Steve Reeves, Gordon Scott, Virna Lisi.
Marconi 16.00 «Črni suličarji» (I lancieri neri). Mel Ferrer.
Ideale 16.00 «Tharus, Atilov sin» — (Tharus il figlio di Attila). Technicolor.

Razna obvestila

Mladina iz Nabrežine priredi v prostorih prosvetnega društva «Igo Gruden» miklavževanje, ki bo danes 1. decembra od 21. do 4. ure zjutraj. Igra orkester «La cometa».

* * *

V četrtek 6. decembra bo seja glavnega odbora mladinske iniciative ob 20.45 v Ul. Geppa 9.

* * *

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» priporoča vsem članom, da se udeležijo rednega sestanka v nedeljo 2. decembra 1962 od 10. do 12. ure. Na sestanku se bodo delile vsem članom zadnje novitete.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo v Skednju priredi v torek 4. decembra 1962 ob 20.30 v društvenih prostorih predavanje fotoreporterja Maria Magajne pod naslovom «Finska v besedi in sliki». Predavanje spremljajo barvni diapozitivi. Prostori bodo po potrebi ogrevani.

VCERAJSNJE CENE NA TRGU NA DEBELO

(V prvem stolpcu so najnižje cene, v 2. najvišje, v 3. prevladujoče)

pomaranče	94	212	94
limone	71	153	129
mandarini	118	212	200
kostanj	70	140	90
kaki	47	71	59
jabolka	36	129	71
hruške	47	153	106
grozdje	118	165	118
domača pesa	120	250	180
artičoke	40	50	45
zelje	47	83	47
cvetača	59	100	83
ohrovt	59	83	71
cikorija	29	60	59
čebula	45	55	50
koromač	41	77	65
solate	63	180	75
krompir	41	86	59
paradižnik	100	165	141
rdeči radič	150	375	173
zeleni radič I.	350	600	450
zeleni radič II.	113	300	125
zelena	60	110	100
špinače	69	150	88

Večina blaga se prodaja po prevlad. ceni (3. stolpec)

Izleti

Smučarski izlet SPDT v Crni vrh bo v nedeljo 9. dec. Izlet je tudi za nesmučarje. Vpisovanje in pojasnila v Ul. Geppa 9-II. le do vključno 4. decembra.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 30. novembra 1962 se je v Trstu rodilo 8 otrok, umrlo pa je 22 oseb.

UMRLI SO: 85-letni Santo Degrassi, 67-letni Giacomo Besednjak, 76-letna Anna Tauber, 63-letni Luigi Pricoco, 34-letna Rosa Orazi por. Pricoco, 77-letni Pietro Letinich, 73-letna Maria Padovan por. Bari, 61-letna Carolina Mose vd. Bon, 57-letna Mercede Miceu por. Cadalbert, 81-letna Giuseppina Sossi por. Delneri, 60-letni Angelo Furlan, 57-letni Rodolfo Gretti, 92-letna Giovanna Puppis vd. Lazzara, 71-letna Mercede Marini por. Portolan, 86-letna Teresa Floreano vd. Quagliatini, 53-letni Ruggero Rossoni, 69-letni Rodolfo Spadoni, 89-letna Giovanna Santin por. Viecelli, 48-letni Antonio Todaro, 75-letna Josipina Čok vd. Zocchi, 80-letna Antonia Čok por. Kjuder, 69-letna Angela Peruzzaro por. Valentinis.

NOCNA SLUZBA LEKARN

Davanzo, Ul. Bernini 4; Millo, Ul. Buonarroti 11, Mizzan, Trg Venezia 2: Tamaro-Neri, Ul. Dante 7: Giusti, Ul. Bonomea 93 (Greta).

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili na zadnji poti našega dragega očeta

Antona Miliča

se najiskreneje zahvaljujemo. Posebna zahvala domačemu pevskemu zboru, proseški godbi, gospodu župniku in vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin.

ŽALUJOČA DRUŽINA

Salež, 1. dec. 1962.

OGLED NAPRAV NA TRSTENIKU IN V POŠTNI PALAČI

Filodifuzija ima vse pogoje da se uveljavi tudi pri nas

Sprejemanje preko telefonske žice nudi skrajno čist in jasen ton brez vsakih motenj

Včeraj si je skupina tržaških novinarjev na povabilo ravnatelja tržaške RAI-TV inž. Candussija ogledala nove naprave za filodifuzijo na Trsteniku in na glavni pošti. Inž. Candussi je novinarjem pojasnil delovanje zelo zapletenih in zanimivih naprav, ki omogočajo z novo tehniko mnogo boljši sprejem prvenstveno glasbenih pa tudi ostalih oddaj vseh italijanskih radijskih programov.

Novinarji so imeli priložnost, da so si ogledali tudi ostale popolnoma nove oddajne naprave, posebej pa še delovanje naprav na filodifuzijo, ki odražajo visoko tehnično izpopolnjenost na področju radiodifuzije. Inž. Candussi je pri tem pojasnil tudi sistem, po katerem se programi za filodifuzijo avtomatično izmenjujejo z uro posebne vrste. Te programe, posnete na trakove, oddajajo istočasno po treh radijskih postajah, nato si jih izmenjajo z drugimi postajami s filodifuzijo, ki jih je skupno 12. Kot smo že nekajkrat povedali, temelji filodifuzija na prenašanju visokofrekvenčnih valov po telefonski žici za razliko od rednega oddajanja. Zato je radijska postaja povezana s telefonsko centralo, kjer je nameščen poseben ojačevalec in od koder ima vsak naročnik filodifuzije posebno direktno zvezo. Pri tem je nameščen na stikalno ploščo v centrali tudi poseben filter, ki združuje obojne zvočne valove (radijske in telefonske), katere potem podoben filter na domu naročnikov zopet loči, tako da se pri tem nič ne ovirajo telefonski razgovori. To praktično pomeni, da lahko naročnik medtem ko posluša precizno in pomirjajočo glasbo, tudi govori po telefonu.

Za sedaj je v Trstu samo okrog 100 naročnikov filodifuzije, vendar pa je gotovo, da se bo s časom razširila tudi pri nas, kot je že sila razširjena v Švici in v skandinavskih državah. Ob praktičnem prezkusu v prostorih ravnateljstva RAI-TV smo se namreč lahko prepričali, da je zlasti sprejemanje glasbenih programov po filodifuziji res prvovrstno, osvobojeno vseh motenj, ne glede na program in na sedež njegove oddaje.

Na tržaškem sedežu RAI-TV se je tudi zaključil obisk novinarjev, ki so se pred poslovitvijo od prijaznega ravnatelja inž. Candussija zahvalili za vabilo za ogled naprav.

Kot smo že omenili, je RAI uresničila načrt filodifuzijskih oddaj v sodelovanju s telefonskimi družbami s tem, da je vključila v mestno telefonsko mrežo radijske valove, tako da zadostuje za filodifuzijski sprejem mal aparat za usklajevanje, apliciran na telefon in povezan z gramofonskim stikalom navadnega radijskega aparata. Filodifuzija pomeni torej velik korak naprej pri sprejemanju radijskih oddaj, saj se poslušalec s klaviaturo naprave za vsklajevanje, to je s pritiskom na enega izmed šestih gumbov, poveže z enim izmed šestih kanalov in lahko posluša tri redne radijske programe in dva posebna programa, ki sta namenjena izključno za filodifuzijo.

S pritiskom na prvi gumb se posluša tako imenovani «nacionalni» program, z drugim gumbom drugi program in nočni italijanski program, s tretjim tretje omrežje in tretji program. S filodifuzijo se vsi trije programi sprejemajo mnogo bolj jasno kot z navadnimi aparati. Najbolj važna pa je filodifuzija zaradi ostalih treh kanalov. S pritiskom na četrti gumb se poslušalec poveže s programom, imenovanim «Auditorium», ki oddaja klasično glasbo, s petim gumbom pa z lahko glasbo. Šesti gumb služi za posebne oddaje in za stereofonični program. To je še ena izmed važnih pridobitev filodifuzije.

Filodifuzijske oddaje so popolnoma brezplačne. Dovolj je, da je interesent radijski naročnik in da ima telefon. Obrne se s prošnjo na RAI, plača 27.000 lir za povezavo ter kupi še posebno napravo za vsklajevanje, ki stane okrog 20 tisoč lir. V tej nemirni dobi, ko vsi hlastamo za naglimi učinki in hitimo, da ne zaostanemo za tempom mrzličnega življenja, je lepa in ubrana glasba pravi lek ter nam lahko celo prihrani bolezenski dopust zaradi živčne izčrpanosti.

60 skladb prijavljenih za glasbeni natečaj «Nagrada mesta Trsta»

Sinoči je zapadel rok za predložitev skladb za mednarodni tekmovalni natečaj «IX. nagrada mesta Trsta», ki bo letos prvič imel okvir mednarodnega tekmovanja simfoničnih skladb. Razpisani sta dve nagradi, prva v vrednosti 2.000.000 lir in druga v vrednosti 750.000 lir.

Predsedstvo in tajništvo tega nagradnega natečaja sta razširila razpis v 3500 izvodih in v štirih jezikih v 24 državah, razen tega pa tudi po veleposlaništvih, kulturnih krožkih, radijskih postajah, glasbenih združenjih, združenjih skladateljev itd.

Odziv na tazpis je bil več kot zadovoljiv. Organizatorji so namreč prejeli okrog 60 skladb, od katerih je tretjina iz tujine, in sicer avtorjev iz ZDA, Anglije, Španije, Francije, Švice, Poljske, Madžarske in Izraela.

Danes ob 10. uri se bo na konservatoriju «G. Tartini» sestalo razsodišče, ki bo začelo z delom, ki bo predvidoma trajalo teden dni.

V razsodišču, ki bo ocenjevalo tekmujoče skladbe v prvih dneh decembra, so skladatelji svetovnega slovesa: Orazio Fiume, direktor konservatorija «G. Tartini» in predsednik razsodišča, Vito Levi, docent za zgodovino glasbe na konservatoriju in tržaški univerzi, Gian Francesco Malipiero, Andre Francois Marescotti (Švica), Cesare Nordio, Francis Poulenc (Francija) in Mario Zafred.

Predsedstvo konservatorija «G. Tartini», ki organizira ta natečaj, se zahvaljuje predsedstvu ministrskega sveta, tržaški občini, javnim ustanovam in privatnikom, ki so s svojimi prispevki omogočili izvedbo tega I. mednarodnega natečaja.

Dodamo naj še, da je prvi glasbeni natečaj pod imenom «Nagrada mesta Trsta» bil l. 1949 na pobudo tržaške občine. V tem okviru je bil natečaj nato tudi v letih 1950, 1951, 1952, 1953 in 1959, leta 1959 pa je natečaj pod istim imenom prešel pod okrilje konservatorija «G. Tartini» in se ponovil tudi v letih 1960 in 1961, letos pa je prvič dobil mednarodni značaj.

Božična razstava v občinski galeriji

Med 20. decembrom in 7. januarjem prihodnjega leta bo v občinski umetnostni galeriji običajna «božična razstava» slikarstva in kiparstva, ki jo priredi tržaška občina. Umetniki, ki se nameravajo udeležiti razstave, morajo poslati svoja dela muzeju «Revoltella» v Ulici Diaz 27 od 3. do 7. decembra od 10. do 13. ure in od 18. do 19.30. Umetnin, ki jih bodo umetniki poslali po 7. decembru, ne bodo mogli sprejeti. Vsak umetnik bo lahko poslal po dve deli (iz slikarstva, grafike ali kiparstva) v omejeni velikosti. Na zadnji strani slike ali kipa morajo umetniki natančno navesti svoje osebne podatke, bivališče, morebitno telefonsko številko, naslov dela in njegovo prodajno ceno.

Posvetovalna komisija občinske umetnostne galerije bo izbrala po eno delo vsakega umetnika in njen sklep bo nepreklicen. Ista komisija bo tudi odkupila nekaj najboljših razstavljenih del, in sicer z vsoto, ki jo je dala na razpolago v ta namen Tržaška hranilnica. Prednost imajo tisti umetniki, katerih dela so na prejšnjih «božičnih razstavah» najbolj poredko odkupovali.

OBJAVA

S sklepom občinskega sveta je bilo za prejšnjo stavbo strokovne šole v Nabrežini določeno, da se v njej naselijo:

a) poslovni prostori v pritličju

b) zasebni uradi v prvem nadstropju.

Kdor koli želi dobiti v najem prostore v omenjeni stavbi, naj do 20.XII.1962 vloži pri občini prošnjo z navedbo prostorov, ki jih želi najeti, njihovo velikost, dela ki jih namerava izvesti za preureditev prostorov, in značaj dejavnosti, ki jo bo razvijal. Doda naj tudi vse podatke, ki bi lahko služili občinski upravi za točen odgovor.

Goriško-beneški dnevnik

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V ŠTEVERJANU

Odobrili so nakup opreme za šoli na Britofu in Valerišču

Imenovanje preglednikov računov, članov in namestnikov volilne komisije

Na zadnji seji občinskega sveta v Steverjanu, ki se je vršila pred nekaj dnevi, so svetovalci najprej odobrili dobavo opreme za osnovni šoli na Britofu in na Valerišču. Za šolo na Britofu so potrošili 830.000 lir za pohištvo in 55.000 lir za projekcijski aparat, za ono na Valerišču pa 461.000 za opremo in 46.000 lir za projekcijski aparat. Svetovalci so ta strošek odobrili. Odobrili so tudi mesečno odškodnino županu za njegove stroške in delo za 1963, ki ostane enaka kot letos.

Svetovalci so nato imenovali naslednje preglednike računov in občinskega obračuna za leto 1962: Slavko Štekar, Bogomir Mušič in Zdenko Terčič.

V občinsko volilno komisijo pa so izvolili: Bogomira Mušiča, Zdenka Terčiča, Ivana Korsiča ter Lucijana Vogriča. Njihovi namestniki pa so: Alojz Musič, Adrijan Mikluš, Vinko Klanjšček in Albin Komic.

Ker so občinski proračun za prihodnje leto odobrili že na prejšnji seji, so se svetovalci tokrat pogovorili še o nekaterih drugih upravnih zadevah, ki niso bile postavljene na dnevni red. Seja je trajala skoro tri ure in so jo zaključili ob 22. uri.

Za municipalizacijo pobiranja trošarine

Občinska svetovalca KPI Bergomas in dr. Battello sta poslala goriškemu županu resolucijo, ki se nanaša na bližnjo razpravo v občinskem svetu o pobiranju trošarine v goriški občini. Svetovalca v svoji resoluciji, ki naj bo predmet diskusije in glasovanja med občinskimi svetovalci, izrecno poudarjata, da je ustavna INGIC zelo dobro opravila svoje delo. Ker so se sedanji občinski odborniki v preteklosti že zavzemali za municipalizacijo te usluge in ker bo konec tega leta potekla pogodba med INGIC in občinsko upravo, sta svetovalca v svoji resoluciji predlagala ,naj se takoj izglasuje municipalizacija pobiranja trošarine v goriški občini.

Posvetovanje županov o tržiški industrijski coni

Občinski svet iz Starancana je na svoji zadnji seji preteklo sredo zvečer soglasno sprejel dolgo resolucijo, ki govori o prosti coni v Tržiču in o potrebi, da se vanjo vključijo občina Starancan in druga bližnja področja. V njej so navedeni tudi nekateri konkretni predlogi glede ustroja organizma industrijske cone in predlaga se sklicanje vseh županov tržiškega okraja na posvet v Starancanu, kjer naj bi se podrobno pogovorili o skupni akciji v tej zadevi.

Prepis resolucije so poslali pred. sedniku pokrajinske uprave, komisarju trgovinske zbornice, tržiškemu županu in številnim drugim krajevnim organizacijam in ustanovam ter vodstvom političnih strank.

OBMEJNI BLAGOVNI PROMET

Nad 400 milijonov uvoza in izvoza v oktobru

Uvoženega je bilo za nad 276, izvoženega pa za 124 milijonov lir blaga - Velik porast v uvozu masla in drv

V maloobmejnem prometu v okviru videmskega sporazuma je trgovinska zbornica v preteklem mesecu oktobru izdala 31 uvoznih dovoljenj za blago v vrednosti 80.4 milijone lir; poleg tega je bilo uvoženega na carino za 195.7 milijonov raznega drugega blaga. V istem obdobju je bilo izdanih 53 izvoznih dovoljenj za skupno vrednost 124 milijonov lir.

Z uvoznim dovoljenjem je bilo uvožene za 6 milijonov lir goveje živine ter za okrog 56 milijonov govejega in prašičjega mesa, poleg tega pa še za 3.9 milijona lir mleka in za 15 milijonov lir masla. Nekaj izrednega je uvoz tako velike količine masla, ki v avgustu in septembru sploh ni bilo na uvoznem seznamu, prej pa se je uvažalo v mnogo manjši količini.

Na carino je bilo uvoženih največ drv in sicer za 129.8 milijonov, poleg tega pa še drugega lesa za 24.6 milijonov, dalje konji (4.1 milijona), sir (2.9), vinske tropine (2.4), cementni izdelki (24 milijonov) itd.

Med izvoženim blagom so na prvem mestu tekstilni izdelki za 43.6 milijonov, električni material (20 milijonov 400.000), razni ležaji (18), kolesa, avtomobili, kmetijski stroji in nadomestni deli za okrog 14.7 milijonov, umetnih vlaken za 4 milijone, avtomobilske gume za 6.3 milijone ter manjše količine raznega drugega blaga, med katerim so tudi strojčki za kavo, harmonike, plastični material, drogerijske potrebščine itd.

Zanimivi predavanji v Pevmi in v Gorici

Boris Čebulj, direktor amaterskega gledališča «Tone Čufar» z Jesenic, je imel v sredo in četrtek dve predavanji na Goriškem. Predstavil se je občinstvu v Pevmi in pa na sedežu Slovenske prosvetne zveze v Gorici. V Pevmi ga je pozdravil Karel Sošol, ki mu je želel kar najboljše počutje v tej vasi, ki ima z Jesenicami to sorodno značilnost, da so tudi v njej v pretežni meri naseljeni delavci.

Tako v Prosvetni dvorani v Pevmi, kakor tudi na SPZ v Ul. Ascoli v Gorici je gost seznanil številno občinstvo s potovanjem amaterske jeseniške igralske skupine v Monako na mednarodni festival, ki se ga je lanski september udeležilo 16 skupin iz Zahodne Evrope in Amerike. Govornik je z živimi besedami opisal priprave igralcev za nastop v Monaku s komedijo «Tripče de Utopče» delo dubrovniškega renesančnega pisatelja. Na pot so odšli s skromnimi upi, vendar pa so želi v Monte Carlu izredno velik uspeh, tako da so bili kritiki kakor tudi občinstvo z njihovo interpretacijo izredno zadovoljni. Uradna kritika se je izražala o njihovem nastopu v samih superlativih, občinstvo pa jih je burno pozdravljalo pri odprti sceni in pozneje ob vsakem srečanju na ulici.

Predavatelj pa je potovanje v kneževino ob Sinji obali in povratek ponazoril s številnimi barvnimi diapozitivi, posnetimi v najpomembnejših mestih, ki so jih obiskali na tej 1400 km dolgi turneji. Videli smo kulturne spomenike iz Bologne, svetovno znano galerijo umetniških slik v Florenci, nagnjeni stolp v Pisi, kakor tudi posnetke iz samega Monaka. Napravljeni so bili na barvnem traku in so vsakomur, tudi tistemu, ki je morda že bil v teh krajih, znova pričali pred oči izredno kulturno, predvsem pa arhitektonsko italijansko srednjeveško umetnost. Ob Čebuljevih besedah in slikah so prisotni zares prebili prav prijeten večer. Ker je bilo njegovo podajanje sproščeno in živahno, je čas kar prehitro potekel.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna S. GIUSTO, Korzo Italia št. 242, tel. 31-51.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo temperaturo 10,6 stopinje ob 14.30, najnižjo 4 stopinje pod ničlo ob 7.30. Povprečne dnevne vlage je bilo 70 odstotkov.

ZA VARNOST MESTNEGA PROMETA

Odpravili so parkirne prostore v Ul. Seminario in sosednem delu Korza

Zaradi voženj rešilnih avtomobilov bo imela prednost Ul. Vittorio Veneto

V zadnjem času je poveljstvo mestnih stražnikov uvedlo nekatere novosti v prometu. Predvsem je odpravilo parkirne prostore v ozkih ulicah, da ne bi prišlo do zastojev in pa nevarnosti, ki so jih ta ozka prometna grla predstavljala za voznike in pešce. Med pomembnejši spremembi, ki so ju uvedli v zadnjih dneh, naj omenimo prepoved parkiranja v Ul. Seminario in pa v začetnem delu Verdijevega korza. V Ul. Seminario je že veljala prepoved parkiranja za vozila, ki so prihajala iz Carduccijeve ulice na Verdijev korzo. Z novo uredbo, ki prepoveduje parkiranje tudi na nasprotni strani, se bo občutno zboljšal promet v tej ozki ulici, ki povezuje dve važni arteriji in se je poslužujejo številni vozniki.

Sprememba bo zelo ugodno vplivala tudi na promet v začetnem delu Verdijevega korza, kjer je med križiščem Korza z Ul. Seminario in Korzom pred prosvetno dvorano prav tako ozko grlo, da sta se le s težavo srečali dve večji vozili.

Ministrstvo za javna dela pa je te dni objavilo dekret o spremembi prednosti med Ulicama Poggio III Armata in Ul. Vittorio Veneto. Po novem bo imela prednost Ul. Vittorio Veneto, in sicer v vsej dolžini od križišča z Ul. Duca d'Aosta do šempetrskega obmejnega prehoda. To se pravi, da ne bodo imeli več prednosti vozniki, ki bodo prihajali z ene ali druge strani Poggio III Armata, ki povezuje mednarodni prehod Rdeča hiša s Tržaško cesto. Oblasti bodo morale zamenjati prednostne trikotnike, kakor tudi varnostna zrcala, ki so jih postavili na tem nevarnem križišču, da bi se izognili morebitnim nesrečam.

Predvsem je nad spremembo vplivalo dejstvo, da se Ul. Vittorio Veneto poslužujejo rešilni avtomobili, ki vozijo ranjence v civilno bolnišnico.

Otvoritev razstav na Andrejevem sejmu

Organizacijski odbor za Andrejev sejem, ki mu načeluje goriški župan, je objavil program uradnih otvoritev razstav, ki so jih priredili v okviru tega goriškega tradicionalnega praznika.

Ob 15.35 bodo odprli razstavo obrti in obsoških industrijskih podjetij, ki bo v dvorani društva «Ginnastica Goriziana» na Trgu Cesare Battisti. Ob 16.30 bodo odprli razstavo umetniških izdelkov v dvorani Trgovinske zbornice v Ul. Diaz. Filatelistično razstavo, ki bo v sejni dvorani občinskega sveta v Ul. Crispi 3, bodo odprli ob 17., razstavo kmetijskih strojev na trgu na debelo v Ul. Boccaccio pa ob 17.30. Vinska razstava in pa srečolov, ki bosta na pokritem trgu ob Verdijevem korzu, bosta odprti od 18. ure dalje.

Otvoritv Andrejevega sejma bodo prisostvovali najvišji predstavniki goriške občine, župan, odborniki in svetovalci, zastopniki pokrajine, ustanov itd.

Snežne razmere na goriških smučiščih

Po poročilu Goriške turistične zveze iz Nove Gorice so imeli včeraj zjutraj na goriških smučiščih naslednje snežne razmere:

Log pod Mangrtom —5 in 20 cm pršiča, Lokve —2 in 25 cm pršiča, Bovec —2 in 10 cm osrenice, Idrija —2 in 10 cm osrenice ter Vojsko —4 in 60 cm osrenice.

Tudi drugod je včeraj temperatura precej padla. Tako smo imeli v Gorici —4 stopinje, v višjih predelih Beneške Slovenije in v Trbižu pa celo do —7 stopinj. Po briških gričih so imeli včeraj močno slano, ki je vzdržala skoro vse dopoldne.

IZPRED OKROŽNEGA SODIŠČA

Skuterista so oprostili ker je šel pešec v napačni smeri

Do nesreče je prišlo pri Mocchetti na veliko noč leta 1960

Včeraj dopoldne so pred goriškim okrožnim sodiščem pri prizivni razpravi ponovno razpravljali o prometni nezgodi, do katere je prišlo na cesti iz Gorice proti Fari na veliko noč 17. aprila 1960 okrog 22.50.

Takrat se je 25-letni Dario Bornia iz Trsta, Ul. S. Sergio 3, peljal s svojo lambreto od Fare proti Gorici. Ko je privozil do kraja Mocchetta, je ob hiši št. 8 povozil pešca, 55-letnega Ludvika Kračino, ki je po rodu iz Beneške Slovenije, sedaj pa stanuje v Gorici, kjer živi v domu onemoglih v Ul. Baiamonti ter se peča s prosjačenjem. Kračina je hodil v isti smeri proti Gorici, približno meter od desnega roba.

Pri nesreči ga je lambretist s precejšnjo silo treščil na tla, da si je Kračina pri padcu zlomil nogo ter se je moral zdraviti v bolnišnici 60 dni. Tudi Bornia je padel, ker se je zaletel vanj drugi skuterist, njegov prijatelj Nevio Baldassi, ki je vozil komaj tri metre za njim. Vendar se je od obeh laže poškodoval samo Bornia, ki je moral za 7 dni v bolnišnico.

Prva razprava v tej zadevi je bila 21. decembra lani pred okrajnim sodnikom v Gorici, ki je Bornio obsodil na 20.000 lir denarne kazni pogojno in brez vpisa v kazenski list.

Njegov pravni zastopnik pa je vložil proti tej razsodbi priziv in pri včerajšnji razpravi je sodišče Bornio oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov. Obramba se je pri razpravi opirala na to, da bi moral pešec Kračina na cesti, ki nima pločnikov, hoditi po levi strani, da bi tako videl prihajajoča vozila, kakor to predpisujejo cestni predpisi. Branilec odv. Pedroni.

Drž. tož. dr. Placentino; preds. sod. dr. Cenisi; zap. Daidone.

VESTI IZ KOPRSKEGA OKRAJA

Vedno več lovcev iz Italije prihaja v koprski in puljski okraj

Nekatere gospodarske organizacije so že presegle letni proizvodni plan

Razprava o šolskih vprašanjih koprskega okraja

Posamezne gospodarske organizacije koprskega okraja so že izpolnile letni plan proizvodnje, oziroma so blizu izpolnitve. Med najuspešnejše vsekakor sodi Tovarna organskih kislin v Ilirski Bistrici, ki je kar mesec in pol pred rokom izpolnila letni proizvodni plan. Največ zaslug za ta uspeh ima vsekakor obrat citronske kisline, ki je med letom izvedel vrsto raznih izboljšav in visoko presegel postavljene naloge. Uspeh tovarne je še toliko večji, ker so hkrati izpolnili tudi plan finančne realizacije in plan izvoza.

Ljudska univerza v Kopru je letos povsem prilagodila plan izobraževalnega dela širokim potrebam ljudi. Med drugim nameravajo letos organizirati izobraževanje za starše v tako imenovanih šolah za starše. V načrtu imajo tudi serijo poljudnoznanstvenih predavanj in dve javni tribuni: Urbanistični načrt Kopra in Razprava o aktualnih filmskih vprašanjih ob tridesetletnici prvega slovenskega filma. To razpravo bo vodil znani slovenski režiser France Štiglic. Nadalje naj omenimo, da nameravajo uvesti tudi tako imenovano šolo za življenje za delavsko in šolsko mladino, medtem ko pripravljajo za organe samoupravljanja in za proizvajalce večje število seminarjev.

* * *

Okrajni ljudski odbor v Kopru je te dni na posebni seji razpravljal o perečih vprašanjih šolstva v okraju. Med drugim so naglasili, naj bi razne poklicne šole finansirale s skupnimi močmi vse zainteresirane organizacije .To velja na primer za šolo učencev v blagovnem prometu v Izoli, za obrtno izobraževalna centra v Izoli in v Postojni, za gostinsko šolo v Piranu ter za kovinski center v Kopru. Nadalje so razpravljali o samoupravljanju v šolskih ustanovah in ugotovili, da so ponekod dosegli že kar lepe uspehe. To velja zlasti za piransko občino, ki se že ravna po novih pravilih šol in po pravilnikih o delitvi osebnih dohodkov.

* * *

Na posvetovanju o strokovnem knjižničarstvu v Kopru so priporočili, naj bi te knjižnice tesneje medsebojno sodelovale. V marsikaterem podjetju imajo namreč dragocene knjige, ki bi jih lahko uporabljali drugod in obratno. Zato so priporočili, naj bi vsaka knjižnica imela svojega vodjo in kataloge. Z ureditvijo katalogov bi namreč lahko prišlo do medsebojnega izposojanja knjig, kar naj bi vodila študijska knjižnica v Kopru.

* * *

Italijanski lovci zmeraj pogosteje prihajajo na področje koprskega in puljskega okraja, kjer so odlični pogoji za lov. Pred štirimi leti je na primer puljsko področje obiskalo 80 lovcev, letos pa že nad 300. Tudi koprski okraj je obiskalo letos že nad 200 italijanskih lovcev. Oba okraja sta dobila od lova okrog 35 milijonov lir. Zdaj pripravljajo v puljskem in koprskem okraju večje investicije za ureditev lovišč. Tako bodo uredili hranališča in napajališča za divjad ter namestili strokovne lovske tečaje. V ta namen so pripravili v obeh okrajih za nad 60 milijonov din investicij. Pričakujejo, da se bo obisk italijanskih lovcev v prihodnjem letu znatno povečal tudi zato, ker se pripravlja sprememba predpisov. Lovci bi namreč dobili olajšavo s tem, da bi lahko prestopili mejo več kot štirikrat, kakor je to za zdaj dovoljeno z videmskim sporazumom.

* * *

V Zagorju pri Pivki išče koprska Vodna skupnost nove vodne vire, ki bi služili za oskrbo okoliških vasi in tudi Pivke s pitno vodo. Gre predvsem za raziskovanje devet metrov globokega vodnjaka v Zagorju, kjer bi lahko črpali 5 litrov vode v sekundi. Ta količina bi zadostovala za oskrbo štiri tisoč prebivalcev.

Koper je obiskala delegacija sindikata gradbenih delavcev Vzhodne Nemčije. Gostje so si ogledali razna gradbišča, nato pa so imeli daljši razgovor s predstavniki okrajnega sindikalnega sveta v Kopru.

* * *

Tovarna Javor v Pivki se je lotila zelo pohvalne akcije. V svojem počitniškem domu v Piranu so namreč organizirali vrsto kratkih seminarjev za vse člane kolektiva, ki delajo na odgovornejših mestih, ter za vse člane delavskega samoupravljanja. Na seminarjih obravnajo pravice in dolžnosti članov samoupravljanja, nadalje produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost in glavne značilnosti nove ustave. Vsa predavanja spremljajo grafikoni, diagrami, flanelogrami in podobno.

Prekop grobov

Zupanstvo sporoča, da bodo v kratkem pripravili za nove pokope kripte polja XLVII za desetletne žare na plačilo (polje IV) glavnega pokopališča pri Sv. Ani, kjer počivajo posmrtni ostanki umrlih in pokopanih med 10. novembrom in 26. decembrom 1952. Kdor želi ohraniti posmrtne ostanke svojih pokojnikov, ali pa jih prenesti v druge grobove, naj se obrne na oddelek za pokopališča občinskega tehničnega urada v Ul. del Teatro Romano 15, soba 536, ali pa na čuvaja pokopališča, in sicer od 27. decembra 1962 do 10. januarja 1963.

Hkrati sporoča županstvo, da bodo uredili za nove pokope tudi del polja IV glavnega pokopališča pri Sv. Ani, in sicer od žare št. 4177 do 4320, kjer počivajo posmrtni ostanki umrlih in pokopanih med 9. marcem in 4. aprilom 1954. Za ohranitev posmrtnih ostankov svojih pokojnikov, naj se interesenti obrnejo na zgoraj omenjene naslove.

Isto velja tudi za umrle in pokopane med 15. februarjem in 9. marcem 1954 na polju IV pokopališča pri Sv. Ani, in sicer od žare št. 4033 do 4176.

Nove znamke

V prihodnjih dneh bosta prišli v promet dve novi spominski znamki. 2. dec. bo dana v prodajo znamka za 15 lir in bo posvečena «Dnevu znamke 1962». Za frankiranje bo veljavna do 31. 12. 1963, zamenjati pa jo bo mogoče do 30. 6. 1964.

8. dec. pa bosta dani v promet znamki za 30 in 70 lir posvečeni drugemu vatikanskemu koncilu. Tudi ti dve znamki bosta veljavni za frankiranje do 31. 12. 1963, zamenjati pa ju bo mogoče do 30. 6. 1964.

Proučevanje načrtov za fizkulturno šolo

Pokrajinski odbornik Degano se je srečal s predstavniki pokrajinskih uprav v Bologni in Firencah v zvezi z delovanjem višjih šol za fizkulturo. Podatke, ki jih je zbral odbornik, bo proučila posebna komisija, ki se ukvarja z načrti za ustanovitev takšnega šolskega zavoda tudi v Trstu. V to šolo bodo hodili tisti študentje, ki nameravajo postati profesorji za fizkulturo.

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

V Ronacu so ustanovili prvi zadružni hlev

Mraz prignal divje prašiče do vasi

Kmetje so ubili enega, ki je imel 40 kg

Vas Ronac v hribih nad Podbonescem je nedvomno ena izmed gospodarsko najbolj naprednih vasi v Beneški Sloveniji, kjer imajo tudi precej razvito sadjerejo. Zato so vaščani gospodarsko nekoliko močnejši kot po drugih vaseh in tudi ne odhajajo tako množično v tujino. Nič čudnega torej, če bodo prav v tej vasi postavili zadružni hlev, ki bo prvi v Beneški Sloveniji.

Prejšnji teden so podpisali zadevno notarsko ustanovno listino. Razgovori za izvedbo tega načrta so trajali že precej časa in so pri njih sodelovali tudi pokrajinska uprava iz Vidma, Ustanova za pasivne gorske kraje in pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo.

Izvedenci so proučili izvedbo tega načrta tudi s praktične strani ob aktivnem sodelovanju domačinov, ki so se živo zanimali za to pobudo, katera naj bi dala krajevni živinoreji novo osnovo za ugodnejši razvoj. Tudi po drugih krajih in med drugim v šempeterski občini se zanimajo za ustanovitev takega zadružnega hleva in če bo ta prvi poiskus dobro uspel, bodo domačinom iz Ronaca sledili še drugi na tej poti.

Zimo je občutiti zadnje dni tudi v Nadiški dolini. V Čedadu so imeli včeraj tri stopinje pod ničlo, po nekaterih okoliških krajih pa je toplomer padel do sedem stopinj pod ničlo. Mraz občutijo seveda tudi divji prašiči, ki vedno pogosteje prihajajo na vrtove v bližini vasi ter kot nepovabljeni gostje povzročajo škodo na polju. Zato so vaščani sklenili, da jim napovedo vojno. Prva žrtev je padla pred dnevi blizu Purgesima, kjer so vaščani ubili 40 kg težkega mladega prašiča ter ga kot trofejo odnesli v vas.

Umrl je Franc Drufovka

V četrtek popoldne ob 16. uri je umrl v hiralnici Usmiljenih bratov v Ul. Diaz v Gorici, Franc Drufovka iz Dornberga, ki je vkljub dolgotrajni bolezni dočakal lepo starost 84 let. Pogreb bo danes dopoldne iz omenjene bolnišnice na glavno mestno pokopališče na Tržaški cesti.

Pokojnik je bil pred časom oskrbnik na posestvu grofa Coroninija v Šempetru pri Gorici, po vojni pa je stalno bolehal in bil najprej v bolnišnici pri Rdeči hiši, zadnja leta pa v bolnišnici Usmiljenih bratov, kjer je tudi umrl.

Ceprav bolan je stalno čital naš časopis in po možnosti tudi druge slovenske liste. Prijatelji in znanci izrekajo svojcem iskreno sožalje.

Goriško županstvo obvešča, da je cesta, ki pelje od Svetogorske ceste h kazermetam zaprta za promet zaradi popravil. Cesta bo zaprta še približno teden dni, med tem časom pa je usmerjen promet do kazermet po Ul. Brigata Etna.

GORIŠKI NOGOMET

Jutri v Štandrežu Juventina proti Podgori

Sovodenjci tudi igrajo doma proti ekipi iz Zagraja - Naraščaj Juventine doma proti naraščajnikom iz Šlovrenca

Med domačimi športniki vlada veliko zanimanje za derbi tekmo, ki jo bodo odigrali jutri na domačem igrišču v Štandrežu igralci Juventine proti ekipi iz Podgore. Domačini se morajo zavedati, da so Podgorci resni nasprotniki, ki so že večkrat pokazali lepo igro in ki so trdno odločeni, popraviti neuspeh in poraz, ki so ga doživeli prejšnjo nedeljo.

Po drugi strani pa so imeli juventinci do sedaj vedno uspeh pri tekmah s Podgoro in upajo, da se bo tako zgodilo tudi jutri. Za vsak primer pa vabijo svoje navijače naj pridejo polnoštevilno na igrišče in naj moralno pomagajo domačinom do zmage. Tekma se začne ob 14.30, ob 14 pa naj se zberejo na igrišču, da bodo na razpolago trenerju Aulettiju, naslednji igralci:

Devetak, Zavadlav, Paškulin, Silič, Nanut L., Ermacora, Cjak, Batistič, Petejan, Nanut E., Nanut D. in Marega.

Naraščajniki bodo jutri tudi igrali doma in sicer ob 9.30 proti ekipi iz Slovrenca. Če ne bo prišlo vmes kaj posebnega, bi morali zmagati, seveda pa je treba upoštevati, da je to odvisno tudi od njihove borbenosti in da... je žoga okrogla.

Sovodenjci bodo prav tako igrali doma proti ekipi iz Zagraja. Tudi tu so napovedi v korist domačinov, ki so v nedeljo pokazali, da so v dobri formi in če bodo na isti višini tudi jutri, bi morali obdržati doma obe točki. Igrali bodo v isti postavi kot prejšnjo nedeljo, navijače pa vabimo, naj pridejo na tekmo in naj šele po njej odidejo na Andrejev sejem v Gorico.

Sovodenjski naraščajniki bodo jutri počivali ter tako imeli možnost, da bodo do prihodnje nedelje, ko je na programu tekma s Podgorci, zbrali svoje sile, da bodo lahko sestavili kompletno ekipo, ker je to prvi pogoj za uspešno igro.

Trenerji vsekakor priporočajo vsem igralcem, naj jim ne pride na misel, da bi šli že danes na ogled pokuševalnice vina v Gorico, pač pa bodo to lahko družno opravili po tekmah jutri zvečer.

Kino

VERDI. 16.30: «El Cid», Charles Heston in Sofia Loren. Italijanski cinemascopski film. Traja 3 ure.

CORSO. 17.15: «Ugrabljenci iz Altone» (I sequestrati di Altona), S. Loren in Maksimilian Schell. Črnobeli film režiserja V. De Sice. Prejel je 4 Oskarje.

VITTORIA. 17.15: «Gospodar sedmih morij» (Il dominatore dei sette mari), R. Taylor in Hedy Vessel. Italijanski barvni film v cinemascopu.

CENTRALE. 17.00: «Tom — Jerry: botta e risposta». Barvna slikanica.

Kino na Občinah

predvaja danes 1. t. m. z začetkom ob 18. uri Technicolor film:

BELI BES

(Furia bianca)

Igrajo: CHARLTON HESTON in ELEANOR PARKER

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 1. t. m. z začetkom ob 19.30 uri zabavni film:

VSI DOMOV

(Tutti a casa)

Igrajo: ALBERTO SORDI, SERGE REGGIANI, CARLA GRAVINA in E. DE FILIPPO

KINO BELVEDERE NA OPČINAH

predvaja danes 1. t. m. z začetkom ob 18.30 uri film:

Skrivnost zelenega škorpijona

(Il mistero dello scorpione verde)

Igrajo: HANS VON BORSODY, BETINA SCHON in JOCHEN BROCKMANN

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 1. t. m. z začetkom ob 19. uri Technicolor film, ki je povzročil toliko polemik

TRNOVA POSTELJ

(Il letto di spine)

Igrajo: RICHARD BURTON, BARBARA RUSH in JACK CARSON

Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

šport šport šport šport šport šport

TENIS ZA POKAL ŠVEDSKEGA KRALJA

Italija in Danska v vodstvu

Zmaga Pietrangelija nad Jovanovićem

KJOEBENHAVN, 30. — Komaj 400 ljudi je danes prisostvovalo začetku največje evropske teniške prireditve na pokritih igriščih. Danes se je namreč v prestolnici Danske začel zaključni del turnirja za pokal švedskega kralja. Prvo srečanje je bilo med Italijanom Pietrangelijem in Jugoslovanom Jovanovićem, ki sta začela polfinalno srečanje med Italijo in Jugoslavijo.

Italijan je gladko odpravil Jugoslovana, ki je samo v drugem setu nudil tekmecu oster odpor in ga prisilil, da je igro podaljšal do 7:5. Ta igra je bila zelo napeta in Jovanović je celo prešel s 5:4 v vodstvo, toda bolj izkušeni Pietrangeli je končno spravil na kolena Jugoslovana, ki je bil večkrat nenadkriljiv, a je tudi tu pa tam zelo naivno grešil. Italija si je tako po prvem dnevu polfinala zagotovila vodstvo z 1:0.

V drugem polfinalu je Danec Jan Leschleys odpravil francoskega tekmeca Barklaya in tako povedel domače barve v vodstvo.

Izida:

Nicola Pietrangeli (Italija) - Bora Jovanović (Jugoslavija) 6:1, 7:5

Jan Leschleys (Danska) - Jean Claude Barclay (Francija) 7:5, 6:2.

Danska si je z drugo zmago v singlu zagotovila nastop v finalu z zmagovalcem srečanja Italija-Jugoslavija. Danec Joergen Ulrich je namreč premagal s 6:4, 7:5 Francoza Pierra Darmona in povečal rezultat na 2:0.

PRVIČ NA KONJSKEM DIRKALIŠČU V MONTEBELLU

V nedeljo na startu tudi jugoslovanska kobila

Štirje nastopi Armile, sestre v Trstu že znanega Astorja

Jutri se bo na tekališču konjskega dirkališča na Montebellu pojavil jugoslovanski konj, ki se bo pomeril z drugimi več ali manj znanimi v Trstu na dolžini 2.100 m. Gre za 6 let staro kobilo Armilo, ki je v zadnji dirki v Jugoslaviji dosegla na 4000 m zavidljiv čas 1'28"1, zaradi česar bi morala preteči progo v tržaški dirki v 1'23". Tega seveda po mnenju članov srbske konjeniške zveze danes Armila ne bo mogla doseči, ker jo je vožnja in štiri dni bivanja v vagonu preutrudilo. Da pa je Armila zmožna izrednega časa dokazuje že dejstvo, da je njen brat Astor zabeležil na tržaškem hipodromu že dve zaporedni zmagi.

Jugoslovanska kobila, katero bo vodil Beograjčan Borivoje Cotić, bo nastopila v Trstu štrikrat. Prvič v zgodovini se je Società Triestina del Trotto domenila s konjeniško zvezo Srbije za nastope jugoslovanskih konj v Trstu in italijanskih v Jugoslaviji. Sedaj so v Trstu gostje tržaške družbe za konjske dirke dr. Manojlo Glašević, Milutin Stanojević in inž. Vojin Kosanovič, ki se bodo domenili za nadaljnji nastop tržaških konj v Beogradu, do česar bi moralo priti že v prihodnjem letu.

Od nedeljskega nastopa jugoslovanskega konja ne smemo pričakovati posebnega uspeha. Danes zjutraj bodo preizkusili kobilo, ki pa bo le po nekajdnevnem odmoru sposobna za kvalitetnejše nastope. Predstavniki srbske konjeniške zveze so namreč predlagali za poslovilni nastop dirko, v kateri bi nastopili konji, ki so se v Trstu že izkazali, prepričani, da bo Armila v odločilnem nastopu potrdila visoko kvaliteto jugoslovanske kasaške šole.

PORTRETI ATLETOV

Vladimir Gorjajev: kandidat za svetovni rekord v troskoku

Prepočasnost skoraj edina hiba sovjetskega tekmovalca

Načini treninga velikih športnikov so zelo zanimivi: če etape njihovih priprav bolje poznamo, lahko odkrijemo skrivnosti njihovih uspehov. V naslednjem sestavku se bomo seznanili s treningom in dosedanjimi uspehi enega najboljših specialistov v troskoku, mladega sovjetskega atleta Vladimirja Gorjajeva iz Minska.

Izredno stabilni rezultati tega športnika v zadnjih letih in nastop na olimpijskih igrah v Rimu, kjer je z 16.63 osvojil srebrno kolajno, govorijo, da spada atlet res v najvišji razred in je prvi med tistimi, ki naskakujejo mejo 17 metrov, katero je za 3 cm prekoračil le Poljak Jožef Schmidt. Z atletiko se je začel Vladimir Gorjajev ukvarjati pri 14. letih (rojen je v l. 1939). Enkrat je osvojil mladinsko prvenstvo Sovjetske zveze in postal pri 18 letih mojster športa. V letošnji sezoni je atlet še v začetku dosegel lepe znamke in njegov je tudi letošnji najdaljši skok 16.65 m.

S svojim trenerjem je atlet iz Minska sestavil točen program dela, v katerem je pravilno razdeljen čas za pridobivanje moči, hitrosti in učenja same tehnike skoka. Temelj Gorjajevega uspeha je velika pozornost, katero je atlet položil v splošne telovadne vaje. Razmerje v vajah za pridobivanje moči (dviganju uteži) in samim učenjem tehnike je bilo v zadnjih letih tako: 1958 42-58 odst.; 1959 49-51 odst.; 1960 43-57 odst. Kot je jasno razvidno, je Gorjajev največ tekal in šprintal v l. 1959 in razumljiv je njegov napredek skoraj celega metra v naslednji sezoni. Veliko korist za izredne rezultate v 1960 je imelo tudi dviganje uteži, ki mu je pomagalo pri krepitvi nog. Prav izrednemu številu dvignjenih ton se ima zahvaliti, če je tako uspešno branil državni dres na igrah v Rimu.

Najvažnješa vaja v dviganju so bili skoki z utežmi na ramenih. Za te vaje je porabil približno 70 odstotkov vsega treninga z utežmi in bile so posebno intenzivne v tekmovalni sezoni. Med zimo so bile uteži, katere je Gorjajev dvigal, približno take: sunek: od 50 do 80 kg; počepi s 70-100 kg; skoki s 30-50 kg. Po dveh mesecih je polagoma teže zvišal za nekatere vaje tudi po 30 kg, skoke opravljal pa tudi s 100 kg na ramenih. Da bi ne izgubil hitrosti in gibčnosti je med vsemi vajami veliko tekal in telovadil s prostim telesom, z bližanjem tekmovalne sezone pa trening omejil skoraj samo na skakanje, ki je bila najhitrejša in najbolj dinamična vaja.

Poleg dviganja uteži je Gorjajev seveda tudi mnogo časa porabil za skakanje in učenje tehnike. Za popravilo napak je v zimi 1959-60 opravil okoli 500 skokov in se posebno posvetil zaletu, kjer je bil prej negotov in večkrat zabeležil neveljavne poiskuse. Najprej je startal pri 12 m, kasneje pa pri 18 m in komaj zatem opravil celotni zalet. Zanimivo je, da je l. 1960 z 18 m zaleta skočil 14.80 m, v letošnjem letu pa znamko podaljšal kar na 15.40 m.

Skoraj edina slabost sovjetskega atleta je hitrost. Čeprav izredno mnogo vadi na 200 in 250 m, znaša najboljši rezultat na klasični progi 100 m komaj 11", medtem ko je svetovni rekorder Schmidt zmožen preteči to progo v izrednem času 10"4. Običajni zimski trening Gorjajeva znaša skupaj, poleg neštetih kilometrov šprinta, okoli 390 ton dviganja uteži in 350 skokov. V letu 1962 je normalni trening skakalca znašal na mesec 12 do 17 km šprinta, 80 do 100 skokov in dviganje 50 ton uteži. Z tem izrednim tempom je Gorjajev celo leto dosegal stabilne rezultate čez 16 m in tudi s 16.65 postavil letošnjo najboljši mero. Nekaj smole je imel na evropskem prvenstvu: po peti seriji finalnih skokov je bil na prvem mestu, v zadnjem poiskusu pa mu je poljski lisjak Schmidt odvzel naslov.

Vladimir Gorjajev ima vse pogoje, da končno že v prihodnji sezoni postane svetovni rekorder; edina njegova hiba je sedaj hitrost ni iz programa treningov za bližnjo zimo je razvidno, da se bo največ potrudil in tudi to v zadostni meri pridobil.

BRUNO KRIŽMAN

VLADIMIR GORJAJEV

ŽENSKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO

Dekleta petorke Philca vsak dan bolj presenečajo

Tudi Ultravox žrtev tržaških igralk

Nedeljsko kolo nam je nudilo vrsto nepričakovanih rezultatov in potrdilo, da bo letošnje tekmovanje mnogo bolj zanimivo in izenačeno kot prejšnja. Odpoved ekipe iz Vidma, ki je imela dolgo vrsto let glavno besedo, bo prej koristila kot škodovala italijanski vrhunski košarki. Dokler je nastopala, je tekmovanje imelo le enega favorita: vsi so gledali le na njene rezultate in vse ostalo se ni dvignilo iz povprečja. Lanskoletni poraz, bolj iz naključka kot sad realne nadmoči zmagovalk, je zadal smrtni udarec že tako majajočemu se videmskemu moštvu. Po razspustu so nekatere igralke prešle v druge klube in jih tako ojačile. Na druge strani pa je opaziti izboljšanje nivoja pri drugih ekipah in prišle so na pozornico mlade igralke, ki so se že zdaj vživele v ozračje prvenstva in enakovredno tekmujejo s starejšimi in bolj znanimi predstavnicami.

Tu je treba predvsem omeniti tržaške igralke. Ob Tarabocchijevi je že zrasel nov kader, ki je nudil in nudi voditeljem dokaj zadoščenja. Tržaška ekipa nas že od samega začetka prvenstva vedno znova preseneča. V nedeljo je gostovala v Bologni. Nihče ni pričakoval, da bi Philcove igralke lahko zavzele tamkajšnje igrišče. Ultravox se nam namreč predstavlja kot zelo izenačena in dobro vigrana ekipa, za seboj ima že celo vrsto pozitivnih in spodbujajočih rezultatov. Kljub temu so jo Tarabocchijeva in prijateljice nadvladale. Njihova premoč presega rezultat. Tržačanke so vodile skozi in skozi in šele proti koncu so domačinke nekoliko zmanjšale zaostanek. Četrta zaporedna Philcova zmaga pa potrjuje, da se tržaška ekipa polagoma približuje nekdanji vrednosti in moči.

Mlada beneška ekipa je morala še enkrat priznati nadmoč svojih nasprotnic, ki so to pot nosile slovečo ime. Standi je bilo dovolj le nekaj minut, da pokaže kam meri in svoje želje uresniči. Mnogo bolj izenačen in z nepričakovanimi rezultati je bil potek ostalih tekem kola. Fiat je premagala Ondo: turinske igralke, so pokazale boljšo igro le v prvem polčasu. V nadaljevanju so bile večkrat v nevarnosti, ker se nasprotnice niso nikoli vdale in so bile že na tem, da dosežejo domačinke.

Omsa je na tujem igrišču začela s bliskovitim tempom. Ko so se Pejove igralke znašle, jim je le uspelo ukrotiti gostujočo ekipo, vsiliti lasten način igre in končno zmagati.

Slavno ime pa ni bilo dovolj bolonjski Fontani za pozitiven zaključek srečanja z Europhonom. Fontana je prevladovala na igrišču v prvih minutah igre. Kazalo je, da bodo nasprotnice prav lahek plen. Vendar dober začetek je le polovica odpravljenega dela; za zmago si je treba zagotoviti še drugo polovico. Tu pa Bolonjčankam ni uspelo. Europhon je polagoma le odglodala nasprotnikovo prednost, izenačila, povedla in svojo prednost obdržala do konca. Ponovni poraz pa bo znatno otežkočil uresničenje namenov in upov bolonjskega kluba za končni plasma.

IZIDI	
Europhon - Fontana	57:45
Pero - Osma	45:38
Philco - Ultravox	37:32
Fiat - Onda	42:36
Standa - Benetke	64:35
	tto

JUTRI NA BOLONJSKEM STADIONU

Italija - Turčija za evropski pokal narodov

Že določena italijanska reprezentanca

FLORENCA, 30. — Nogometaši italijanske A reprezentance, ki bobo v nedeljo nastopili na bolonjskem stadionu v prvi igri za evropski pokal narodov proti Turčiji, so zaključili priprave in zvezni komisar Fabbri je tudi že objavil imena igralcev, ki bodo branili domače barve. Zelo verjetno bo Italija nastopila v sledeči postavi:

NEGRI (Mantova); MALDINI (Milan), ROBOTTI (Fiorentina); TUMBURUS (Bologna), JANICH, (Bologna), FOGLI (Bologna); ORLANDO (Roma), BULGARELLI (Bologna), SORMANI (Mantova), RIVERA (Milan), PASCUTTI (Bologna).

Med nastopajočimi je tudi «oriundo» iz Mantove Angelo Sormani, ki ne samo, da je gotov nastopa, temveč je včeraj celo postal oče krepkega fantka, kateremu je dal ime Ameriko. Vesela sta tudi igralca Milana Rivera in Maldini, katerima je zvezni komisar zagotovil, da bosta gotovo oblekla plavo majico državne reprezentance.

Za tekmo vlada precejšnjo zanimanje predvsem za nastop Turkov. Ti so se že v Bologni pripravili pod vodstvom jugoslovanskega trenerja Ljubice Spajiča in upajo, da bodo proti italijanskim asom pokazali dober nogomet. Sicer sami predvidevajo poraz, a upajo da bo ta ostal v častnih mejah. Tudi Turki se poslužujejo sistema 4-2-4, ki je uporabljiv tako v obrambi kot v napadalni fazi.

Največ se Italijani bojijo napadalca Metina, ki je lani brez posebnega uspeha nastopal v vrstal Palerma. Turk se je po neuspešni sezoni vrnil domov, kjer je zopet prevzel mesto goleadorja v lestvici najboljših strelcev turškega nogometnega prvenstva. Sicer to ni edini nevarni igralec turške reprezentance. Paziti bo treba predvsem na srednjega napadalca Senola, ki je prejšnjo nedeljo dosegel proti Izraelu oba gola, dalje Birol in Sabahatin ter zelo nevarno krilo Ogun, ki je s svojimi 20 leti tudi najhitrejši. Italijanski napad bo imel verjetno precej preglavic najprej z močnima bekoma Candemirjem in Ahmatom. Na koncu pa bodo našli prisebnega in zelo elastičnega vratarja Ozcana, ki bo nadomestil poškodovanega titularca Turgaya.

Prognoze so torej vse na strani Italije, vendar ne smemo pozabiti, da Turki spadajo med najbolj trmaste in vztrajne nogometaše, ki vse do končnega žvižga ne popustijo.

* * *

BOLOGNA, 30. — Po današnjem zadnjem treningu, ki je trajal približno eno uro, je trener turške reprezentance Ljubiša Spajić najavil postavo, ki bo nastopila proti Italiji. Ta bo:

Ozcan; Candemir, Ahmet; Suat, Naci (kap.), Mustafa; Tarik, Seref, Senol, Metin, Kadri.

Na vprašanje novinarjev je predsednik turške nogometne zveze pripomnil, da ni mogoče že vnaprej predvidevati in izdati taktiko, ker je ta večkrat odvisna od igre nasprotnikov. Na vsak način se bodo turški nogometaši poslužili taktike previdnosti, s čimer pa ni rečeno, da to pomeni obramba do skrajnosti.

BOKS

RIM, 30. — Med boksarskim mitingom v Rimu je Tržačan Nino Benvenuti premagal po točkah v 10 rundah Isaaca Logarta iz Havane.

Totocalcio

Italija-Turčija	1
Alessandria-Verona	X 1
Catanzaro-Sambenedett.	1 X
Como-Triestina	1 X
Foggia-Bari	X
Lucchese-Cosenza	1
Padova-Lecco	1
Parma-Messina	X
Pro Patria-Cagliari	1
Simmenthal-Brescia	1 X 2
Udinese-Lazio	1 X 2
Aquila-Pescara	1
Lecce-Taranto	1 X

LESTVICE NAJBOLJŠIH BOKSARJEV V NOVEMBRU

Cassius Clay (za World Boxing Association) boksar meseca

MANILA, 30. — World Boxing Association je objavila lestvice najboljših boksarjev v novembru in je izbrala ameriškega boksarja srednjetežke kategorije, ki je s K.O. v četrti rundi premagal Archieja Mooreja, Cassiusa Claya za najboljšega boksarja meseca. Clay je zaradi zmage nad že priletnim prvakom pridobil nekaj mest na lestvici: iz sedmega je prišel na častni četrti stolček. Novembrske lestvice so sledeče:

TEŽKA — prvak: *Sonny Liston*. 1. Eddie Machen, 2. Floyd Patterson, 3. Ingemar Johannson (Sved.).

SREDNJETEŽKA — prvak: *Harold Johnson*. 1. Mauro Mina (Peru), 2. Eddie Cotton, 3. Willie Pastrano, 4. Giulio Rinaldi (It.).

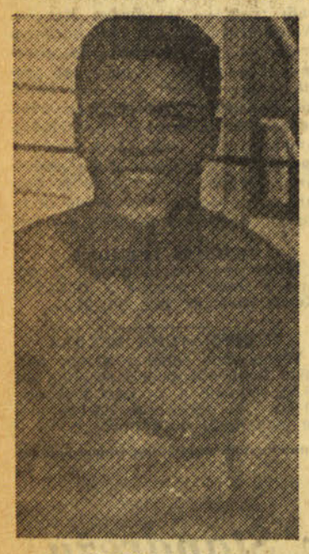

CASSIUS CLAY

SREDNJA — prvak: *Dick Tiger (Nigerija)*. 1. Gene Fullmer, 2. Terry Downes (Angl.), 3. George Benton.

SREDNJA JUNIOR — prvak: *Denny Moyer*. 1. Bruno Visintin (It.), 2. Ralph Dupas, 3. Joey Giambra, 7. Nino Benvenuti (It.).

SREDNJELAHKA — prvak: *Emile Griffith*. 1. Luis Rodriguez (Kuba), 2. Curtis Cookes, 3. Brian Curvis (Wales).

WELTER JUNIOR — prvak: *Eddie Perkins*. 1. Bunny Grant (Jamajka), 2. Duilio Loi (It.), Louis Molina, 8. Giordano Campari (Italija).

LAHKA — prvak: *Carlos Ortiz*. 1. Kenny Lane, 2. Doug Valiant (Kuba), 3. Paulie Armstead.

LAHKA JUNIOR — prvak: *Flash Elorde (Fil.)*. 1. Solomon Boysaw, 2. Johnny Bizzarro, 3. Auburn Copeland, 9. Raimondo Nobile (It.).

PERESNA — prvak: *Davey Moore*. 1. Sugar Ramos (Kuba), 2. Rafiu King (Nigerija), 3. Floyd Robertson (Gana), 8. Alberto Serti (Italija).

PETELINIJA — prvak: *Eder Jofre* (Brazilija). 1. Ismael Laguna (Panama), 2. Jose Medel (Meh.), 3. Mundo Esparza (Meh.), 6. Piero Rollo (It.).

MUSJA — prvak: *Fighting Harada* (Jap.). 1. Salvatore Burruni (It.), 2. Pone Kingpetch (Tajlandija), 3. Bernardo Carabello (Kolumbija).

IZ GORIŠKEGA OKRAJA

Neodločeno 4:4 (1:1) med Novo Gorico in moštvom podzveze

V četrtek je bila na nogometnem stadionu v Šempetru pri Gorici v počastitev dneva republike nogometna tekma med članom slovenske nogometne lige Gorico in reprezentanco novogoriške nogometne podzveze. Zanimivo in borbeno srečanje se je končalo z neodločenim rezultatom 4:4 (1:1).

Gole za Gorico so dosegli: Reščič (2) ter Uršič in Blažica. Za reprezentanco novogoriške nogometne podzveze pa so bili uspešni Brecelj (dvakrat iz enajstmetrovke), Čufarin in Fornazarič.

Gorica ni nastopila v popolni postavi, saj so manjkali Markič, Mozetič I., Mermolja in Besednjak, zato je imela veliko dela, da je ohranila na domačem igrišču neodločen rezultat, ker so gostje že vodili 4:2.

Pri Gorici sta se odlikovala Torlakovič v obrambi ter Uršič v napadu, pri gostih pa so bili zelo dobri napadalec Brecelj (Primorje) in Čufarin (Anhovo) ter branilec Pertot (Branik).

Tekma je pokazala, da je v klubih novogoriške podzveze več kvalitetnih igralcev, ki povsem upravičeno sodijo v ligaško enajstorico Gorice, ki se more okrepiti za spomladanski del prvenstva slovenske nogometne lige.

Z napakami je sodil Bizjak iz Nove Gorice.

Rudar iz Idrije novi okrajni prvak

V Idriji je bilo prvenstvo goriškega okraja v namiznem tenisu za mladince in mladinke, ki ga je zelo skrbno pripravil domači Partizan - Rudar. V dvodnevnih borbah je nastopilo nad 50 tekmovalcev in tekmovalk iz Idrije, Nove Gorice, Tolmina in Cerkna.

Domačini so se za prvenstvo zelo skrbno pripravili in so osvojili vsa prva mesta razen pri mladincih posamezno.

Na prvenstvu so bili doseženi sledeči rezultati:

Mladinci ekipno: 1. Rudar (Idrija), 2. ŽSD Gorica (Nova Gorica), 3. Gimnazija (Idrija).

Mladinci posamezno: 1. Brajdot (ŽSD Gorica), 2. Bažato (Tolmin), 3. Svetlik (Idrija).

Med mladinkami posamezno je zmagala domačinka Jugova pred klubsko tovarišico Benedičičevo, obe skupaj pa sta zmagali v tekmovanju ženskih dvojic.

TOTIP

1. —	prvi	2 X
	drugi	1 2
2. —	prvi	1 1
	drugi	X 2
3. —	prvi	2 X
	drugi	1 2
4. —	prvi	1
	drugi	2
5. —	prvi	1
	drugi	2
6. —	prvi	X 1 2
	drugi	2 X 1

MOŠKO KOŠARKARSKO PRVENSTVO A LIGE

Don Bosco: *zmaga* Philco: *poraz*

Ista usoda za goriški ekipi

Tržaški ekipi, ki nastopata v *A* košarkarski ligi sta se skorajda dogovorili, da izmenoma razveseljujeta in obenem razočarata domače navijače. Zadnjič smo ploskali Philcu in se žalostili nad porazom Don Bosc., zdaj se veselimo Don Boscove zmage, medtem ko nas neuspeh Philcove ekipe greni.

Tržačani enega ali drugega kluba so doslej želi svoje uspehe le na domačih tleh. Tu so torej nepremagljivi, medtem ko je drugače ko morajo v goste. Čeprav so že igrali tudi z zadnjimi v razredu, niso iz svojih gostovanj povlekli niti enega uspeha. Res je v A ligi dokaj težko izbojevati tuje pravokotnike, ko sodniki nimajo dovolj odločnosti, da bi se postavili po robu domačim navijačem in časomerilci tudi nehote opravljajo svojo dolžnost vedno v prid lokalnim igralcem, vendar Soja iz Ravenne, nedeljski nasprotnik Philca, je dokaj šibka, s katero bi Tržačani prav lahko uspešno zaigrali.

Gledali smo že obe domači petorki, videli njihov tehnični zaklad, nivo igre in spoznali agonistične sposobnosti njihovih igralcev. Tehnične in atletske sposobnosti so gotovo nad povprečjem lige v kateri nastopajo, manjka pa jim, ali pokažejo samo včasih, agonističnega duha, želje po zmagi, požrtvovanja. Prav te pomanjkljivosti so po našem mnenju vzrok negativnih nastopov na tujih igriščih, ko jim primanjkuje podpora domačih navijačev.

V nedeljskem kolu je Don Bosco nabral še nadaljni dve točki z zmago nad Leacrilom. Igra je bila popolnoma izenačena in le v zadnjih minutah so Salezijanci odločneje povedli po Ajtnikovi zaslugi.

Kako smo že v uvodu povedali je bil Philco premagan v Ravenni. Domačini so si zagotovili zmago že v prvem polčasu, ko so se Tržačani vdali usodi. Šele v drugem delu tekme so Porcelli in prijatelji sprevideli, da je možen tudi pozitiven zaključek in so zaigrali bolj strumno: žal je bilo prepozno.

Beneški Reyer je zabeležil v Gorici lep uspeh. Premagal je tamkajšnjo Safog in ohranil vodstvo lestvice. Kako dolgo bodo beneški igralci vztrajali na tako zavidanja vrednem položaju ni znano, vendar so doslej pokazali najresnejše namene. Njihov klub ima zelo bogato košarkarsko tradicijo in njihovi končni uspeh bi le povedel ekipo v družbo najboljših, kjer so barve Reyerja igrale dolgo vrsto let glavno vlogo.

Oba pretendenta in Reyerjeva nasprotnika za končni uspeh sta v nedeljo bila uspešna. Goriziana je gostovala v Imoli in ne da bi zaigrala najbolje, je odnesla obe točki. Na lastnem igrišču je APU Lignano z odličnim nastopom odpravil gostujočo petorko Recoaro iz Vicenze.

Izidi nedeljskega kola:

APU Lignano - Recoaro V.	68:47
Goriziana - Virtus Imola	53:45
Ravenna - Philco	52:45
Don Bosco - Leacril	65:60
Reyer - Safog Gorizia	63:56

N. P.

JURIJ GAGARIN 18.

CESTA V VESOLJE

Zapiski letalca-kozmonavta ZSSR

«S takšno blazno hitrostjo,» je prepričano govoril Dergunov, «bo prav kmalu prišlo tudi do človekovega poleta v vesolje.»

«Kaj vse se bo zgodilo v prihodnosti » sem mislil in gledal v visoko nebo, ki ga je oblivala srebrnozelena mesečeva svetloba. Samo pomislil sem, da je naš prvi sputnik 1400-krat letel okrog Zemlje, drugi pa je naredil skoraj tisoč obratov več in preletel pot, ki je bila dolga več sto milijonov kilometrov.

Z zanimanjem smo se poglabljali v kompleks radiotehničnih in optičnih opazovanj prvih dveh sputnikov, presojali rezultate, ki so jih z njihovo pomočjo dobili med raziskovanjem gostote atmosfere in ionosfere, vesoljskega žarčenja in različnih bioloških podatkov. Razburjali so nas zaključki znanstvenikov, ki so trdili, da živa bitja zadovoljivo prenašajo pogoje vesoljskega poleta. Jasno je bilo, da vse to počenjajo zavoljo raziskovanj, katerih končni cilj naj bi bila zagotovitev človekovega poleta v vesolje.

Nekoč pa sem slišal:

«Jaz sputnika ne potrebujem, saj tudi brez sputnika ne živim slabo.»

To je bila malomeščanska blebetavost. Saj bi končno lahko tudi rekli celo, brzojava ne uporabljam, radia ne poslušam, z vlakom se ne vozim, saj jim je tudi brez vsega tega dobro.

Vedel sem, da vlada ne bo štedila s sredstvi, povezanimi z osvojitvijo vesolja in zdelo se mi je, da se nekaj tisoč, morda celo tudi nekaj deset tisoč specialistov z raznih področij znanosti in tehnike požrtvovalno trudi, da bi rešili najbolj grandiozno nalogo izmed vseh nalog, ki so bile kdajkoli pred človeštvom.

Radio je oddajal razmeroma skopa poročila o poletih novega sputnika. Osrednji listi so prihajali k nam, v našo oddaljeno garnizijo z zamudo prav tako kakor pisma. Vendar smo jih čakali nepotrpežljivo in često povpraševali na pošti in končno je prišla «Pravda», ki je skoraj v celoti objavljala opis tretjega sovjetskega umetnega zemeljskega sputnika, kako so opazovali njegov polet, in, kar je bilo najpomembnejše, tu so bile tudi podrobnosti, kako je bil sputnik zgrajen. To je bila v pravem pomenu besede avtomatska znanstvena postaja v vesolju. Članek je bil napisan učinkovito in v razumljivem jeziku.

Skoraj ves list je bil kmalu počečkan z barvnimi svinčniki, na robovih pa so se blestele naše opazke. Kmalu nam je inženir polka prebral predavanje o zmagah naših znanstvenikov v borbi za osvojitev vesoljskega prostranstva. Na predavanje so prišli skoraj vsi oficirji, številni tudi s svojimi ženami in z otroki. Videl sem, kako so zagorele oči otrokom, ko je predavatelj govoril o tem, da bodo kmalu začeli ljudje letati k bližnjim planetom. Nje že niso več zanimala letala, saj so jih videvali vsak dan, zdaj so bila srca malčkov predana novi ljubezni, vesoljskim ladjam, katerih si takrat še nihče ni mogel predstavljati.

Tudi jaz sem nekje na dnu svoje duše čutil, da bo raketa zamenjala letalo. V tujem tisku so se kdaj pa kdaj pojavljala sporočila, da so že šteti dnevi letalcem nadzvočnih letal v obrambi in napadu; da sodobna tehnika omogoča poslati letalo na katerokoli točko zemeljske krogle, ki bi tam odvrglo bombe in se vrnilo na mesto odleta, ne da bi bil letalec na krovu letala. Istočasno pa sem vedel, da gradijo rakete in medplanetne ladje na podlagi letalske tehnike, da prav letalstvo prebija cesto v vesolje, da na Mesec ne bo poletel veterinar, temveč letalec.

Tiste dni smo dobili v knjižnico novo knjigo «Meglenica Andromede», ki jo je napisal Ivan Jefremov. Knjiga je bila prepolna zgodovinskega optimizma in vere v napredek. Knjiga nam je bila všeč. Bila je pomembnejša od znanstveno-fantastičnih povesti in romanov, ki smo jih bili prebrali v otroških letih. Všeč so nam bile prečudovite podobe prihodnosti, upodobljene v romanu, všeč so nam bili vtisi medzvezdnih potovanj in strinjali smo se s pisateljem v tem, da bi ne bil mogoč tehnični napredek, ki so ga bili dosegli ljudje pred nekaj tisoč leti brez popolne zmage komunizma na zemlji.

V prostem času smo odhajali h gorski reki in lovili postrvi. To je bilo zelo prijetno opravilo. Spočil si si možgane in nisi o ničemer razmišljal, zares popoln oddih...

Včasih pa smo v nedeljo vzeli s seboj harmoniko, odšli na hribe, porasle s skopo travo in milimi, severnimi rožami. Med potjo smo peli priljubljene pesmi, ki so nas spominjale na daljne, rodne kraje. Počutili smo se kot mornarji, ki so jih bili spustili na obalo po dolgi plovbi. Nekoč smo med takšnim sprehodom naleteli na ostanke letala, porasle z mahom in izgubljene sredi kamenja. Z nami je bil inženir, ki se je boril v teh krajih. Takoj je ugotovil, da so bili to ostanki «Messerschmitta».

«Čigavo delo pa je to?» se je zanimal Jurij Dergunov.

«Kdo ve,» je odgovoril inženir, «morda je bil to Boris Safonov, morda pa Serjoža Kurzenkov...»

Vedeli smo, da je bil heroj Sovjetske zveze Sergej Georgijevič Kurzenkov prvi poveljnik našega pododdelka in prijatelj proslavljenega sovjetskega letalskega asa, severnega Primorca Borisa Safonova. O Safonovu še danes pripovedujejo legende in letalci mu pravijo morski orel.

Mlada severna flota se je proslavila v letih vojne. Njene ladje so izkrcavale napadalce na skalno obalo, ki jo je imel v rokah sovražnik in spremljale karavane zavezniških ladij. Podmornice Nikolaja Lunina, Magometa Gadžijeva, Izraila Fisanoviča so odhajale na Norveško in Severno morje ter potapljale nasprotnikove transporte. Ljudstvo je poznalo tudi heroje Sovjetske zveze mornarja Vasilija Kisljakova, poveljnika odreda morske pehote Viktorja Leonova in številne druge branilce sovjetskega zapolarja. In čeprav je od časov vojne minilo že skoraj poldrugo desetletje, je bilo mogoče v kamniti knjigi granitnih skal brati o tem, kaj se je bilo tukaj nekoč dogajalo.

Ostanki sestreljenega letala z na pol olupljenim, od dežja izlizanim črnim križem, so nam veliko pripovedovali in nas silili k temu, da smo se zamislili, kajti bili smo na prednji straži severnih meja naše domovine in zato smo morali biti prav tako umni in pogumni letalci kot Boris Safonov, Sergej Kurzenkov, Zahar Sorokin, Aleksej Hlobistov in številni drugi heroji velike domovinske vojne, naši starejši bratje po orožju.

Ko sem se vrnil domov, sem o vsem tem, kar sem bil videl in razmišljal, napisal ženi.

Valja je kmalu končala šolo, prejela diplomo zdravniškega pomočnika-laboranta in v začetku avgusta prispela k meni. Toda nisva imela kje stanovati. Hiše, v kateri so mi bili obljubili sobo, še niso dogradili. Toda brezizhodnega položaja ni. Neka znanka, učiteljica, je odpotovala na dopust in nama za ta čas odstopila svojo sobo. Semkaj sva se tudi naselila in bila vesela, da na svetu ne manjka dobrih ljudi.

Prve dni se Valja nikakor ni mogla privaditi severni naravi, mračnemu in rosnemu nebu in vsej tej sivini: ponoči se je zbudila, na ulici pa je bilo svetlo kot podnevi. Takoj me je začela prebujati, češ da sem zaspal polete. Jaz pa sem se ji smejal:

«Povsod so tu privezali peteline, kajti venomer so se motili, nikdar niso vedeli, kdaj morajo kikirikati...»

Kmalu so nama dodelili majhno sobo, toda ne v novem poslopju, kot so bili obljubili, temveč v stari, leseni hiši. Najini sosedje v stanovanju so bili Kropačevi, dobra, mlada zakonska dvojica.

Jesen se na severu začenja zgodaj. Treba je bilo pripraviti kurjavo za zimo. In z Valjo sva zvečer žagala drva, potem pa sem jih sekal in jih skladal v drvarnico. Kako prijetno dišijo sveže nasekana drva! Vsak večer malo mahaš s sekirico in potem te objame tako prijetna utrujenost, hrbet je ves napet, roke te bolijo, tek se ti zbudi k večerji, potem pa spiš, ne da bi se prebudil prav do jutra.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir. — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — FLRJ: v tednu 20 din, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3-I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14/5-375 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 100, finančno-upravni 150, osmrtnice 120 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst